

О Т Ч Е Т Ъ

о дѣятельности и оборотѣ суммъ

МУЗЕЯ ПРОМЫШЛЕННОСТИ И СЕЛЬСКАГО ХОЗЯЙСТВА

ВЪ ВАРШАВѢ

ЗА 1910 ГОДЪ

СОСТАВЛЕННЫЙ

ПРАВЛЕНІЕМЪ МУЗЕЯ.

SPRAWOZDANIE

z działalności i obrotu funduszków

MUZEUM PRZEMYSŁU i ROLNICTWA

w WARSZAWIE

ZA 1910 ROK

UŁOŻONE PRZEZ

ZARZĄD MUZEUM.

Druk Rubieszewskiego i Wrotnowskiego w Warszawie.

10170
Spr. 333

О Т Ч Е Т Ъ

о дѣятельности и оборотѣ суммъ

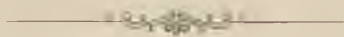
МУЗЕЯ ПРОМЫШЛЕННОСТИ И СЕЛЬСКАГО ХОЗЯЙСТВА

ВЪ ВАРШАВѢ

ЗА 1910 ГОДЪ

СОСТАВЛЕННЫЙ

ПРАВЛЕНІЕМЪ МУЗЕЯ.

SPRAWOZDANIE

z działalności i obrotu funduszów

MUZEUM PRZEMYSŁU i ROLNICTWA

w WARSZAWIE

ZA 1910 ROK

UŁOŻONE PRZEZ

ZARZĄD MUZEUM.

069.1/. 8(047)

Biblioteka Publiczna
m. st. Warszawy
Biblioteka Główna
Województwa Mazowieckiego

Spr. 333

189065

Правленіе Музея.

Согласно 8 и 17 §§ устава, Управление Музея въ 1910 г. состояло изъ:

1. **Комитета Музея**, состоящаго изъ 15 лицъ, а именно изъ 8 пожизненныхъ членовъ, 1 члена избраннаго членами учредителями и 6 членовъ избранныхъ Общимъ Собраніемъ Членовъ.

Въ составъ Комитета входили:

Предсѣдатель Владиславъ Кислянскій.

Вице-Предсѣдатели: Д-ръ Карлъ Бенни.

Владиславъ Леппертъ.

Члены: Северинъ кн. Четвертынскій.

Эдуардъ Гейслеръ.

Эдуардъ Лильпопъ.

Генрихъ Маркони.

Витольдъ Марчевскій.

Тадеушъ Милобендзкій.

Станиславъ Натансонъ.

Станиславъ Ротвандъ.

Феликсъ гр. Собанскій.

Адольфъ Сулиговскій.

Маврикій Вортманъ.

Маврикій гр. Замойскій.

2. **Дирекціи** въ лицахъ директора Іосифа Лескаго, магистра естественныхъ наукъ и вице-директора Леопольда Яниковскаго.

3. **Ревизіонной Коммисіи**, состоящей изъ 3 членовъ, избранныхъ Общимъ Собраніемъ Членовъ, а именно: Юлія Германа, Тадеуша Ентыса и Геронима Кондратовича.

Zarząd Muzeum.

Zgodnie z §§ 8 i 17 ustawy, Zarząd Muzeum w 1910 roku spełnianym był przez:

1. **Komiteta Muzeum**, złożony z 15 osób, a w szczególności z 8 członków dożywotnich, 1 członka wybranego przez członków założycieli i 6 wybranych przez Ogólne Zebranie Członków.

Do składu Komitetu należeli:

Prezes Władysław Kiślański.

Wice-Prezes Dr. Karol Benni.

„ „ Władysław Leppert.

Członkowie Seweryn ks. Czetwertyński.

Edward Geisler.

Edward Lilpop.

Henryk Marconi.

Witold Marczewski.

Tadeusz Miłobędzki.

Stanisław Natanson.

Stanisław Rotwand.

Feliks hr. Sobański.

Adolf Suligowski.

Maurycy Wortman.

Maurycy hr. ord. Zamoyski.

2. **Dyrekcję** w osobach dyrektora Józefa Leskiego magistra nauk przyrodniczych i wice-dyrektora Leopolda Janikowskiego.

3. **Komisję Rewizyjną** złożoną z 3 członków, wybranych przez Ogólne Zebranie Członków w osobach: Juliusza Hermana, Tadeusza Jentysa i Hieronima Kondratowicza.

Дѣятельность Правленія.

Комитетъ Музея вмѣстѣ съ Дирекціею усиленно старался о дальнѣйшемъ развитіи Учрежденія, наблюдая надъ правильною дѣятельностью всѣхъ отдѣленій, входящихъ въ кругъ дѣйствій Музея, а именно какъ лабораторій, станцій и отдѣленій, такъ и коллекцій, Ремесленно-Промышленныхъ Классовъ и разнородныхъ Курсовъ, отчеты о дѣятельности которыхъ помѣщены отдѣльно ниже.

Къ болѣе важнымъ вопросамъ, которые Комитетъ разсматривалъ и рѣшилъ на засѣданіяхъ, принадлежать слѣдующіе:

1. Приняты отказы: а) б. Предсѣдателя Комитета Музея Промышленности и Сельскаго Хозяйства, Члена Государственнаго Совѣта, г. Стапислава Ротванда, который передалъ 5000 руб., какъ ненарушимый фондъ для Ремесленно-Промышленныхъ Классовъ Музея;

б) покойнаго Кн. Витольда Святополкъ-Четвертынскаго, состоящій изъ станковъ, принадлежностей и матеріаловъ для производства интарсій, отказъ этотъ въ непродолжительномъ времени будетъ переданъ Музею и согласно завѣщанію жертвователя употребленъ;

в) коллекцію покойнаго Сигизмунда Глогера, состоящую изъ этнографическихъ предметовъ и богатаго археологическаго отдѣла, которая въ началѣ 1911 года будетъ передана Музею.

2. Благодаря стараніямъ Предсѣдателя Комитета Музея г. Владислава Кислянскаго, Комитетъ Музея Промышленности и Сельскаго Хозяйства получилъ отъ Министерства Торговли и Промышленности въ Маѣ м-цѣ миновавшаго года, разрѣшеніе открытія при Музеѣ Промышленности и Сельскаго Хозяйства сельско-хозяйственныхъ промышленныхъ курсовъ на основаніи устава, утвержденного въ Маѣ м-цѣ 1910 г.

Комитетъ приступилъ къ занятіямъ и результатомъ совѣщаній, какія происходили въ минувшемъ году, въ присутствіи свѣдущихъ земледѣльцевъ, завѣдывающихъ и преподавателей на высшихъ земледѣльческихъ курсахъ, было составленіе подробной программы предметовъ, составляющихъ цѣлость земледѣльческаго знанія, а также разсмотрѣны разные вопросы, связанные съ проектируемымъ училищемъ.

Działalność Zarządu.

Komitet Muzeum, łącznie z Dyrekcją w ciągu 1910 r. czynił usilne starania o stały dalszy rozwój Instytucyi, czuwając nad prawidłową pracą wszystkich działów, wchodzących w zakres działalności Muzeum, a więc tak pracowni, stacy i oddziałów, jak i zbiorów, Klas Rzemieślniczo-Przemysłowych i różnorodnych Kursów, których poszczególne czynności zamieszczone zostały poniżej.

Z ważniejszych spraw, które Komitet na posiedzeniach rozpatrzył i zdecydował, są następujące:

1. Przyjęto legaty: a) b. Prezesa Komitetu Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, Członka Rady Państwa p. Stanisława Rotwanda, który wpłacił rb. 5000, na kapitał żelazny dla Klas Rzemieślniczo-Przemysłowych Muzeum.

b) ś. p. Ks. Witolda Światopełk-Czetwertyńskiego, składający się z warsztatów, urządzeń i materyałów do robót intarsyjnych; legat ten będzie wkrótce odebrany i stosownie do woli ofiarodawcy użytkowany.

c) zbiory ś. p. Zygmunta Glogera, złożone z przedmiotów etnograficznych i bogatego działu archeologicznego, które na początku roku 1911-go zostaną Muzeum wydane i wystawione na użytek ogółu.

2. Staraniem Prezesa Komitetu Muzeum p. Władysława Kiślańskiego Komitet Muzeum Przemysłu i Rolnictwa uzyskał od Ministerjum Handlu i Przemysłu w Maju roku ubiegłego, pozwolenie otwarcia przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa Kursów przemysłowo-rolniczych, na podstawach ustawy, zatwierdzonej w Maju 1910 r.

Komitet przystąpił do pracy i rezultatem narad, jakie miały miejsce w roku ubiegłym, z udziałem rzeczoznawców rolników, oraz kierowników i wykładowców na wyższych kursach rolniczych, było opracowanie szczegółowych programów przedmiotów, stanowiących całokształt wiedzy rolniczej, oraz omówienie różnych kwestyi, mających związek z projektowaną uczelnią.

При разсмотрѣніи этого вопроса, оказалось необходимымъ открытіе приготовительнаго класса съ годичнымъ курсомъ, для дополненія приготовленія тѣхъ кандидатовъ, уровень знанія которыхъ не отвѣчаетъ знаніямъ требуемымъ отъ поступающихъ на первый земледѣльческій курсъ.

Этотъ приготовительный классъ былъ утвержденъ Министерствомъ Торговли и Промышленности 15/28 декабря минувшаго года; въ такомъ положеніи, не переставая заниматься дальнѣйшею организаціею, Комитетъ Музея Промышленности и Сельскаго Хозяйства, желая, какъ можно скорѣе открыть новое земледѣльческое училище, постановилъ открыть таковое въ началѣ учебнаго года, т. е. въ Сентябрѣ 1911 г.

3. Комитетъ открылъ новую опытно-научную лабораторію.

Новооткрытая лабораторія имѣетъ цѣлью служить бродильному промыслу и земледѣльческой бактериологіи, а имѣя тѣсную связь съ существующими при Музеѣ съ 1906 г. винокуренными курсами, составляетъ важное и долго ожидаемое ихъ дополненіе.

4. Кромѣ ежегодно веденныхъ курсовъ для монтеровъ электротехниковъ и лѣтнихъ винокуренныхъ курсовъ, были открыты въ отчетномъ году новые курсы для механиковъ оборудующихъ электрическія машины, а также для оборудующихъ паровыя молотилки и другія земледѣльческія машины.

5. Въ виду уничтоженія Магистратомъ старыхъ каналовъ, которыми до сихъ поръ пользовалась недвижимость Музея, приступлено къ проведенію каналовъ въ недвижимости по ул. Краковское-Предмѣстье и соединенія ея съ сѣтью городскихъ каналовъ. Работы эти, стоимостью около 7000 руб., были окончены въ отчетномъ году.

6. На ново-купленной площади, смежной съ училищной недвижимостью по ул. Складовой, исполнено перестройку находящихся тамъ построекъ, которыя за 3000 руб. перемѣны въ рисовальные залы, для училища Музея.

7. Признаны пособія:

а) съ процентовъ фонда им. Д-ра Людовика Натансона:

Марковскому Викентію, слесару на науку въ техническомъ

училищѣ въ Брюсселѣ 100 руб.

Оконскому Станиславу, ученику технического

училища Г. Вавельберга и С. Ротванда . . . 60 „

Переносъ . . 160 руб.

Przy dyskusji nad tą kwestyą, okazała się potrzeba otwarcia klasy przygotowawczej, z kursem jednorocznym, dla uzupełnienia przygotowania tych kandydatów, poziom wiedzy których nie odpowiadałby zadaniom wymaganym, jakie postawione będą dla wstępujących na pierwszy kurs rolniczy.

Ta klasa przygotowawcza została w dniu 15/28 grudnia roku ubiegłego również zatwierdzona przez Ministerium Handlu i Przemysłu, w tem więc położeniu, nie przestając zajmować się dalszą organizacją, Komitet Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, pragnąc jaknajprędzej wprowadzić w życie nową zawodową uczelnię rolniczą, postanowił otwarcie takiej z początkiem roku szkolnego, t. j. w m. Wrześniu 1911 r.

3. Komitet utworzył nową pracownię doświadczalno-naukową.

Nowootworzona pracownia, ma służyć potrzebom przemysłu fermentacyjnego i bakteriologii rolnej, i stojąc w ścisłym związku z egzystującymi przy Muzeum od roku 1906 kursami gorzelniczymi, jest ważnem i oddawną pożądanem ich uzupełnieniem.

4. Oprócz corocznie prowadzonych kursów dla monterów elektro-techników i letnich kursów gorzelniczych, zorganizowane zostały w roku sprawozdawczym nowe kursy dla mechaników, obsługujących elektrownie, oraz dla obsługujących młocarnie parowe i inne maszyny rolnicze.

5. Wobec skasowania przez Magistrat starych kanałów, z których korzystała dotąd posesya Muzeum, przystąpiono do skanalizowania całej nieruchomości przy ul. Krakowskie-Przedmieście i połączenia jej z siecią kanałów miejskich. Roboty te, koszt których wyniósł około rb. 7000, zostały ukończone w roku sprawozdawczym.

6. Na nowonabytym gruncie, graniczącym z posesyą szkolną przy ul. Składowej, dopełniono przerobienia znajdujących się tamże budynków, które kosztem rb. 3000 zamieniono na sale rysunkowe dla uczelni Muzeum.

7. Przyznano zapomogi:

a) z procentów od funduszu im. D-ra Ludwika Natansona:

Markowskiemu Wincentemu, slusarzowi na kształ-

cenie się w szkole technicznej w Brukselli . . . rb. 100

Okońskiemu Stanisławowi, uczniowi szkoły tech-

nicznej H. Wawelberga i S. Rotwanda . . . „ 60

do przeniesienia . . . rb. 160

Переносъ	160 руб.
Вечоркевичу Флавіану на науку въ Варшавскомъ Училищѣ Изыщныхъ Искусствъ, въ отдѣленіи прикладныхъ искусствъ	100 „
Итого	260 руб.

б) съ процентовъ фонда им. Карла Шленкера:

Маковскому Станиславу, электротехнику на совершеніе практики въ строительно-электрическихъ мастерскихъ въ Ліежѣ	150 руб.
Оконскому Станиславу на науку въ техническомъ училищѣ И. Вавельберга и С. Ротванда	75 „
Жильскому Ивану на обученіе въ училищѣ древесной промышленности въ Закопаномъ	125 „
Итого	350 руб.

в) съ процентовъ фонда им. Сигизмунда Любинскаго, какъ пособія для бывшихъ служащихъ сахарныхъ заводовъ въ Царствѣ Польскомъ:

Бржозовскому И.	10 руб. — к.
Гощинскому Діонизію	10 „ — „
Клопотовской Ядвигѣ	20 „ — „
Котонскому Роману	10 „ — „
Любенской Ядвигѣ	27 „ 50 „
Марусенской Маріи	57 „ 50 „
Монце Ивану	10 „ — „
Мрочекъ Софіи	15 „ — „
Новицкой Людгардѣ	55 „ — „
Оржеховскому Л.	10 „ — „
Прускому Станиславу	10 „ — „
Рушковской А.	10 „ — „
Стахурскому К.	15 „ — „
Телигѣ Карлу	20 „ — „
Телигѣ Софіи	20 „ — „
Толлочко Адели	15 „ — „
Здунчику Казиміру	20 „ — „
Итого	335 руб. — к.

z przeniesienia	rb. 160
Wieczorkiewiczowi Flawjanowi na kształcenie się w Warszawskiej Szkole Sztuk Piękn. w dziale sztuki stosowanej	„ 100
Razem	rb. 260

b) z procentów od funduszków im. Karola Szlenkera:

Makowskiemu Stanisławowi, elektrotechnikowi na odbycie praktyki w warsztatach konstrukcyjno- elektrycznych w Liège	rb. 150
Okońskiemu Stanisławowi na kształcenie się w szko- le technicznej K. Wawelberga i S. Rotwanda	„ 75
Zylskiemu Janowi na kształcenie się w szkole prze- mysłu drzewnego w Zakopanem	„ 125
Razem	rb. 350

c) z procentów od funduszu im. Zygmunta Lubińskiego, jako za-
pomogi dla byłych pracowników cukrowni Królestwa Polskiego:

Brzozowskiemu J.	rb. 10 k. —
Goszczyńskiemu Dionizemu	„ 10 „ —
Kłopotowskiej Jadwidze	„ 20 „ —
Kotońskiemu Romanowi	„ 10 „ —
Lubieńskiej Jadwidze	„ 27 „ 50
Marusińskiej Maryi	„ 57 „ 50
Mońce Janowi	„ 10 „ —
Mroczek Zofii	„ 15 „ —
Nowickiej Ludgardzie	„ 55 „ —
Orzechowskiemu L.	„ 10 „ —
Pruskiemu Stanisławowi	„ 10 „ —
Ruszkowskiej A.	„ 10 „ —
Stachurskiemu K.	„ 15 „ —
Telidze Karolowi	„ 20 „ —
Telidze Zofii	„ 20 „ —
Tołłoczko Adeli	„ 15 „ —
Zduńczykowi Kazimierzowi	„ 20 „ —

Razem rb. 335 k. —

г) съ процентовъ фонда им. Тадеуша Бобровскаго:

Збыславу Казимиру, на науку въ начальномъ
земледѣльческомъ училищѣ въ Собешинѣ 100 руб. — к.

д) съ процентовъ фонда им. Августа Шюрра:

Шулицу Эдуарду, сыну долготѣтнаго служа-
щаго сахарнаго завода Гучинъ, на науку
въ ремесленномъ училищѣ 225 руб. — к.

е) съ процентовъ фонда им. Яна Бліоха получили стипендіаль-
ныя пособія:

Бучкевичъ Антонъ на окончаніе медицинска- го факультета въ Ягеллонскомъ Универ- ситетѣ	150 руб. — к.
Брокманъ Генрихъ на студіи по философіи въ университетѣ во Львовѣ	100 „ — „
Борковский Романъ на окончаніе земледѣльче- скаго факультета университета въ Мюн- хенѣ	100 „ — „
Хржановскій Викентій на окончаніе меди- цинскаго факультета въ Ягеллонскомъ Университетѣ	100 „ — „
Дановскій Чеславъ на юридическіе студіи въ Петербургскомъ Университетѣ	150 „ — „
Гоцлавскій Юрій на окончаніе Земледѣльче- ской Академіи въ Дублянахъ	100 „ — „
Гемпель Іоахимъ на полученіе степени докто- ра въ Университетѣ въ Лозаннѣ	150 „ — „
Яниковскій Станиславъ на студіи по естество- знанію въ Ягеллонскомъ Университетѣ	150 „ — „
Кноффъ Чеславъ на окончаніе Политехники въ Карлсруэ	100 „ — „
Кулаковский Конрадъ на окончаніе горнаго факультета Политехники въ Ліежѣ	100 „ — „
Квекъ Луціанъ на окончаніе студіи по мате- матикѣ въ Университетѣ въ Кіевѣ	100 „ — „
Липинскій Болеславъ на окончаніе Политех- ники во Львовѣ	100 „ — „

Перенось . . 1400 руб. — к.

d) z procentów od funduszu im. Tadeusza Bobrowskiego:

Zbysławowi Kazimierzowi na kształcenie w niższej
szkole rolniczej w Sobieszynie rb. 100 k. —

e) z procentów od funduszu im. Augusta Schürra:

Szulcowi Edwardowi, synowi długoletniego praco-
wnika cukrowni Gucin, na naukę w szkole rze-
mieśniczej rb. 225 k. —

f) z procentów od funduszu im. Jana Blocha otrzymali zapomogi
stypendyalne:

Buczkievicz Antoni na ukończenie studyów lekar-
skich w Uniwersytecie Jagiellońskim . . . rb. 150 k. —

Brokman Henryk na studia filozoficzne w Uniwer-
sytecie Lwowskim „ 100 „ —

Borkowski Roman na ukończenie studyów rolni-
czych w Uniwersytecie w Monachium . . . „ 100 „ —

Chrzanowski Wincenty na ukończenie studyów me-
dycznych w Uniwersytecie Jagiellońskim . . „ 100 k. —

Danowski Czesław na studia prawne w Uniwersyte-
cie Petersburskim „ 150 k. —

Gocławski Jerzy na ukończenie Akademii Rolnej
w Dublanach „ 100 „ —

Hempel Joachim na doktorat w uniwersytecie w Lo-
zannie „ 150 „ —

Janikowski Stanisław na studia przyrodnicze w Uni-
wersytecie Jagiellońskim „ 150 „ —

Knoff Czesław na ukończenie Politechniki w Karls-
ruhe „ 100 „ —

Kuśkowski Konrad na ukończenie studyów górni-
czych w Politechnice w Liège „ 100 „ —

Kwiec Lucyan na ukończenie studyów fizyko-mate-
matycznych w Uniwersytecie w Kijowie . „ 100 „ —

Lipiński Bolesław na ukończenie Politechniki we
Lwowie „ 100 „ —

Do przeniesienia . . . rb. 1400 k. —

Переносъ . . .	1400 руб. — к.		
Лапинскій Юліанъ на окончаніе медицинскаго факультета въ Ягеллонскомъ Университетѣ	100	„ — „	
Марковскій Викентій на окончаніе промышленной школы въ Брюсселѣ	100	„ — „	
Росевичъ Іосифъ на окончаніе медицинскаго факультета въ Университетѣ въ Лейпцигѣ	150	„ — „	
Свида Стефанъ на студіи въ Политехникѣ въ Вѣнѣ	100	„ — „	
Соколовскій Иванъ на окончаніе Университета въ Фрибургѣ	100	„ — „	
Сѣницкій Вацлавъ на окончаніе медицинскаго факультета въ Университетѣ во Львовѣ	100	„ — „	
Шульцъ Густавъ, на окончаніе медицинскаго факультета въ Университетѣ въ Краковѣ	100	„ — „	
Шмидтъ Владиславъ на окончаніе земледѣльской академіи въ Дублянахъ	100	„ — „	
Висневскій Мечиславъ на окончаніе Института путей сообщенія въ Петербургѣ	100	„ — „	
Вычулковскій Вацлавъ на окончаніе коммерческихъ курсовъ въ Университетѣ въ Ліежѣ	100	„ — „	
Войно Рохъ на окончаніе юридическаго факультета въ Дерптѣ	100	„ — „	
Итого	2550 руб. — к.		

Такъ какъ къ распоряженію, изъ процентовъ отъ капитала, была сумма 2500 руб., то перевѣсъ въ 50 руб. передалъ неизвѣстный пожертвователь.

Послѣднія пособія были выданы 7 Января 1911 года, какъ въ годовщину кончины Я. Бліоха.

ж) Кромѣ выше поименованныхъ пособій, Комитетъ полу-

Z przeniesienia	. rb. 1400 k. —
Łapiński Julian na ukończenie studyów medycznych w Uniwersytecie Jagiellońskim . . . „	100 „ —
Markowski Wincenty na ukończenie szkoły przemysłowej w Brukselli „	100 „ —
Rosiewicz Józef na ukończenie studyów medycznych w Uniwersytecie w Lipsku „	150 „ —
Swida Stefan na studia w Politechnice w Wiedniu „	100 „ —
Sokołowski Jan na ukończenie Uniwersytetu we Fryburgu „	100 „ —
Sienicki Wacław na ukończenie studyów medycznych w Uniwersytecie Lwowskim „	100 „ —
Szule Gustaw na ukończenie studyów medycznych w Uniwersytecie w Krakowie „	100 „ —
Szmidt Władysław na ukończenie Akademii Rolniczej w Dublanach „	100 „ —
Wiśniewski Mieczysław na ukończenie Instytutu Komunikacyi w Petersburgu „	100 „ —
Wyczółkowski Wacław na ukończenie Kursów Handlowych w Uniwersytecie w Liège . . „	100 „ —
Wojno Roch na ukończenie wydziału prawnego w Uniwersytecie w Dorpacie „	100 „ —
Ogółem	. rb. 2550 k. —

Ponieważ do rozporządzenia z procentów od kapitału, była suma rb. 2500, — przewyżkę rb. 50 pokrył bezimienny ofiarodawca.

Ostatnie zapomogi zostały wypłacone w dniu 7 stycznia 1911 r., jako w rocznicę zgonu ś. p. Jana Blocha.

g) Oprócz powyżej wymienionych zapomóg, Komitet otrzymał za pośrednictwem Członka Komitetu p. Stanisława Natansona, bezimienną

чилъ, посредствомъ Члена Комитета г. Станислава Натансона, отъ неизвѣстнаго лица 300 руб., предназначенныя на увеличеніе пособій для учащейся молодежи. Съ этой суммы признано:

де Ниччо Юрію на архитектурныя студіи въ Политехникѣ въ Парижѣ.	100 руб. — к.
Орловскому Юрію на студіи въ Политехни- кѣ въ Прагѣ	100 „ — „
Желязному Іосифу на медицинскія студіи въ Ягеллонскомъ Университетѣ . . .	100 „ — „
Итого . . .	300 руб. — к.

з) Съ фонда физической лабораторіи признано пособіе въ суммѣ 500 руб. г. Анели Дембовской, б. ассистенткѣ физической лабораторіи Музея, на студіи въ Мюнхенѣ подъ завѣдываніемъ проф. Рентгена.

Вообще 51 лицо получило пособія, частью возвратныя, а частью безвозвратныя въ суммѣ 4620 руб.

ofiarę w sumie rb. 300, przeznaczoną na zwiększenie zapomóg dla uczącej się młodzieży. Z sumy tej przyznano:

de Nizzo Jerzemu na studia architektoniczne w Paryżu rb. 100 k. —

Orłowskiemu Jerzemu na studia w Politechnice w Pradze „ 100 „ —

Żelaznemu Józefowi na studia medyczne w Uniwersytecie Jagiellońskim „ 100 „ —

Razem . . . rb. 300 k. —

h) Z funduszków pracowni fizycznej wyznaczono zapomogę w sumie rb. 500 p. Anieli Dembowskiej, b. asystentce pracowni fizycznej Muzeum, na studia w Monachium pod kierownictwem prof. Rontgena.

Ogółem 51 osób otrzymało zapomogi w części zwrotne, a w części bezzwrotne — w sumie rb. 4620.

Дѣятельность лабораторій, станцій и отдѣленій.

1. **Химическая лабораторія** состояла подъ управленіемъ делегатовъ Комитета Музея гг. Владислава Лепперта, Тадеуша Милобендзкаго и Станислава Натансона, а подъ завѣдываніемъ Д-ра Болеслава Микляшевскаго.

Направленіе принятое въ 1909 г. было оставлено. Земледѣліе и промышленность болѣе значительно пользовались услугами лабораторіи, доказательствомъ чего можетъ служить перечень исполненныхъ работъ. Организациа лабораторіи по направленію удовлетверенія ея задачамъ двинулась впередъ. Помѣщеніе было окрашено масляными красками, отдѣлено особое помѣщеніе для вѣсовъ, усовершенствованы вытяжные шкафы. Заведено газовое освѣщеніе лампами Гретзина, устроенъ спеціальныи складъ для пробъ и стекла, который можетъ свободно помѣстить 12 000 пробъ, заведено рядъ сточныхъ приѣмниковъ, крановъ съ водою, увеличено развѣтвленія газопровода. Можно сказать, что тѣсное помѣщеніе лабораторіи использовано до послѣднихъ границъ. Увеличеніе числа анализовъ и изслѣдованій вызываетъ необходимость расширенія помѣщенія или постройки спеціального зданія. Если постройка зданія не послѣдуетъ въ скорой будущности, лабораторія будетъ принуждена ограничить свою дѣятельность.

Изъ болѣе цѣнныхъ приборовъ куплено: двѣ центробѣжныя машины Гербера для опредѣленія жира въ молоко, вѣсы Сарторіуса, платиновую посуду, число которой увеличилось въ настоящее время до 13 штукъ. Воздушный двигатель былъ замѣщенъ водяной турбиной. Библіотека получила: Лунге: „Chemisch - technischen Untersuchungsmethoden“, Кенига: „Untersuchungsmethoden der Gewerblich und Landwirth. wichtiger Stoffe“ и много другихъ. Журналы были выписываемы подобно пред. году. Прибыли: „Landwirtschaftliche Versuchstationen“ и „Centralblatt für Agriculturchemie“. Всѣ сочиненія переплетены.

Въ продолженіи отчетнаго года занимались въ лабораторіи слѣдующія лица: Инж. Р. Франковскій (5 мѣс.), Д-ръ Ст. Гликсели (6 мѣс.), Инж. Л. Краузе (5 мѣс.), Инж. Ст. Свида (6 мѣс.), Инж.

Działalność pracowni, stacyi i oddziałów.

1. **Pracownia chemiczna**, pozostawała pod kierownictwem d-ra Bolesława Miklaszewskiego, oraz pod zarządem delegatów Komitetu Muzeum pp. Władysława Lepperta, Tadeusza Miłobędzkiego i Stanisława Natansona.

Kierunek przyjęty w r. 1909 został utrzymany. Rolnictwo i przemysł znacznie więcej korzystały z usług pracowni, dowodem czego poniższe zestawienie prac wykonanych. Organizacja pracowni w kierunku zadośćuczynienia jej zadaniom postąpiła naprzód. Lokal cały został pomalowany olejno, oddzielono osobny pokój wagowy, udoskonalono kapy wyciągowe, zaprowadzono oświetlenie gazowo-żarowe Graetzina, urządzono skład specjalny na próby i szkło, mogący pomieścić dogodnie 12 000 prób, zaprowadzono szereg zlewów i kranów z wodą, powiększono rozgałęzienia sieci rur gazowych. Można powiedzieć, że ciasny lokal pracowni został wyzyskany do krańcowych granic. Wzrost ilości analiz i badań, czyni rozszerzenie lokalu lub zbudowanie gmachu specjalnego nieodzowną koniecznością. Jeżeli budowa gmachu w najbliższej przyszłości nie nastąpi, pracownia będzie musiała ograniczać zakres swej działalności.

Z przyrządów cenniejszych sprowadzono: dwie wirówki Gerbera do oznaczania tłuszczu, wagę Sartoriusa, naczynia platynowe, ilość których podniosła się obecnie do 13-tu sztuk; motor powietrzny zastąpiony został przez turbinę wodną. Biblioteka otrzymała: Lungego „Chem.-technischen Untersuchungsmethoden“, Koeniga „Untersuchungsmethoden der gewerblich und landwirth. wichtiger Stoffe“ i szereg innych. Czasopisma prenumerowane są w dalszym ciągu. Przybyły: „Landwirtschaftliche Versuchstationen“, „Centralblatt für Agriculturchemie“. Wszystkie dzieła zostały oprowione.

W ciągu roku sprawozdawczego pracowały następujące osoby: Inż. R. Frankowski (5 mies.), Dr. St. Glixelli (6 m.), Inż. L. Krause (5 m.), Inż. St. Swida (4 m.), Inż. St. Zwierz (2 m.), Inż. E. Wilczyń-

Ст. Звержъ (2 мѣс.), Инж. І. Вильчинскій (6 мѣс.), Инж. С. Альпернъ (2 мѣс.), Инж. С. Иппо (3 мѣс.), Проф. В. Яцунскій (2 мѣс.), Инж. М. Ковальскій былъ постояннымъ ассистентомъ, Д-ръ Ст. Гильдтъ, Инж. Ст. Пальмовскій.

Изъ трудовъ касающихся мѣстныхъ нуждъ, исполнили совместно съ завѣдующимъ: Д-ръ С. Гликселли: анализы 3 продуктовъ Суходалинскаго лимана изъ Одессы, Инж. М. Ковальскій: а) анализы мѣстныхъ подсолнечныхъ и др. лепешекъ; б) вкусовыхъ веществъ для скота; в) желѣзныхъ, мѣдныхъ и цинковыхъ рудъ.

Труды эти были печатаны въ изданіяхъ: „Chemik Polski“ и „Gazeta Rolnicza“.

Завѣдывающій по распоряженію Комитета, ѣздилъ въ Петербургъ, цѣлью ходатайства о пособіи для лабораторіи отъ Министерства Торговли и Промыленности; прочиталъ рядъ докладовъ въ опытномъ отдѣленіи Центр. Землед. О-ва и реферировалъ разнообразные методы анализовъ земледѣльческихъ продуктовъ.

Число исполненныхъ анализовъ увеличилось въ 1910 г. четыре раза. Въ 1909 г. было 602 №, а въ 1910 г. — 2289. Всѣ изслѣдованія были исполняемы 2 раза. Всеобщее исполнено около 3400 количественныхъ опредѣленій, считая два раза около 6800.

Исполнено анализовъ: рудъ: 121 (цинковыя, желѣзныя, мѣдныя), фосфорныхъ туковъ: 1637 третейскихъ 47, калиевыхъ туковъ 28, селитры 9, азотнаго кальція 2, костяной муки 8, мергелей 24, фосфатовъ 2, сушеной крови, гуано 3, жировъ 8, молока 87, винъ 8, кирпичей 3, глинь 27, бѣлыхъ металловъ, бронзовъ 37, кормовыхъ лепешекъ 31, почвъ 39, отрубей 8, красокъ, лаковъ 11, ячменя 7, клеевъ 4, воды 43, теплоемности топлива 12. Писемъ получено 532; выслано писемъ и свидѣтельствъ 2567.

Счетъ доходовъ и расходовъ былъ слѣдующій:

Д о х о д ы :

Осталось съ 1909 года	40 руб. 12 коп.
За анализы, экспертизы, совѣты и пользованіе лабораторіею	7943 „ 47 „
Пособіе Музея наличными, кромѣ по- мѣщенія	1500 „ — „
Переносъ	9483 руб. 59 коп.

ski (6 m.), Inż. Z. Alpern (2 m.), Inż. S. Ippo (3 m.), Prof. W. Jacuński (2 m.), Inż. M. Kowalski był stałym asystentem, Dr. St. Hildt, Inż. St. Palmowski.

Z prac dotyczących potrzeb krajowych wykonali wspólnie z kierownikiem: Dr. S. Glixelli analizę 3-ch produktów limanów Suchodajskich z Odessy. Inż. M. Kowalski: a) analizy kuchów krajowych, b) analizy torfów krajowych; c) pożywek dla inwentarza, d) rud żelaznych krajowych, e) rud miedzianych.

Prace te są drukowane w „Chemiku Polskim“ i „Gazecie Rolniczej“.

Kierownik delegowany był przez Komitet do Petersburga w celu porobienia starań o subsydyum dla pracowni od Ministerium Przemysłu i Handlu, wygłosił szereg referatów w Wydziale Dośw. Nauk. Centralnego Towarz. Rolniczego i był referentem ujednostajnienia metodyki analiz produktów rolnych.

Ilość otrzymanych analiz wzrosła w r. 1910 w czwórnasób. W roku 1909 było 602 №, w r. 1910 — 2289. Wszystkie oznaczenia robione były podwójnie. Ogółem wykazano około 3400 oznaczeń ilościowych, licząc podwójnie około 6800 oznaczeń.

Wykonano analiz rud: 121 (cynkowe, żelazne, miedziane), nawozów fosforowych 1637, rozjemczych 47, soli potasowych 28, saletry 9, wapna azotowego 2, mąki kostnej 8, margli 24, fosforytów 2, krwi suszonej, guano 3, tłuszczów 8, mleka 87, win 8, polew, cegieł 3, glin 27, metali białych, bronzów i t. d. 37, kuchów 31, gleb 9, otrąb 8, farb, lakierów 11, jęczmion 7, klejów 4, wód 43, wart. opałowej 12, różnych przetworów chemicznych 97, ekspertyz sądowych 32. Pracownia otrzymała listów 532, wystawiła świadectw i listów 2567.

Rachunek dochodów i wydatków był następujący:

D o c h o d y :

Pozostało z roku 1909	rb.	40	kop.	12
Za analizy, porady i korzystanie z pracowni	„	7943	„	47
Zapomoga Muzeum w gotowiźnie, oprócz lokalu	„	1500	„	—

Do przeniesienia rb. 9483 kop. 59

Переносъ . 9483 руб. 59 коп.

Расходы:

Жалованіе и добавочное завѣдывающему	5006 р. 36 к.	
Жалов. ассистентамъ .	1300 „ — „	
„ служителямъ .	406 „ — „	
Административные расходы, газъ, бланки, телефонъ, поѣздки и т. п.	1517 „ 06 „	
Химикаліи, стекло . .	555 „ 71 „	
Инвентарь движимостей, купленный въ 1910 году	627 „ 01 „	9412 руб. 14 коп.
Осталось наличными на 1911 годъ		71 руб. 45 коп.

2. Физическая лабораторія въ отчетномъ году подобно предыдущимъ годамъ, находилась подъ завѣдываніемъ г. Станислава Калиновскаго. Делегатами Комитета были гг. Тадеушъ Милобендзкій и Станиславъ Натансонъ.

Магнитныя измѣренія, благодаря подготовительнымъ работамъ, исполненнымъ въ предыдущихъ годахъ, вошли въ надлежащую колею. ибо въ этомъ году въ первый разъ были произведены экскурсіи, имѣющія цѣлью опредѣленіе элементовъ земного магнетизма въ отдѣльных пунктахъ Царства Польскаго, а также былъ приготовленъ цѣлый планъ работъ съ опредѣленіемъ времени ея исполненія на 5 лѣтъ. Вообщѣ въ отчетномъ году магнитныя изслѣдованія были исполнены въ 18 пунктахъ: изъ нихъ 3 (въ Краковѣ, Павловскѣ и Потсдамѣ) цѣлью сравненія инструментовъ лабораторіи съ нормальными инструментами, давно функционирующими, а также въ 15 пунктахъ Царства Польскаго, объятыхъ планомъ работъ (въ г. Варшавѣ, Свидрѣ, Скарбонкѣ, Тархоминѣ, Духницѣ, Якторовѣ, Радзивилловѣ, Неборовѣ, Яцковицахъ, Пневѣ, Кутнѣ, Бржезѣ, Плицевѣ, Роговѣ, Рокицинахъ). Слѣдуетъ замѣтить, что лабораторіи въ этомъ случаѣ оказало большую помощь Правленіе Варшавско-Вѣнской желѣзной дороги, которое на опредѣленное время выдало завѣдывающему билетъ свободнаго проѣзда.

Техническая дѣятельность лабораторіи успѣшно развивалась: въ отчетномъ году провѣрено 1826 медицинскихъ термометровъ, 47 химическихъ нормальныхъ термометровъ, 1 термометръ къ ин-

Z przeniesienia rb. 9483 kop. 59

W y d a t k i :

Płaca i tantjema kierownika	rb. 5006 k. 36	
Płace asystentów	1300 „ —	
Płace woźnych	406 „ —	
Wydatki administracyjne, gaz, druki, telefon, podróże	1517 „ 06	
Chemikalia, szkło	555 „ 71	
Inwentarz, zakupiony w 1910 r.	627 „ 01	rb. 9412 k. 14
Pozostało gotowizny na 1911 rok		rb. 71 k. 45

2. **Pracownia fizyczna** w roku sprawozdawczym podobnie jak w latach ubiegłych pozostawała pod kierunkiem p. Stanisława Kalinowskiego. Delegatami Komitetu byli pp. Tadeusz Miłobędzki i Stanisław Natanson.

Pomiary magnetyczne, dzięki pracy przygotowawczej dokonanej w latach poprzednich, mogły nareszeie wejść na właściwe tory, gdyż w roku tym zostały zapoczątkowane wycieczki, mające na celu oznaczenie elementów magnetyzmu ziemskiego w poszczególnych punktach Królestwa, oraz został przygotowany plan całej pracy z oznaczeniem jej trwania na lat 5. Ogółem w roku sprawozdawczym badania magnetyczne zostały dokonane w 18-u punktach: z tych w 3 (Krakowie, Pawłowsku, Poczdamie) celem porównania przyrządów pracowni z normalnymi przyrządami dawniej funkcyonującemi, oraz w 15-u punktach Królestwa, objętych planem prac (w Warszawie, Świdrze, Skarbonce, Tarchominie, Duchnicach, Jaktorowie, Radziwiłłowie, Nieborowie, Jakowicach, Pniewie, Kutnie, Brzeziu, Płyćwi, Rogowie, Rokicinach). Zaznaczyć należy, że pracownia doznała w tym względzie wielkiej pomocy ze strony Zarządu kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, który udzielił kierownikowi na czas pewien biletu wolnej jazdy.

Działalność techniczna pracowni rozwijała się w dalszym ciągu pomysłnie: w roku objętym sprawozdaniem sprawdzono 1826 Termometrów lekarskich, 47 termometrów chemicznych normalnych, 1 ter-

кубатору, 27 ареометровъ для керосина, 8 манометровъ и 1 ане-
роидъ, а также произведено 4 фотометрическихъ изслѣдованій.

Вообще лабораторія произвела 1914 провѣрокъ, которое
въ сравненіи съ количествомъ предыдущаго года (1435) ясно ука-
зываетъ на развитіе въ этомъ направленіи. Соотвѣтственно увели-
чился доходъ за провѣрку инструментовъ до 557 руб. 50 коп.
(въ предыдущемъ году 401 руб. 50 коп.).

На содержаніе лабораторіи въ отчетномъ году внесли пособія
гг. Марія Шленкеръ, К. Шленкеръ, Софія Шленкеръ, В. Хржанов-
ская, А. Дзевульская, С. Дзевульскій, В. Кислянскій, Матильда
Мейеръ, М. Мейеръ, С. Натансонъ, Г. Кондратовичъ, Л. Мутер-
мильхъ, В. Леппертъ, С. Бернштейнъ, Юзефа Гебетнеръ, И. Бен-
детсонъ и С. Калиновскій,

въ общей суммѣ	2400 руб. -- к.
За провѣрку инструментовъ поступило	557 " 50 "
Осталось съ предыдущаго года	445 " 15 "
Проценты	44 " 53 "
Итого	3447 руб. 18 к.

Изъ чего израсходовано:

На покупку инструментовъ	196 руб 10 к.
" " книгъ	159 " 95 "
" поѣздки связанныя съ ма- гнитными измѣреніями	530 " 36 "
стипендію лабораторіи для г. А. Дембовской	500 " — "
содержаніе лабораторіи	1967 " 71 "
	3354 руб. 12 к.
Осталось наличными	93 руб. 06 к.

3. Геологическая лабораторія въ отчетномъ году состоя-
ла подъ завѣдываніемъ г. Яна Левинскаго, а подъ наблюденіемъ
делегатовъ Комитета гг. Владислава Лепперта, Генриха Маркони
и Тадеуша Милобендзкаго, управленіе же ея, согласно инструк-
ціи, состояло изъ гг. Геронима Кондратовича (предсѣдатель) и при-
глашенныхъ среди членовъ Музея гг. Фелиціана Гадомскаго,
Мечислава Грабинскаго. Іоахима Гемпеля, Станислава Конткевича,
Стефана Коссута, Михаила Лемпицкаго, Александра Рыхловскаго,
Казимира Сроковскаго, Юліяна Страсбургера, Щепана Щеніовскаго
и директора Музея Іосифа Лескаго.

Въ отчетномъ году завѣдывающій лабораторіею окончилъ из-
слѣдованія, веденныя имъ по порученію Геологическаго Комитета
въ Петербургѣ, по направленію строящейся желѣзной дороги
Гербы-Кѣльце. Изслѣдованія эти, начатыя въ 1909 г., могли быть

mometr do inkubatora, 27 areometrów do nafty, 8 ciągomierzy i 1 ane-
roid. Pozatem dokonano 4 pomiarów fotometrycznych.

Ogółem dokonano 1914 sprawezań, co w porównaniu z liczbą
sprawdzań w roku ubiegłym (1435) wyraźnie wskazuje na postęp
w tym kierunku. Odpowiednio wzrósł dochód ze sprawdzań do sumy
rb. 557 kop. 50) w roku ubiegłym rb. 401 kop. 50).

Na rzecz pracowni w roku sprawozdawczym złożyli pp. M. Szlen-
kerowa, K. Szlenker, Z. Szlenkerówna, W. Chrzanowska, A. Dzie-
wulska, S. Dzewulski, W. Kiślański, M. Meyerówna, M. Meyerowa,
St. Natanson, H. Kondratowicz, L. Muttermilch, Wł. Leppert, Z. Bern-
steinowa, J. Gebethnerówna, I. Bendetson i St. Kali-

nowski zapomogę w ogólnej sumie	rb. 2400 k. —
Ze sprawdzań przyrządów wpłynęło	„ 557 „ 50
Pozostałość z roku ubiegłego wynosiła	„ 445 „ 15
Procenty	„ 44 „ 53
Razem	rb. 3447 k. 18

Z funduszu tego wydano:

Na zakup przyrządów	rb. 196 k. 10
„ „ książek	159 „ 95
„ podróże związane z pomiarami magnetycznymi	530 „ 36
„ stypendyum pracowni, wypłaco- ne p. A. Dembowskiej	„ 500 „ —
„ utrzymanie pracowni	„ 1967 „ 71 rb. 3354 k. 12
Pozostało gotowizny	rb. 93 k. 06

3. **Pracownia geologiczna** pozostawała w roku sprawozdawczym
pod kierunkiem p. Jana Lewińskiego, a pod opieką delegatów Komit-
tetu: pp. Władysława Lepperta, Henryka Marconiego i Tadeusza Mi-
łobędzkiego, jej zarząd zaś, stosownie do regulaminu, składali pp.: Hie-
ronim Kondratowicz przewodniczący, i zaproszeni z grona członków
Muzeum pp. Felicjan Gadomski, Mieczysław Grabiński, Joachim Hem-
pel, Stanisław Kontkiewicz, Stefan Kossuth, Michał Łempicki, Aleksan-
der Rychłowski, Kazimierz Srokowski, Julian Strasburger, Szczepan
Szczeniowski oraz dyrektor Muzeum Józef Leski.

W roku sprawozdawczym kierownik pracowni dokończył badań
prowadzonych przezeń z polecenia Komitetu Geologicznego w Peters-
burgu, wzdłuż budowanej linii drogi żelaznej Herby-Kielce. Badania

вполнѣ окончены лишь въ отчетномъ году, вслѣдствіе опозданія въ окончаніи земляныхъ работъ и буреній. Исслѣдованія эти дали много новаго матеріала, касающагося границы между юрскими и мѣловыми отложеніями и тектоники тріасовыхъ отложеній.

Сверхъ того завѣдывающій лабораторією, благодаря пособію Кассы им. Мянковского, исполнилъ рядъ изслѣдованій, оканчивающихъ серію изслѣдованій въ области юры Среднепольской возвышенности и вель далѣе изслѣдованія надъ тріасовыми отложеніями Свентокржискихъ горъ. Сверхъ того завѣдывающему геологической лабораторією былъ порученъ постоянный надзоръ надъ приготовительными работами буренія при постройкѣ водопроводовъ въ г. Радомѣ, надъ снабженіемъ водою фабрикъ Акц. О-ва И. К. Познанскій въ г. Лодзи, наконецъ онъ былъ приглашенъ инженеромъ В. Г. Линдлейемъ къ участію въ трудахъ при постройкѣ водопроводовъ въ г. Лодзи.

Кромѣ того геологическая лабораторія выдала много совѣтовъ изъ области геологіи и исполнила разнородныя экспертизы по своей спеціальности.

Въ Геологической Лабораторіи въ отчетномъ году постоянно занимался г. Чеславъ Лопускій и описалъ большую коллекцію мѣловыхъ окаменѣлостей находящихся въ лабораторіи, а также совершилъ экскурсію въ Калишскую, Варшавскую и Плоцкую губерній, цѣлью изслѣдованія ледниковыхъ отложеній.

Изъ Геологической лабораторіи въ отчетномъ году были выпущены слѣдующіе труды: Янъ Левинскій: „Отчетъ о геологическихъ изслѣдованіяхъ вдоль жел. дор. Гербы-Кѣльце, его-же; „Къ познанію верхне-юрскихъ отложеній Куявъ“; его-же: „Юрскія отложенія на юго-западномъ склонѣ Свентокржискихъ горъ“; Чеславъ Лопускій: „Къ познанію мѣловой фауны Люблинской губ. Часть I. Цефалоподы“. Всѣ вышеуказанные труды были печатаны въ протоколахъ засѣданій Варшавскаго Научнаго Общества.

Въ 1910 г. доходы лабораторіи состояли:

Осталось съ предыдущаго года . . . 1688 руб. 61 к.

За экспертизы и совѣты 585 р. — к.

Пособіе Совѣта Съѣзда

Горныхъ Промышленниковъ Царства Польскаго 1500 „ — „

Проценты 299 „ 89 „

Разные доходы 137 „ 90 „ 2522 руб. 79 к.

Переносъ 4211 руб. 40 к.

te, rozpoczęte w roku 1909, mogły być wykończone ostatecznie dopiero w roku sprawozdawczym, wobec opóźnienia w wykończeniu robót ziemnych i wierceń. Badania te dostarczyły dość dużo nowych faktów, dotyczących się granicy między utworami jurajskimi i kredowymi i budowy utworów tryasowych.

Pozatem kierownik pracowni wykonał z zapomogi Kasy im. Miąnowskiego szereg badań, kończących seryę poszukiwań w zakresie jury wyżyny środkowopolskiej, prowadził w dalszym ciągu badania nad utworami tryasowymi gór Świętokrzyskich. Pozatem kierownikowi pracowni geologicznej został powierzony stały nadzór nad robotami przygotowawczymi wiertniczymi do budowy wodociągu w Radomiu, nad zaopatrzeniem w wodę fabryk T-wa Akc. J. K. Poznański w Łodzi, wreszcie przez inż. H. W. Lindleya został zaproszony do udziału w pracach nad budową wodociągów i kanalizacyi w Łodzi.

Prócz tego pracownia geologiczna udzieliła licznych porad technicznych z dziedziny geologii i dokonała rozmaitych ekspertyz z zakresu swej specjalności.

W Pracowni Geologicznej w roku sprawozdawczym pracował stale p. Czesław Łopuski i opracował obfite kolekcye skamielin kredowych, zebrane w pracowni, oraz odbył wycieczki do gub. Kaliskiej, Warszawskiej i Płockiej, poświęcone specjalnie studjom nad utworami lodowcowymi.

Z pracowni Geologicznej w roku sprawozdawczym wyszły następujące rozprawy: Jan Lewiński: „Sprawozdanie z badań dokonanych wzdłuż dr. żel. Herby-Kielce“, tegoż: „Przyczynek do znajomości utworów górno-jurajskich na Kujawach“, tegoż: „Utwory jurajskie na południowo-zachodnim zboczu gór Świętokrzyskich“. Czesław Łopuski: „Przyczynek do znajomości fauny kredowej gub. Lubelskiej. Część I. Mięczaki głowonogie“. Wszystkie rozprawy powyższe drukowane są w sprawozdaniach z posiedzeń Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

Na dochody pracowni w r. 1910 złożyły się:

Pozostało z roku poprzedniego rb. 1688 k. 61

Za ekspertyzy i porady rb. 585 k. —

Zapomoga Rady Zjazdu

Przemysłowców Gór-

niczych Król. Polsk. . „ 1500 „ —

Procenty „ 299 „ 88

Różne dochody . . . „ 137 „ 90 rb. 2522 k. 79

Do przeniesienia . . rb. 4211 k. 40

Переносъ 4211 руб. 40 к.

Изъ этого расходовано:

На общіе расходы по

администраціи . . . 1945 р. 74 к.

Движимости 200 " — "

Библиотека 296 " 42 " 2442 руб. 16 к.

Осталось наличными на 1911 годъ 1769 руб. 24 к.

Общее имущество геологической лабораторіи при концѣ отчетнаго года состояло:

изъ капитала (въ сохраненіи Музея) 4500 руб. — к.

" библиотеки 5241 " 42 "

" движимостей 2393 " 10 "

наличными на текущемъ счету . . 1769 " 24 "

Итого . . . 13903 руб. 76 к.

въ сравненіи съ предыдущимъ годомъ увеличился о 586 руб.

4. Антропологическая лабораторія въ пятомъ году существованія, благодаря пособію Кассы помощи для лицъ занимающихся на научномъ поприщѣ им. Д-ра І. Мянковского, завѣдывающей лабораторіею г. Казиміръ Столыгво исполнилъ слѣдующіе труды:

1) Принялъ участіе въ трудахъ международнаго американскаго Съѣзда въ Буэносъ-Айресь и въ антропологической секціи Съѣзда прочиталъ докладъ п. з. „Nouveaux perfectionnements de la methode ostéométrique“, а также демонстрировалъ остеофортъ-проектиометръ своей системы.

„Отчетъ о командировкѣ на научный международный конгрессъ въ Буэносъ-Айресь въ 1910 г.“ г. Столыгво представилъ на засѣданіи Антропологической Коммисіи Научнаго Варшавскаго Общества 1 октября отчетнаго года. Кромѣ того г. Столыгво написалъ работу п. з. „Къ вопросу о ископаемомъ человѣкѣ и его предшественникахъ въ Аргентинѣ“, основанную на изслѣдованномъ матеріалѣ во время пребыванія въ Южной Америкѣ, которая будетъ напечатана въ отчетахъ Научнаго Варшавскаго Общества. Что касается коллекціи привезенной г. Столыгво изъ Америки, это помѣщено въ соотвѣтственномъ отдѣлѣ отчета.

2) Въ „Korrespondenzblatt der deutschen Gesellschaft f. Anthropologie, Ethnologie u. Urgeschichte 1910“ г. Столыгво опубликовалъ работу п. з. „Der Osteophor-Projektometer. Ein Beitrag zur Methodik der Osteographie“.

Z przeniesienia . . . rb. 4211 k. 40

Z tych wydatkowano:

Na ogólne koszta admi-

nistracji rb. 1945 k. 74

Ruchomości " 200 " —

Księgozbiór " 296 " 42 rb. 2442 k. 16

Pozostało w gotowiźnie na r. 1911 . rb. 1769 k. 24

Ogólny majątek pracowni geologicznej w końcu roku sprawozdawczego wynosił:

w kapitale (w depozycie Muzeum) . . . rb. 4500 k. —

" księgozbiórze " 5241 " 42

" ruchomościach " 2393 " 10

" gotowiźnie na rachunku bieżącym . . . " 1769 " 24

Razem rb. 13903 k. 76

wzrósł zatem w porównaniu z rokiem poprzednim o rubli 586 k. —

4. **Pracownia antropologiczna** w roku 5-ym istnienia, dzięki zapomocy otrzymanej od Kasy pomocy dla osób pracujących na polu naukowym im. D-ra J. Mianowskiego, kierownik pracowni p. Kazimierz Stołyhwo wykonał prace następujące:

1) Wziął udział w pracach Zjazdu międzynarodowego naukowego amerykańskiego w Buenos-Aires i w sekcji antropologicznej Zjazdu wypowiedział referat p. t. „Nouveaux perfectionnements de la methode ostéométrique“, oraz demonstrował osteofor - projekcyometr swego systemu.

„Sprawozdanie z delegacji na kongres naukowy międzynarodowy w Buenos-Aires w 1910 r.“ p. Stołyhwo przedstawił na posiedzeniu w Komisji Antropologicznej Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 1-go października roku sprawozdawczego. Prócz tego p. Stołyhwo napisał pracę p. t. „W sprawie człowieka kopalnego i jego poprzedników w Argentynie“, opartą na materyale poznanym podczas pobytu w Ameryce Południowej, która będzie ogłoszona drukiem w sprawozdaniach Tow. Naukowego Warszawskiego. Co do zbiorów, przywiezionych przez p. Stołyhwę z Ameryki, odsyłamy do odpowiedniego działu sprawozdania.

2) W „Korrespondenzblatt der deutschen Gesellschaft f. Anthropologie, Ethnologie u. Urgeschichte 1910“ p. Stołyhwo ogłosił pracę p. t. „Der Osteophor-Projektometer. Ein Beitrag zur Methodik der Osteographie“.

3) Въ антропологической секціи XII-го Съѣзда естествоиспытателей и врачей въ Москвѣ, г. Столыгво прочиталъ докладъ п. з. „Антропологическія изслѣдованія надъ народами проживающими въ Россійской Имперіи“. Кромѣ того въ вышеуказанной секціи г. Столыгво прочиталъ докладъ п. з. „Новыя усовершенствованія остеографическаго метода“, послѣ чего представилъ остеофоръ-проекціометръ своей системы.

4) Въ Антропологическомъ Обществѣ при Петербургскомъ Университетѣ г. Столыгво представилъ остеофоръ-проекціометръ своей системы.

5) Пользуясь благосклоннымъ приглашеніемъ и пребываніемъ у гг. Ирмгарды и Станислава гр. Любенецкихъ, г. Столыгво производилъ изслѣдованія песчаной дюны, находящейся въ ихъ имѣніи. Описаніе этихъ изслѣдованій п. з. „Археологическія изслѣдованія въ Замечкѣ Радомской губ.“, было представлено 21 ноября 1910 г. на засѣданіи Антропологической Комиссіи Научнаго Варшавскаго Общества и будетъ напечатано въ отчетахъ выше упомянутаго Общества.

6) Вмѣстѣ съ г. Станиславомъ Ленцевичемъ г. Столыгво велъ изслѣдованія надбровныхъ дугъ и корреляціи ихъ развитія съ величиной глябелло-церебральнаго показателя.

7) Вмѣстѣ съ г. Мартою Ржевускою г. Столыгво изслѣдовалъ отношенія длины лобной кости къ ея ширинѣ.

* *

Коллекція Антропологической Лабораторіи въ отчетномъ году увеличилась пожертвованіями Польскаго Общества Отечества вѣденія, Польскаго Общества въ Буэносъ-Аиресъ и Музея въ Вашингтонѣ, а также гг. проф. Ф. Амегины, К. Хамца, Р. Холевинскаго, С. І. Чарновскаго, Д-ра Г. Ясинскаго, госпожи Карловичъ, С. Ленцевича, Д-ра Э. Лота, Э. Маевского, Д-ра В. Олехновича, К. Сѣдлецкаго, К. Столыгвы, Д-ра Я. Тура, М. Ваврженецкаго и І. Закржевской.

Кромѣ того Лабораторія получила въ депозитъ отъ Музея Промышленности и Сельскаго Хозяйства гипсовыя антропологическія слѣпки, исполненныя въ Африкѣ Д-ромъ Яномъ Чекановскимъ, а также отъ Общества Любителей Естествознанія гипсовыя слѣпки и антропологическія карты.

* *

3) W sekcji antropologicznej XII-go Zjazdu przyrodników i lekarzy w Moskwie p. Stołyhwo wygłosił referat p. t. „Badania antropologiczne nad ludami zamieszkującymi Cesarstwo Rosyjskie“. Prócz tego w sekcji powyższej p. Stołyhwo miał referat p. t. „Nowe udoskonalenia metody osteograficznej“, po którym demonstrował osteofor-projekeyometr swego systemu.

4) W Towarzystwie Antropologicznem przy Uniwersytecie Petersburskim p. Stołyhwo demonstrował osteofor-projekeyometr swego systemu.

5) Korzystając z uprzejmych zaprosin i gościnności pp. Irmgardy i Stanisława hr. Lubienieckich, p. Stołyhwo poczynił poszukiwania na wydmie, znajdującej się w ich majątności. Opis tych badań p. t. „Poszukiwania archeologiczne w Zameczku w Radomskim“, został przedstawiony d. 21 listopada 1910 r. na posiedzeniu Komisji Antropologicznej Tow. Naukowego Warszawskiego i będzie ogłoszony drukiem w sprawozdaniach wyżej wymienionego Towarzystwa.

6) Wraz z p. Stanisławem Lencewiczem p. Stołyhwo prowadził badania nad przyczynkiem do poznania budowy łuków brwiowych i współzależności ich rozwoju z wielkością wskaźnika glabello-cerebralnego.

7) Wraz z p. Martą Rzewuską p. Stołyhwo prowadził badania nad przyczynkiem do poznania stosunku długości kości czołowej do jej szerokości.

*

*

Zbiory Pracowni Antropologicznej w roku sprawozdawczym powiększyły się dzięki darom, otrzymanym od Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Towarzystwa Polskiego w Buenos-Aires i od U. S. N. Museum w Waszyngtonie, oraz od pp. Prof. F. Ameghiny, K. Chamca, R. Cholewińskiego, S. J. Czarnowskiego, D-ra G. Jasińskiego, p. Karłowiczowej, S. Lencewicza, D-ra E. Lotha, E. Majewskiego, D-ra W. Olechnowicza, K. Siedleckiego, K. Stołyhwy, D-ra J. Tura, M. Wawrzeńskiego i J. Zakrzewskiej.

Prócz tego Pracownia otrzymała w depozycie od Muzeum Przemysłu i Rolnictwa odlewy gipsowe antropologiczne, wykonane w Afryce przez D-ra Jana Czekanowskiego, od Towarzystwa Miłośników Przyrody odlewy gipsowe i tablice antropologiczne.

*

*

*

Приходъ Лабораторіи въ 1910 г. былъ слѣдующій:

Пожертвованія наличными отъ гг. М. Бялобржескаго, К. Хамца, С. Дикштейна, Э. Маевского и І. Натансона	136 руб. 22 к.		
Пособіе Музея Промышленности и Сельскаго Хозяйства налич- ными и членскіе взносы	182	" — "	
Приходъ изъ публичныхъ лекцій	120	" 66 "	438 руб. 88 к.

Расходовано:

На бібліотеку, движимости и при- боры	122 руб. 02 к.		
Изданія, фотографіи, пересылка коллекцій и т. п.	88	" 34 "	
Расходы по устройству лекцій . .	107	" 60 "	
Перевѣсъ расходовъ въ 1909 г.	13	" 93 "	331 руб. 89 к.

Осталось наличными на слѣдующій годъ . . 106 руб. 99 к.

Общее имущество антропологической лабораторіи при концѣ
отчетнаго года составляетъ сумму 3350 руб. 39 к.

Въ сравненіи съ предыдущимъ годомъ иму-
щество лабораторіи увеличилось на сумму . . . 387 руб. 96 к.

**5. Лабораторія бродильнаго промысла и земледѣль-
ческой бактериологіи** была открыта въ ноябрѣ м-цѣ отчетнаго
года и состоитъ подъ завѣдываніемъ доктора Вацлава Домбров-
скаго.

Новооткрытая лабораторія имѣетъ въ своей программѣ прак-
тическія и научныя изслѣдованія главнымъ образомъ въ области
винокуренной и дрожжевой промышленности, а потомъ молочной,
пивоваренной и другихъ отраслей бродильной промышленности,
а также изслѣдованія въ области земледѣльской бактериологіи,
болѣзней растений и растительныхъ продуктовъ.

Во время двухмѣсячнаго существованія лабораторіи выдано
совѣтовъ и исполнено анализовъ:

по винокуренной и дрожжевой промышленности . .	19
по молочной промышленности	6
по болѣзнямъ растений	5
по выдѣлкѣ уксуса	1
по " крахмала	3
изслѣдованій корма	3

Итого . . 37

Dochody Pracowni w r. 1910 były następujące:

Ofiary w gotowiznie od pp. M. Białobrzieskiego, K. Chamca, S. Dicksteina, E. Majewskiego i J. Natanson	rb. 136 k. 22
Zapomoga Muzeum Przem. i Rolnictwa w gotowiznie i z wniosków członków	„ 182 „ —
Dochód (brutto) z odczytów	„ 120 „ 66
	rb. 438 k. 88

Wydatkowano:

Na księgozbiór, ruchomości i przyrządy	rb. 122 k. 02
Na koszty druku, fotografii, transporty zbiorów i t. p.	„ 88 „ 34
Koszty urządzenia odczytów	„ 107 „ 60
Pokrycie niedoboru z 1909 r.	„ 13 „ 93
	rb. 331 k. 89

Pozostało gotowizny na rok następny + - - - - rb. 106 k. 99

Ogółem majątek Pracowni Antropologicznej z końcem roku sprawozdawczego wynosi rb. 3350 k. 39

W porównaniu z rokiem poprzednim majątek pracowni wzrósł o rb. 387 k. 96

5. Pracownia przemysłu fermentacyjnego i bakterjologii rolnej otworzoną została w listopadzie roku sprawozdawczego i pozostaje pod kierownictwem doktora Wacława Dąbrowskiego.

Programem swym nowo utworzona pracownia obejmuje studia praktyczne i naukowe w zakresie w pierwszej linii gorzelnictwa i drożdżarstwa, dalej mleczarstwa, piwowarstwa oraz innych gałęzi przemysłu fermentacyjnego, obok badań w zakresie bakterjologii rolnej, chorób roślin i produktów roślinnych.

W okresie dwu miesięcy istnienia pracowni udzielono porad i wykonano analiz:

w zakresie gorzelnictwa i drożdżarstwa	19
mleczarstwa	6
chorób roślin	5
fabrykacji octu	1
krochmalnictwa	3
analiz paszy	3
Razem	37

Доходъ лабораторіи составилъ 101 руб.

При лабораторіи существуетъ постоянное отдѣленіе для учащихся, желающихъ ближе ознакомиться съ методами изслѣдованія по технической микологіи, или самостоятельно вести изслѣдованія въ этой области науки. Въ отчетномъ году всѣ мѣста въ числѣ 4 были заняты. Работы производились на слѣдующія темы:

1) Г. Ирена Липская, докторъ философіи — изслѣдованія въ области земледѣльческой бактеріологіи и молочнокислаго броженія.

2) Г. Владиміръ Горячковскій, кандидатъ естественныхъ наукъ — изслѣдованія въ области болѣзней растений и растительныхъ продуктовъ.

3) Г. Вацлавъ Брикнеръ, ассистентъ при кафедрѣ органической химіи Баршавскаго Политехническаго Института — изслѣдованія по вопросу борьбы съ болѣзнями растений.

4) Г. Вацлавъ Бонды, инженеръ химіи — изслѣдованія въ области винокуренной и пивоваренной микологіи.

Завѣдывающій лабораторіею Д-ръ Вацлавъ Домбровскій производилъ научныя изслѣдованія въ области броженія въ винокуренной, дрожжевой, молочной промышленности и производства молочной кислоты и хлѣбнаго кваса, а также изслѣдованія въ области переработки патоки. Темой практическихъ изслѣдованій была разборка раціональнаго метода веденія винокуренныхъ заводовъ на дрожжахъ чистой культуры.

Лабораторія бродильнаго промысла и земледѣльческой бактеріологіи тѣсно связана съ существующими съ 1906 г. при Музеѣ винокуренными курсами, и составляетъ важное и давно ожидаемое ихъ дополненіе. вмѣстѣ съ этими курсами лабораторія пользуется пособіемъ компаніи „Krajowa Spółka Gorzelnicza“ и „Rektyfikacya Warszawska“, за что Правленіе Лабораторіи выражаетъ при настоящемъ этимъ Учрежденіямъ свою благодарность.

Въ заключеніи слѣдуетъ замѣтить, что Правленіе Лабораторіи стремится войти въ тѣсныя сношенія съ болѣе важными подобнаго себѣ типа лабораторіями, съ цѣлью учрежденія въ г. Варшавѣ общими силами Бродильнаго Института. Въ связи съ этимъ завѣдывающій лабораторіею производилъ совѣщанія съ завѣдывающимъ химическо-бактеріологическою лабораторіею Общества Варшавскихъ Пивоваровъ г. Чеславомъ Бочковскимъ, цѣлью составленія инструкціи соединенія этихъ лабораторій, а также вошелъ въ близкіе сношенія съ Варшавскимъ Земледѣльческимъ Молочнымъ Обществомъ.

Dochód pracowni wynosił rb. 101.

Przy pracowni istnieje stałe laboratorium szkolne, dla chcących bliżej zapoznać się z metodami badań w zakresie mykologii technicznej, lub też prowadzić samodzielną pracę w tej dziedzinie. W roku sprawozdawczym wszystkie miejsca w ilości 4 były zajęte. Tematy opracowywane były następujące:

1) P-na Irena Lipska, doktor filozofii — studia w zakresie bakteriologii rolnej i fermentacji mlecznej.

2) P. Włodzimierz Goriaczkowski, kandydat nauk przyrodniczych — studia w zakresie chorób roślin i przetworów roślinnych.

3) P. Waław Brykner, asystent przy katedrze chemii organicznej Instytutu Politechnicznego w Warszawie — studia w zakresie zwalczania chorób roślinnych.

4) P. Waław Bondy, inżynier chemik — studia w zakresie mykologii gorzelniczej i piwowarskiej.

Kierownik pracowni Dr. Waław Dąbrowski prowadził studia naukowe w zakresie fermentacji w gorzelnictwie, drożdżarstwie, mleczarstwie i fabrykacji kwasu mlecznego, oraz studia w zakresie przerobu melasy. Tematem praktycznych studyów było opracowanie racjonalnej metody prowadzenia gorzelni na drożdżach czystej kultury.

Pracownia przemysłu fermentacyjnego i bakteriologii rolnej pozostaje w ścisłym związku z istniejącymi od roku 1906 przy Muzeum kursami gorzelnictwa i jest ich ważnem i oddawną pożądanem dopełnieniem. Razem z temi kursami pracownia korzysta z subsydyum Krajowej Spółki Gorzelniczej, oraz subsydyum Warszawskiej Rektyfikacji, za co Zarząd pracownią składa obu tym Instytucyom niniejszem swe podziękowanie.

Na zakończenie zaznaczyć należy, że Zarząd pracownią dąży do porozumienia się z poważniejszymi instytucjami pokrewnego sobie typu w celu wytworzenia wspólnymi siłami w Warszawie Instytutu fermentacyjnego. W związku z tą sprawą kierownik pracowni odbył szereg posiedzeń z kierownikiem pracowni chemiczno-bakteryologicznej Zgromadzenia Piwowarów Warszawskich p. Czesławem Boczkowskim dla opracowania regulaminu połączenia obu pracowni, a także wszedł w bliższe stosunki z Warszawskiem Ziemiańskiem Towarzystwem Mleczarskiem.

6. Станція оцѣнки сѣмянъ состояла въ завѣдываніи ученаго агронома г. Здзислава Зеліпскаго.

Въ отчетномъ году исполнено 2812 изслѣдованій сѣмянъ, механическо-микроскопическихъ анализовъ корма 18, опредѣленій количества крахмала въ картофеляхъ 8, опредѣленіе паразитовъ растеній 7, всего 2845 изслѣдованій.

Въ сравненіи съ предыдущимъ годомъ, количество присланныхъ образцовъ уменьшилось на 469, уменьшеніе это касается преимущественно образцовъ краснаго клевера, которыхъ число съ 1732 въ 1909 г. понизилось до 1356, т. е. на 376 меньше. Причину этого уменьшенія можно легко объяснить хорошимъ у насъ урожаемъ краснаго сѣмяннаго клевера, а нашъ сельскій хозяинъ, лишь въ рѣдкихъ случаяхъ, провѣряетъ въ станціи доброкачественность сѣмянъ собственной продукціи.

Кромѣ вышепоименованнаго количества образцовъ сѣмянъ краснаго клевера, присланныхъ для изслѣдованія, слѣдующихъ сортовъ сѣмена были изслѣдованы въ большемъ количествѣ: Тимофеева трава 280 образцовъ, бѣлый клеверъ — 279, свекла — 244, заячій клеверъ — 128, шведскій клеверъ — 102, хлѣбныхъ злаковъ — 69, морковь — 52, сѣмена лѣсныхъ деревьевъ — 44, голубая люцерна — 34, конскій зубъ — 20, остальные сѣмена сельскохозяйственныхъ растеній, овощей и нѣкоторыхъ цвѣточн. растеній были присланы въ незначительномъ количествѣ.

Въ варшавскихъ складахъ сѣмянъ (запломбировано и провѣрено 1493 мѣшка съ сѣменами, на которыхъ паразитируетъ повелика (съ самого начала введенія пломбировки мѣшковъ т. е. съ 1896 г., вообще запломбировано 17 198 мѣшковъ):

Краснаго клевера	974 мѣшковъ	
Тимофеевой травы	199	"
Бѣлаго клевера	151	"
Заячьяго клевера	105	"
Шведскаго клевера	54	"
Люцерны	10	"

Слѣдующія группы кліентовъ прислали сѣмена для изслѣдованій:

Склады сѣмянъ и торговая фирма . .	1960 образцовъ	
Сельско-хозяйств. торг. кооперативы .	637	"
Производители и сельскіе хозяева . .	186	"
Сѣмянная секція Варш. Центральн.		
С.-Хозяйств. Общ.	38	"
О-во сахарозаводчиковъ Царст. Польск.	20	"
Для собственной надобности	4	"

6. **Stacya oceny nasion** pozostawała pod kierownictwem p. Zdzisława Zielińskiego, uczonego agronoma.

W roku sprawozdawczym dokonano 2812 badań nasion, analiz mechaniczno - mikroskopowych paszy 18, określeń zawartości skrobi w ziemniakach 8, określeń szkodników roślin 7, razem 2845 pozycyi.

W porównaniu z rokiem ubiegłym ilość prób nadesłanych zmniejszyła się o 469; obniżka dotyczyła przeważnie prób nasion koniczyny czerwonej, której ilość prób, z 1732 w r. 1909, spadła do 1356 (t. j. mniej o 376). Przyczyna tej obniżki łatwo daje się wytłomaczyć dobrym urodzajem u nas koniczyny czerwonej nasiennej, a rolnik nasz, tylko w małych wyjątkach sprawdza w Stacyi dobroć własnej produkcji.

Oprócz wyżej wymienionej ilości prób nasion koniczyny czerwonej, nadesłanych do zbadania, następujące rodzaje nasion były badane w większych partyach: brzanka łąkowa vel tymoteusz 280 prób, koniczyna biała — 279, buraki — 244, przelot — 123, koniczyna szwedzka — 102, zboża — 69, marchew — 52, nasiona drzew leśnych — 44, lucerna niebieska — 34, koński ząb — 20, reszta gatunków roślin gospodarskich, warzyw i niektórych kwiatowych nadsyłana była w mniejszych ilościach.

W warszawskich składach nasion zaplombowano i sprawdzono 1493 worki z nasionami, mogącemi zawierać kaniankę (od początku wprowadzenia plombowania, t. j. od r. 1896, zaplombowano ogółem 17 198 worków):

Koniczyny czerwonej	974 worki
Brzanki łąkowej	199 „
Koniczyny białej	151 „
Przelotu	105 „
Koniczyny szwedzkiej	54 „
Lucerny	10 „

Następujące grupy klientów Stacyi dostarczyły do badań:

Składy nasion i domy handlowe prywatne .	1960 prób
Zrzeszenia rolnicze handlowe	637 „
Hodowcy i ziemianie	186 „
Sekcyja Nasienna W. R. C. T. R.	38 „
Związek Cukrowni Król. Polskiego	20 „
Dla własnej informacyi zbadano	4 „

Количество бесплатныхъ контрольныхъ изслѣдованій ограничилось тремя. Совѣтовъ, касающихся воздѣлыванія кормовыхъ растений и обмѣненія луговъ и пастбищъ дано 37.

Въ опытномъ саду станціи въ Казимержѣ по рѣкѣ Вислѣ, изслѣдовано чистосортность 195 образцовъ сѣмянъ, изъ которыхъ 123 свеклы, 52 моркови, другихъ корнеплодовъ и овощей 20. Аклиматизаціонному наблюденію подвергнуто въ продолженіи африканскій конскій зубъ, персидскій клеверъ и японское просо. Это послѣднее оказалось совсѣмъ для насъ не пригодное, ибо выросло лишь на нѣсколько вершковъ, такъ оказалось чувствительнымъ на засуху, господствующую въ маѣ и іюнѣ м-цахъ.

Въ помѣщеніяхъ станціи въ зимнемъ полугодіи читались систематическія лекціи съ демонстраціями, касающіяся болѣзни и паразитовъ растений. Лекціи эти читалъ завѣдывающій станціею для слушателей высшихъ сельско-хозяйственныхъ курсовъ О-ва Научныхъ Курсовъ. Лѣтомъ, во время занятій персонала станціи въ опытномъ саду, помѣщенія ея въ г. Варшавѣ было безвозмѣдно отданы, въ продолженіи 1½ мѣсяца, для микроскопическихъ занятій, слушателямъ винокуренныхъ курсовъ, Музея Промышленности и Сельскаго Хозяйства.

Число лицъ, занятыхъ на станціи, по мѣрѣ надобности, изъ 4-хъ постоянныхъ увеличивалось до 8-ми.

Счетъ прихода и расхода Станціи въ отчетномъ году былъ слѣдующій:

Приходъ:

Пособіе Департамента Земледѣлія	600 руб.
„ Музея Промышленности и Сельскаго Хозяйства	1000 „
„ Школьнаго Фонда.	200 „
Плата за анализы и изслѣдованія	2664 „

Итого 4464 руб.

Расходъ:

Наемъ квартиръ для станціи и завѣдывающаго	1024 руб. — к.
Содержаніе опытаго сада	490 „ — „
Жалованіе завѣдывающаго, сотрудниковъ и прислуги	2500 „ — „
Издержки на пломбировку мѣшковъ	74 „ 78 „
Отопленіе, газъ, канцелярскія издержки	164 „ — „
Телефонъ и почтовые пересылки	121 „ 80 „

Переносъ . . 4374 руб. 28 к.

Ilość bezpłatnych badań kontrolnych ograniczyła się do 3. Po-
rad, dotyczących uprawy roślin pastewnych i obsiewu łąk i pastwisk
udzielono 37.

W ogrodzie doświadczalnym stacyi w Kazimierzu nad Wisłą sprawd-
dzono czystość i typowość odmian 195 prób nasion, z których 123 bu-
raków, 52 — marchwi, innych okopowych i warzyw — 20 prób.
Z obserwacji aklimatyzacyjnych w dalszym ciągu poddawano badaniu
koński ząb afrykański, koniczynę perską (Schab-dar) i proso japoń-
skie. To ostatnie okazało się zupełnie nieprzydatne dla nas, gdyż wy-
rosło zaledwie na parę cali, tak jest wrażliwe na posuchę, jaka panowa-
ła u nas w maju i czerwcu.

W lokalu stacyi odbywały się w zimowym semestrze systematycz-
ne wykłady z demonstracjami, dotyczącymi chorób roślinnych i szkod-
ników. Wykłady te miał kierownik Stacyi dla słuchaczy Wyższych
Kursów Rolniczych T. K. i N. Latem, podczas zajęć Stacyi przy ogro-
dzie doświadczalnym, lokal jej w Warszawie był udzielony bezintere-
sownie przez 1½ miesiąca dla mikroskopowych zajęć słuchaczy kur-
sów gorzelniczych, odbywających się pod egidą Muzeum Przemysłu
i Rolnictwa.

Ilość osób, pracujących na Stacyi, w miarę potrzeby, z 4-ch sta-
łych, zwiększała się w sezonie do 8-miu.

Stan finansowy Stacyi przedstawiał się w roku sprawozdawczym
jak następuje:

Wpływy:

Zapomoga Departamentu Rolnictwa	rb. 600
„ Muzeum Przemysłu i Rolnictwa	„ 1000
„ Fundacji Szkolnej	„ 200
Z opłat za analizy i badania	„ 2664
Razem	rb. 4464

Wydatki:

Wynajem lokalu dla Stacyi i kierownika	rb. 1024 k. —
Utrzymanie ogrodu doświadczalnego.	„ 490 „ —
Płaca kierownika, współpracowników i wo- źnego	„ 2500 „ —
Wydatki na plombowanie worków	„ 74 „ 48
Opał, gaz, wydatki kancelaryjne	„ 164 „ —
Telefon i przesyłki pocztowe	„ 121 „ 80

Do przeniesienia rb. 4374 k. 28

Переносъ	4374 руб. 28 к.
Реактивы и принадлежности для изслѣ- дованій	82 " — "
Погашеніе перевѣса расхода въ 1909 г.	7 " 72 "
Итого	4464 руб. — к.

7. Центральная метеорологическая станція. Въ 1910 г. Правленіе Центральной Метеорологической Станціи состояло изъ г. С. Дикштейна (предсѣдателя) и гг. Р. Мерецкаго и В. Горчинскаго. Послѣдній, какъ и въ предыдущихъ годахъ, былъ непосредственнымъ завѣдывающимъ станціоннаго бюро, составляющаго центральное мѣсто для сѣти метеорологическихъ станцій, разсѣянныхъ въ разныхъ мѣстностяхъ Царства Польскаго и со-сѣднихъ губерній.

Съ іюля м-ца отчетнаго года начала свою дѣятельность Метеорологическая Обсерваторія вблизи Гродзиска, цѣлью которой является исполненіе, въ широкомъ масштабѣ, основныхъ и подробныхъ метеорологическихъ измѣреній, подъ управленіемъ завѣдывающаго Центральною Станціею г. В. Горчинскаго.

Число дѣйствующихъ метеорологическихъ станцій, присылающихъ свои наблюденія въ Метеорологическое Бюро въ г. Варшаву, увеличилось въ 1910 г. до 219, превышая болѣе чѣмъ въ три раза число 68 станцій въ 1909 г.

Увеличеніе числа станцій состоялось преимущественно вслѣдствіе возникновенія дождевыхъ станцій, число которыхъ составляетъ 166, такъ какъ прежде плювиометрическія станціи были немногочисленны.

Вмѣстѣ съ открытіемъ Обсерваторіи въ Гродзискѣ и расширенія дождевой сѣти, Центральная Станція вошла въ новую фазу значительно расширенной дѣятельности.

Какъ въ предыдущихъ годахъ, Метеорологическое Бюро исполняло обыкновенныя работы: провѣряло и составляло наблюдательные матеріалы, присылаемые станціями Варшавской сѣти, готовило десятидневные земледѣльческо-метеорологическіе бюлетены во время вегетаціи; составляло текущіе бюлетены погоды въ формѣ ежедневныхъ и еженедѣльныхъ — для варшавскихъ газетъ, а также мѣсячные бюлетены, помѣщаемые въ журналахъ: „Gazeta Cukrownicza“, „Gazeta Rolnicza“, „Ziemia“ и „Ogród“. Плювиометрическіе результаты, ежемѣсячно (начиная съ апрѣля м-ца), а также для вегетаціоннаго полугодія, были сопоставляемы на дождевыхъ картахъ и печатаемы въ журналѣ „Gazeta Rolnicza“.

Z przeniesienia rb. 4374 k. 28

Odczynniki i utensylja do badań	„	82	„	—
Pokrycie niedoboru z r. 1909	„	7	„	72
Razem			rb. 4464 k.	—

7. Stacya Centralna Meteorologiczna. W roku 1910-ym Zarząd Stacyi Centralnej Meteorologicznej składał się z p. S. Dicksteina (prezesa) oraz z pp. R. Mereckiego i Wł. Gorczyńskiego. Ten ostatni był, jak i w latach poprzedzających, kierownikiem bezpośrednim biura stacyjnego, stanowiącego miejsce centralne dla sieci stacyj meteorologicznych, rozrzuconych w różnych miejscowościach Królestwa Polskiego oraz krajów przyległych.

Od lipca r. b. rozpoczęło swe czynności Obserwatorium Meteorologiczne pod Grodziskiem, którego zadaniem jest dokonywanie na szerszą skalę wszelkich podstawowych i szczegółowych pomiarów meteorologicznych, pod zarządem kierownika Stacyi Centralnej p. Wł. Gorczyńskiego.

Liczba czynnych stacyi meteorologicznych, nadsyłających swe spostrzeżenia do Biura Meteorologicznego w Warszawie, wzrosła w roku 1910-ym do 219, przewyższając przeszło trzykrotnie liczbę 68 stacyi z r. 1909-go.

Wzrost liczby stacyi polega przedewszystkiem na powstaniu sieci deszczowej, obejmującej 166 stacyi, podczas gdy dawniej stacye pluwiometryczne były reprezentowane nielicznie.

Wraz z otwarciem Obserwatorium w Grodzisku i rozległej sieci deszczowej, Stacya Centralna weszła w nową fazę znacznie rozszerzonej działalności.

Jak w latach ubiegłych, Biuro Meteorologiczne wykonywało zwykle roboty: sprawdzało i opracowywało materiały obserwacyjne, nadsyłane przez stacye sieci Warszawskiej; przygotowywało buletyny dziesięciodniowe rolniczo-meteorologiczne w okresie wegetacyjnym; opracowywało bieżące przeglądy pogody, już to w postaci buletynów codziennych i tygodniowych dla wielu pism warszawskich, już to w postaci rozumowanych przeglądów miesięcznych, drukowanych w „Gazecie Cukrowniczej“, w „Gazecie Rolniczej“, w „Ziemi“ i w „Ogrodzie“. Rezultaty pluwiometryczne były co miesiąc (od kwietnia) oraz dla półroczna wegetacyjnego, zestawiane w mapkach deszczowych, odbijanych w „Gazecie Rolniczej“.

Выдано нѣсколько десятковъ извлеченій съ наблюденій и совѣтовъ о состояніи погоды разнымъ учрежденіямъ и лицамъ, которыя съ этою цѣлью обращались въ станціонное Бюро.

Гг. В. Горчинскимъ, Р. Мерецкимъ и В. Смоларскимъ былъ опубликованъ рядъ спеціальныхъ диссертацийъ изъ области метеорологіи и климатологіи. Изъ научныхъ изслѣдованій болѣе замѣчательны измѣренія лучеиспусканія солнца, которые были ведены далѣе, а также другія спеціальныя изслѣдованія, исполняемыя въ Обсерваторіи вблизи Гродзиска.

Публикаціи Центральной Станціи были разсылаемы наблюдателямъ, учрежденіямъ и цѣлому ряду научныхъ обществъ, а также заграничнымъ метеорологическимъ учрежденіямъ, съ которыми Центральная Станція состоитъ въ обмѣнныхъ сношеніяхъ.

Ввиду представленнаго расширенія дѣятельности Центральной Станціи, требующаго большихъ расходовъ, а также вслѣдствіе необходимости расширенія въ этомъ направленіи, Правленіе Станціи нуждается въ матеріальной поддержкѣ. Скудные средства на веденіе Центральной Станціи состоятъ изъ небольшихъ пособій вносимыхъ главнымъ образомъ сахарными заводами и другими учрежденіями, ведущими метеорологическія наблюденія.

8. Отдѣленіе публичныхъ чтеній находилось подъ заведываніемъ Правленія, состоящаго изъ двухъ делегатовъ Комитета гг. Владислава Ленперта и Станислава Натансона и избранныхъ среди членовъ Музея гг. Бронислава Знатовича (предсѣдатель), Вацлава Езерскаго (замѣститель предсѣдателя), Казимира Столыгвы (секретарь), Яна Тура (замѣститель секретаря), Станислава Калиновскаго (директоръ и хранитель коллекціи) и Мечислава Пожарыскаго (замѣститель директора).

Весною Правленіе устроило серію изъ 8 лекцій по землевѣдѣнію, которыя читали гг.:

Сигизмундъ Вейбергъ „Татры“.

Янъ Левинскій „Геологическое строеніе земель Польши“, (2 лекціи).

Сигизмундъ Вейбергъ „Минеральный міръ земель древней Польши“.

Сигизмундъ Вуйцицкій „Флора южной части Царства Польскаго“.

Людвикъ Крживицкій „Вырождаемся ли?“.

„ „ „Антропологическіе элементы польскаго народа“.

Udzielono kilkudziesięciu wyciągów ze spostrzeżeń i informacji co do przebiegu pogody różnym instytucjom i osobom, które się w tym celu zwracały do Biura stacyjnego.

Przez pp. Wł. Gorczyńskiego, R. Mereckiego i W. Smosarskiego ogłoszony został szereg rozpraw specjalnych z dziedziny meteorologii i klimatologii. Z badań naukowych zasługują na zaznaczenie pomiary promieniowania słonecznego, prowadzone w dalszym ciągu, oraz inne poszukiwania specjalne, dokonywane w Obserwatorium pod Grodziskiem.

Publikacje Stacji Centralnej rozsyłane były obserwatorom, instytucjom zainteresowanym oraz całemu szeregowi towarzystw naukowych i zagranicznych instytutów meteorologicznych, z którymi Stacja Centralna znajduje się w stosunkach wymiennych.

Wobec przedstawionego wzrostu działalności Stacji Centralnej, wymagającego wielkiego nakładu, oraz wobec konieczności dalszego postępu w tym kierunku, Zarząd Stacji potrzebuje niezbędnie poważnego poparcia materalnego. Szczupłe środki na prowadzenie Stacji Centralnej składają się z niewielkich subsydyów, składanych głównie przez cukrownie i niektóre inne instytucje, prowadzące spostrzeżenia meteorologiczne.

8. Oddział odczytów pozostawał pod kierunkiem Zarządu, złożonego z dwóch delegatów Komitetu pp. Władysława Lepperta i Stanisława Natansona, oraz wybranych z pośród grona członków Muzeum pp. Bronisława Znatowicza, jako przewodniczącego, Wacława Jezierskiego zastępcy przewodniczącego, Kazimierza Stołyhwy sekretarza, Jana Tura zastępcy, Stanisława Kalinowskiego jako dyrektora i kustosa zbiorów, oraz Mieczysława Pożaryskiego zastępcy dyrektora.

W wiosennym sezonie Zarząd zorganizował serję 8 odczytów ziemioznawczych, które wygłosili pp.:

Zygmunt Weyberg „Tatry“.

Jan Lewiński „Budowa geologiczna ziem polskich“ (2 odczyty).

Zygmunt Weyberg „Świat mineralny na ziemiach dawnej Polski“.

Zygmunt Wóycicki „Flora południowej części Królestwa Polskiego“.

Ludwik Krzywicki „Czy wyrodnijemy?“.

„ „ „Pierwiastki antropologiczne ludu polskiego“.

Вацлавъ Налковскій „Переходный характеръ земель исторической Польши“.

Кромѣ того была устроена весною серія изъ области химіи, состоящая изъ 6 лекцій, которыя читалъ г. Тадеушъ Милобендзкій, а въ іюнѣ м-цѣ въ зданіи цирка состоялась лекція г. Станислава Калиновскаго п. з. „Маятникъ Фуко“.

Осенью состоялись лекціи гг.:

Ивана Сосновскаго „Какъ долго можетъ жить человѣкъ“.

Людовика Крживицкаго „Евреи какъ физическая раса“.

Станислава Калиновскаго — серія, состоящая изъ 8 лекцій „О лучистой энергіи“.

Лекціи эти посѣтило общимъ числомъ 6172 лицъ.

Что касается экспериментальныхъ демонстрацій, веденныхъ для мужскихъ и женскихъ частныхъ училищъ, а также для лицъ изъ среди членовъ Музея, то состоялось по физикѣ 445, по анатоміи 4 и по химіи 62, всего 511; пользовалось этими демонстраціями 8936 лицъ.

Наконецъ слушатели Общества Научныхъ Курсовъ пользовались, въ продолженіи цѣлаго года, физическими, химическими приборами и вообще всѣми научными пособиями для преподаваній, какія находятся въ Музеѣ.

Что касается счета доходовъ и расходовъ Отдѣленія, то:

Перевѣсъ расходовъ въ 1909 г. состоялъ 12 руб. 76 к.

Расходы по администраціи, лекцій и де-

монстрацій 1977 „ 92 „

Покупка движимаго имущества 34 „ 64 „

Итого 2025 руб. 32 к.

Доходы состояли:

Доходъ съ лекцій . . . 1117 руб. 04 к.

Пособіе Музея наличными, кромѣ помѣ-

щенія 600 „ — „

Разные доходы 6 „ 60 „ 1723 руб. 64 к.

Поэтому перевѣсъ расходовъ составлялъ 301 руб. 68 к.

Имущество Отдѣленія публичныхъ чтеній при концѣ 1910 г. состояло изъ:

Коллекціи 14454 руб. 29 к.

Движимостей 2712 „ 01 „

Электрическаго устройства 4300 „ 66 „

Библіотеки 116 „ 91 „

Итого 21583 руб. 87 к.

Wacław Nałkowski „Charakter przejściowy ziem dawnej Polski”.

Prócz tego urządzony był w sezonie wiosennym cykl 6 odczytów z dziedziny chemii p. Tadeusza Miłobędzkiego, a w m. czerwcu w gmachu cyrku, odczyt p. Stanisława Kalinowskiego „O wahadle Foucault”.

W sezonie jesiennym odbyły się odczyty pp.:

Jana Sosnowskiego „Jak długo może żyć człowiek”.

Ludwika Krzywickiego „Żydzi jako rasa”.

Stanisława Kalinowskiego — cykl 8 odczytów „O energii promienistej”.

Na odczyty przybyło ogółem 6172 osoby.

W dziale pokazów doświadczalnych, prowadzonych dla szkół, pensyi, oraz osób z grona członków Muzeum, odbyło się 445 pokazów z fizyki, z anatomii 4 i z chemii 62, razem 511, na których ogółem było 8936 osób.

Pozatem słuchacze Towarzystwa Kursów Naukowych korzystali przez rok cały do wykładów: z przyrządów fizycznych, chemicznych i wogóle wszelkich pomocy naukowych, jakimi Muzeum rozporządza.

Co do obrotu funduszków Oddziału, to:

Przewyżka wydatków w r. 1909 wynosiła	rb.	12 k.	76
Koszta administracyi, odczytów i pokazów	„	1977 „	92
Zakup inwentarza	„	34 „	64
Razem	rb.	2025 k.	32

Wpływy wynosiły:

Dochód z odczytów	rb.	1117 k.	04
Zapomoga Muzeum gotowi- zną, oprócz lokalu	„	600 „	—
Różne dochody	„	6 „	60
Stąd przewyżka wydatków wyniosła	rb.	301 k.	68

Wartość majątku Oddziału Odczytów z końcem r. 1910 wynosiła:

w zbiorach	rb.	14454 k.	29
„ ruchomościach	„	2712 „	01
„ instalacyi elektrycznej	„	4300 „	66
„ księgozbiornie	„	116 „	91
Razem	rb.	21583 k.	87

9. Коллекції Музея. Въ 1910 г. число лицъ посѣщающихъ коллекції, составило 10 072, въ томъ числѣ учащейся молодежи подъ руководствомъ учителей было 1619. Кромѣ того посѣщали коллекції лица за годовыми билетами и Члены Музея, которые имѣютъ право посѣщать коллекції бесплатно.

За билеты входа поступило 634 руб. 48 коп.

Коллекції Музея въ отчетномъ году были удобнѣе размѣщены вслѣдствіе покупки большаго числа дубовыхъ шкафовъ, а именно; 10 большихъ шкафовъ для этнографической и археологической коллекцій, 6 шкафовъ и болѣе десятка габлотъ для естественной коллекції; библіотека имѣетъ соотвѣтственное помѣщеніе, ибо помѣщено ее въ большомъ залѣ и приобрѣтено необходимыя полки для книгъ.

Не смотря на столь значительное число шкафовъ, приобрѣтенныхъ болѣе чѣмъ за 2000 руб. все это оказывается недостаточнымъ, такъ, что въ настоящее время, значительная часть коллекції не можетъ быть выставлена для публички, главнымъ образомъ вслѣдствіе недостатка мѣста.

Необходимымъ вопросомъ увеличенія здачія, Правленіе не перестаетъ заниматься. Благодаря пожертвованіямъ, коллекції постоянно увеличиваются.

1) Археологическое отдѣленіе, подобно предыдущимъ годамъ оставалось подъ научнымъ управленіемъ г. Маріана Ваврженецкаго, члена антропологической коммисіи при Научной Академіи въ г. Краковѣ.

Каталогъ составленный на отдѣльныхъ карточкахъ и алфавитный указатель мѣстностей, бываетъ дополняемъ по мѣрѣ увеличенія коллекції. Коллекції были изслѣдуемы и печатаны въ изданіяхъ Научной Академіи въ Краковѣ, вслѣдствіе чего коллекція становится научною. Въ отчетномъ году коллекції были увеличены пожертвованіемъ наслѣдниковъ покойн. проф. Іосифа Пржиборовскаго, состоящимъ изъ ископаемыхъ предметовъ, очень цѣнныхъ, ибо на всѣхъ предметахъ обозначена мѣстность ихъ происхожденія.

Кромѣ того пожертвовали: Сигизмундъ Глогеръ, духовнымъ завѣщаніемъ, передалъ всю свою коллекцію ископаемыхъ предметовъ, хранящихся до сихъ поръ въ его имѣніи въ Ежевѣ; коллекція эта еще не выдана Музею, послѣ полученія и приведенія въ порядокъ, пополнить приобрѣтенные для этой цѣли шкафы, Д-ръ Олехновичъ—всю свою коллекцію изъ Люблинской губ. и гор. Люблина. Г. Валерія Мухановъ—очень цѣнные предметы изъ праисторической могилы VIII ст. послѣ Христа. Г. Стефанъ Шульцъ

9. **Zbiory Muzeum.** W roku 1910 ilość osób zwiedzających zbiory wyniosła 10072, w tej liczbie uczącej się młodzieży, pod przewodnictwem nauczycieli, 1619. Oprócz tego zwiedzali zbiory posiadacze rocznych biletów, oraz Członkowie Muzeum, którym przysługuje wstęp do zbiorów bezpłatny.

Dochód za bilety wejścia wyniósł rb. 634 kop. 48.

Zbiory muzealne zostały w roku sprawozdawczym wygodniej rozmieszczone przez nabycie większej ilości szaf dębowych, mianowicie: 10 wielkich szaf na okazy etnograficzne i archeologiczne, oraz 6 szaf i kilkunastu gablot na zbiory przyrodnicze; biblioteka znalazła odpowiednie pomieszczenie, przez przeniesienie do większej sali i nabycie koniecznych pułek na książki.

Pomimo tak znacznej ilości szaf, nabytych kosztem przeszło rb. 2000, wszystko to okazuje się niedostatecznym, tak że obecnie już znaczna część zbiorów nie może być wystawiona na widok publiczny, głównie dla braku miejsca. Paląca kwestya rozbudowy gmachu jest ciągle na porządku dziennym.

Dzięki licznym darom, zbiory stale wzrastają we wszystkich poniżej wymienionych działach.

1) **Dział wykopalisk przedhistorycznych** zostaje, jak lat poprzednich, pod naukową opieką p. Marjana Wawrzeckiego, członka komisji antropologicznej przy Akademii Umiejętności w Krakowie.

Katalog kartkowy, oraz skorowidz alfabetyczny miejscowości, są uzupełniane w miarę przybywania okazów. Zabytki są opracowywane i publikowane w wydawnictwach Akademii Umiejętności w Krakowie, co wprowadza zbiór do nauki. W roku sprawozdawczym zbiór powiększony został przez sukcesorów po ś. p. prof. Józefie Przyborowskim, złożeniem zbiorów wykopalisk tego uczonego, naukowo cennych, gdyż posiadają niemal wszystkie okazy, zaznaczenie miejsca znalezienia.

Dary złożyli: ś. p. Zygmunt Gloger, testamentem przekazał cały swój zbiór wykopalisk, przechowywany dotychczas w jego majątku w Jeżewie; zbiór ten, dotąd nie wydany Muzeum, po otrzymaniu i uporządkowaniu, wypełni nowonabyte na ten cel szafy. Dr. Olechnowicz—cały swój zbiór z Lubelskiego i z Lublina. P. Walerja Muchanow—cenną naukowo zawartość grobu szkieletowego z VIII-go w. po Chry-

пожертвовалъ важныя пояспенія къ праисторическому поселенію Сѣдлецкой губ. вмѣстѣ съ планами и записками; гг. Вильгельмы Веллишъ дополнили пожертвованіе ископаемыхъ предметовъ изъ Брвинова, Д-ръ Людовикъ Андерсъ, Брониславъ Боуффаллъ, Бржозовскіе изъ Балки, Андрей Хенція, Станиславъ Цишевскій, Дембовскій, Станиславъ Гольцеръ изъ Люблинской губ., Станиславъ Конткевичъ, Людовикъ Крживицкій, Чеславъ Лопускій, Станиславъ Малковскій, Сигизмундъ Сосновскій изъ Гржегоржевичъ, М. Свентоховскій, Маріанъ Ваврженецкій, Сигизмундъ Вольскій, гр. Иргарда Любенецкая, Казиміръ Столыгво части керамическихъ предметовъ изъ Замечка вблизи Пржитыка, и привезенные изъ Америки, а пожертвованные Музею посредствомъ проф. І. Б. Амбросетти, директора Этнографическаго Музея въ Буэнос-Аиресь, жернова и жерновые камни (какъ сравнительные образцы изъ Аргентины) съ эпохи передъ Колумбомъ, а также красивые образцы керамическихъ издѣлій, ископаемыхъ въ Перу и Аргентинѣ.

2) Отдѣлъ древностей увеличили пожертвованіями: гг. І. Бонкъ, П. Бочковскій, Б. Боуффаллъ, Брандель, А. Чаевичъ, Р. Цирчакъ, В. Дещка, Г. Гигеръ, А. Космовская, М. Кузнеркевичъ, І. Микляшевскій, І. Нѣмировскій, К. Ольшевскій, І. Радлицкій, І. Шлезигеръ. Въ этомъ отдѣлѣ отличается пожертвованіе г. Станислава Лещинскаго — мѣдные ведро и кувшинъ, и г. Целины Тукалло — древніе золотые часы, украшены жемчугами, а предназначенные покойнымъ ея мужемъ Конрадомъ для Музея.

3) Этнографическій отдѣлъ получилъ пожертвованія отъ слѣдующихъ лицъ: гг. Д-ра К. Бенни, Ф. Беренблума, Я. Бѣлецкаго, П. Бочковского, Б. Боуффалла, І. Фельдмана, г-жи Ивановъ, Д-рши Якимякъ, Л. Яниковскаго, Д. Ежевскаго, Кс. Коковского, Е. Каминской, І. Крашевскаго, Юліи Крузевичъ, Кс. А. Мартынскаго, С. Местенгаусера, графини К. Монтресоръ, Этнографическаго Музея въ Буэнос-Аиресь, Е. Пилецкой, І. Плешевича, Ф. Расинскаго, Рехневскаго изъ Буэнос-Аиресь, С. Савицкой, А. Щербика, Д-ра Т. Варжинскаго и г. Зелинской.

Кромѣ того для этнографической коллекціи куплены разные предметы изъ Радзиминскаго и Пултускаго уѣздовъ.

4) Естественный отдѣлъ увеличили пожертвованіями гг. Д-ръ М. Бертони изъ Парагвая, Р. Чирчакъ, Д-ръ І. Чекановскій, П. Гофманъ изъ Ріо де Жанейро, Д-ръ Г. Ясинскій изъ Буэнос-Аиресь, В. Кислянскій, Кс. Прелатъ Ляубицъ, К. Поляновскій, Э. Поляновскій, С. Поляновскій изъ Бразиліи, Посвикъ инж. изъ Буэнос-Аиресь, Шашковичъ инж. изъ Буэнос-Аиресь, В. Теодорковскій изъ Ріо де Жанейро.

stusie. P. Stefan Szulc ofiarował rzeczowe przyczynki do osadnictwa przedhistorycznego w Siedleckiem, wraz z planami i opisami. PP. Wilhelmstwo Wellisch uzupełnili dar wykopalisk z Brwinowa, następnie pp. Dr. Ludwik Anders, Bronisław Bouffał, Brzozowscy z Bałki, Andrzej Chęcia, Stanisław Ciszewski, Dembowski, Stanisław Holtzer z Lubelskiego, Stanisław Kontkiewicz, Ludwik Krzywicki, Czesław Łopuski, Stanisław Małkowski, Zygmunt Sosnowski z Grzegorzewicz, M. Świętochowski, Maryan Wawrzeniecki, Zygmunt Wolski. Irmgarda hr. Lubieniecka, p. Kazimierz Stołyhwo — fragmenty ceramiczne z Zameczka pod Przytykiem, oraz przywiezione z Ameryki a ofiarowane dla Muzeum za pośrednictwem prof. J. B. Ambrosetti, dyrektora Muzeum Etnograficznego w Buenos-Aires, żarna i kamienie żarnowe (jako okazy porównawcze z Argentyny) z epoki przed-Kolumbowej, oraz piękne okazy wyrobów ceramicznych, wykopanych w Peru i Argentynie.

2) Dział starożytności wzbogacili darami: pp. J. Bąk, P. Boczkowski, B. Bouffał, Brandel, A. Czajewicz, R. Cyrczak, W. Deszczka, G. Giger, A. Kosmowska, M. Kuźnierkiewicz, J. Miklaszewski, J. Niemirowski, K. Olszowski, J. Radlicki, J. Szlezygier. W dziale tym wyróżniają się: dar mecenasa Stanisława Leszczyńskiego — konew i dzban miedziane, oraz p. Celiny Tukallo — starożytny złoty zegarek, wysadzany perłami, a przeznaczony przez ś. p. jej męża Konrada, dla Muzeum.

3) Dział etnograficzny otrzymał dary od następujących osób: pp. D-ra K. Benniego, F. Berenbluma, J. Bieleckiego, P. Boczkowskiego, B. Bouffała, J. Feldmana, pani Iwanow, D-rowej Jakimiakowej, L. Janikowskiego, D. Jeżewskiego, Ks. Kokowskiego, H. Kamińskiej, J. Kraszewskiego, Julii Kruziewicz, Ks. A. Martyńskiego, Z. Mestenhausera, K. hrabiny Montresor, Muzeum Etnograficznego z Buenos-Aires, H. Pileckiej, J. Pleszewicza, F. Rasińskiego, Rechniewskiego z Buenos-Aires, S. Sawickiej, A. Szerbika, D-ra T. Warzyńskiego i p. Zielińskiej.

Oprócz tego, do zbiorów etnograficznych zakupiono różnych przedmiotów z pow. Radzyńskiego i Pułtuskiego.

4) Dział przyrodniczy zwiększyli darami pp.: Dr. M. Bertoni z Paragaju, R. Cyrczak, Dr. J. Czekanowski, P. Hofman z Rio de Janeiro, Dr. G. Jasiński z Buenos-Aires, W. Kiślański, Ks. Prałat Laubitz, K. Polanowski, E. Polanowski, S. Polanowski z Brazylii, Poświk inż. z Buenos-Aires, Staszekiewicz inż. z Buenos-Aires, W. Teodorkowski z Rio de Janeiro.

Наблюденіемъ надъ энтомологической коллекціей и приведеніемъ ея въ порядокъ занимались гг. Л. Гильдтъ и А. Кречмеръ.

5) Промышленный отдѣлъ получилъ пожертвованія отъ гг. П. Бочковского, І. Корналевскаго изъ Ріо Жанейро и І. Лескаго.

6) Библіотека Музея получила изданія отъ гг. В. Гессъ, г-жи Ивановъ, А. Космовской. Музея Императора Александра III-го, І. Окенцкой, А. Остапьевскаго, М. Ваврженецкаго, Э. Вайделя, С. Вейберга и С. Вольскаго. Библіотека увеличилась изданіями изъ области химіи, которыя пожертвовали гг. І. Ю. Богускій и Д-ръ Г. Тыкоцинеръ, пожертвованіе это состоитъ изъ нѣсколькихъ томовъ сочиненій.

Сочиненіями, хранящимися въ библіотекѣ, пользовались Члены Музея, Научные Курсы, лекторы и лица занимающіеся наукою.

Opiekę nad kolekcjami entomologicznymi i uporządkowanie ich prowadzili w dalszym ciągu pp. L. Hildt i A. Kretschmer.

5) Dział przemysłowy pozyskał dary od pp. G. Boczkowskiego, J. Kornalewskiego z Rio de Janeiro i J. Leskiego.

6) Księgozbiór Muzeum otrzymał wydawnictwa od pp. Hess, pani Iwanow, A. Kosmowskiej, Muzeum Cesarza Aleksandra III-go, J. Okęckiej, A. Ostaszewskiego, M. Wawrzenieckiego, E. Waydla, Z. Weyberga i Z. Wolskiego. Księgozbiór z zakresu chemii wzbogacony został darami: pp. J. Boguckiego i D-ra Tykocinera, złożonemi z kilkuset tomów cennych dzieł.

Z dzieł posiadanych w księgozbiorze korzystali Członkowie Muzeum, Kursy Naukowe, prelegenci i osoby pracujące na polu naukowem.

Училищный Фондъ Музея.

1. Ремесленно-Промышленные Классы въ отчетномъ училищномъ году 1909/10 были дополнены третьимъ классомъ, т. е. послѣднимъ предвидѣннымъ уставомъ, причемъ общее число отдѣленій было увеличено до 9.

Къ записи, которая началась 6 августа 1909 г., приступило 530 учениковъ.

Въ сравненіи съ предыдущимъ годомъ, принято болѣе на 127 учениковъ, а поэтому было необходимымъ увеличить число отдѣленій.

Что касается рода занятій, записанные ученики были представителями 48 разнородныхъ ремеслъ, а именно: слесари, столяры, токари по металлу, электротехники, механики, типографщики, бронзовщики, кузнецы, сапожники, литейники, маляры, обойщики, котляры, часовщики, цизелеры, рѣзчики, переплетчики, литографы, портные, корзинщики, фотографы, рояльщики, лакировщики, перчатники, ружейники, модельщики, штукаторщики, скульпторы, жестяники, стекляры, щеточники, печники, мясники, плотники, ювелиры, сѣдельники, ткачи, мѣдники, наконецъ по одному копальщику, садовнику, полировщику, мыдлярю, мѣховщику, стульщику, трасеру и ортопедисту.

Въ каждомъ изъ отдѣленій прочитано было 396 часовъ уроковъ, за исключеніемъ технического отдѣленія Б, третьяго класса, который имѣлъ болѣе часовъ, именно 413, кромѣ 66, предназначенныхъ на практическія занятія въ химической и физической лабораторіяхъ.

Преподавало 22 учителя: гг. В. Брикнеръ, А. Чартковский, С. Дембы, С. Доманскій, А. Яновскій, К. Карповичъ, К. Касперовичъ, І. Комарницкій, К. Куявскій, А. Ляхманъ, І. Маляновичъ, К. Перковский, А. Петрулевичъ, І. Пержхлевичъ, А. Радлицкій, В. Ржешотарскій, Ф. Ролинскій, І. Стржалецкій, Кс. Фр. Шмидтъ, К. Варочевскій, С. Висневскій и С. Вольскій.

Завѣдывающимъ Классами былъ директоръ Музея І. Лескій, его замѣстителемъ К. Перковский. а секретаремъ К. Кузицкій.

Въ отчетѣ предыдущаго года мы замѣтили, что вслѣдствіе прошенія учениковъ, была введена наука нѣмецкаго языка за отдѣльною платою; наука эта въ отчетномъ году была ведена во вто-

Fundacya szkolna Muzeum.

1. **Klasy Rzemieślniczo-Przemysłowe** w sprawozdawczym roku szkolnym 1909/10 zostały uzupełnione trzecią klasą, t. j. ostatnią przewidzianą ustawą, przyczem ogólna liczba oddziałów powiększona została do 9.

Do zapisu, rozpoczętego d. 6 sierpnia zgłosiło się 530 uczniów.

W porównaniu z rokiem poprzednim, przyjęto więcej o 127 uczniów, co spowodowało zwiększenie ilości oddziałów.

Odpowiednio do zajęć, zapisani uczniowie reprezentowali aż 48 różnorodnych zawodów, a w szczególności: ślusarzy, stolarzy, tokarzy metalowych, elektrotechników, mechaników, drukarzy, bronzowników, kowali, szewców, giserów, malarzy, tapicerów, kotlarzy, zegarmistrzów, cyzelarów, grawerów, introligatorów, litografów, krawców, koszykarzy, fotografów, fortepianistów, lakierników, rękawiczników, puszkarzy, modelarzy, sztukatorów, rzeźbiarzy, blacharzy, szklarzy, szczotkarzy, zdunów, rzeźników, cieśli, jubilerów, siodlarzy, tkaczy, mosiężników, wreszcie po jednym grabarzu, ogrodniku, polerowniku, mydlarzu, kuśnierzu, krześlarzu, traserze i ortopedyscie.

W każdym z oddziałów było godzin nauki 396, z wyjątkiem oddziału technicznego B klasy trzeciej, który miał więcej godzin, mianowicie 413, prócz 66 poświęconych zajęciom praktycznym w pracowniach ohemicznej i fizycznej.

Wykłady prowadziło 22 nauczycieli: pp. W. Brykner, A. Czartkowski, S. Demby, S. Domański, A. Janowski, K. Karpowicz, K. Kasperowicz, J. Komarnicki, K. Kujawski, A. Lachman, J. Malanowicz, K. Perkowski, A. Petrulewicz, J. Pierzchlewicz, A. Radlicki, W. Rzeszotarski, F. Roliński, J. Strzałecki, ks. Fr. Szmidt, K. Waroczewski, S. Wiśniewski i Z. Wolski.

Kierownik Klas był dyrektor Muzeum J. Leski, jego zastępcą K. Perkowski, a sekretarzem Z. Kuźbicki.

W sprawozdaniu z roku poprzedniego zaznaczyliśmy, że na prośbę uczni za oddzielną opłatą, wprowadzona została nauka języka niemieckiego; nauka ta w roku sprawozdawczym prowadzona była tylko

ромъ полугодіи въ трехъ отдѣленіяхъ, такъ какъ на эти уроки записалось 139 учениковъ.

Кромѣ уроковъ въ классахъ, по воскресеньямъ для всѣхъ учениковъ, законоучитель велъ уроки Закона Божья и этики, а приглашенные лекторы читали лекціи, которыхъ было 22, а именно: С. Белза — Битва подъ Липскомъ, А. Чартковскій читалъ 3 раза изъ области естествознанія, а именно: Что дѣлается въ ульѣ, жизнь муравьевъ, ихъ гнѣзда и обычаи, — чай, кофе, какао. С. Дембы два раза: о сочиненіяхъ Э. Оржешко и два раза: о началахъ польской литературы. М. Гейльпернъ — о обманчивости чувствъ. А. Ячиновскій — о началѣ Прусскаго Государства. С. Дентеръ о четырехлѣтнемъ сеймѣ. А. Яновскій — о озерѣ Гопло. С. Калиновскій — о коловратномъ движеніи земли и о маятникѣ Фуко. І. Лескій — о воздухѣ. Б. Наврочинскій „О Словацкомъ“. Д-ръ Л. Савицкій два раза — о Татрахъ и сѣверномъ полюсѣ. К. Столыгво — о человѣческихъ расахъ. Кс. Фр. Шмидтъ — о Старомъ Завѣтѣ и о Страданіяхъ Христа. В. Врублевскій — о кометахъ и С. Висневскій — о польской промышленности.

Кромѣ того по воскресеньямъ послѣ обѣда съ 3 до 5 часовъ г. Ляхманъ училъ желающихъ пѣнія. Для исполненія же обязанностей Костела 21, 22 и 23 марта 1910 г., ученики совершили реколекцію, исповѣдь и причащались, а послѣ окончанія уроковъ 10-го іюня, ученики совершили экскурсію въ Рашинъ, Фаленты и Сенкоцинскій лѣсъ.

На экскурсію молодежь отправилась подъ предводительствомъ гг. А. Яновскаго и С. Вольскаго, за которыми поѣхали завѣдывающій г. І. Лескій, кс. Шмидтъ, проф. Дембы, Карповичъ, Ляхманъ, Перковскій, Радлицкій и Висневскій. Въ Рашинѣ молодежь посѣтила мѣстный костелъ для выслушанія молебни. Въ костелѣ для учениковъ законоучитель совершилъ торжественный молебенъ, а училищный хоръ подъ руководствомъ г. Ляхмана исполнилъ нѣсколько пѣсень. Наконецъ кс. Шмидтъ въ сочувственной рѣчи призывалъ молодежь къ нравственной жизни, основанной на трудѣ и наукѣ.

Въ Фалентахъ, послѣ согласія администратора, молодежь посѣтила паркъ, гдѣ г. А. Яновскій ознакомлялъ учениковъ съ этою мѣстностью. Вечеромъ наступилъ возвратъ, ученики унесли милое воспоминаніе здорово, весело и пріятно проведеннаго дня.

Ученики, посѣщающіе прилежно и усердно лекціи, что составляетъ 60% принятыхъ, — дѣлаютъ большіе успѣхи въ наукахъ, а въ послѣдствіи дѣлаются полезными членами общества.

3-го іюля 1910 г. состоялся торжественный актъ закрытія учеб-

w drugim półroczu w trzech oddziałach, wobec zapisania się na nią 139 uczni.

Po za nauką w klasach, w niedziele dla ogółu uczni, ks. prefekt Fr. Szmidt prowadził naukę religii i moralności, a zaproszeni prelegenci wygłaszali pogadanki; tych było 22, a w szczególności przemawiali: pp. S. Bełza — o bitwie pod Lipskiem, A. Czartkowski trzykrotnie z dziedziny przyrody, a w szczególności: Co się dzieje w ulu, życie mrówek, ich gniazda i obyczaje, -- herbata, kawa, kakao. S. Demby dwukrotnie o utworach E. Orzeszkowej i dwukrotnie o początkach piśmiennictwa polskiego. M. Heilpern — o złudzeniach zmysłów. A. Jaczynowski — o początkach państwa pruskiego. Z. Denter — o sejmie czteroletnim. A. Janowski — o jeziorze Gople. S. Kalinowski — o obrocie wirowym ziemi i wahadle Foucault. J. Leski — o powietrzu. B. Nawroczyński — „O Słowackim“. Dr. L. Sawicki dwukrotnie — o Tatrach i o biegunie północnym. K. Stołyhwo — o rasach ludzkich. Ks. Fr. Szmidt dwukrotnie — o Starym Testamencie i o Męce Chrystusa. W. Wróblewski — o kometach i S. Wiśniewski — o przemyśle polskim.

Nadto co niedziela, w godzinach popołudniowych od 3-ej do 5-ej p. A. Lachman uczył chętnych śpiewu chóralnego. Dla spełnienia zaś obowiązków Kościoła, w dniach 21, 22 i 25 marca 1910 r. uczniowie odbyli rekolekcyę, spowiedź i przystępowali do Komunii św., a po ukończonych naukach, dnia 10 czerwca, udali się na wycieczkę do Raszyna, Falent i lasu Sękocińskiego.

Na wycieczkę młodzież wyruszyła pod zwierzchnictwem A. Janowskiego i Z. Wolskiego, z którymi podążyli kierownik J. Leski, ks. Szmidt, prof.: Demby, Karpowicz, Lachman, Perkowski, Radlicki i Wiśniewski. W Raszynie młodzież udała się do miejscowego kościoła dla wysłuchania mszy św. Tu na intencyę młodzieży ks. prefekt odprawił uroczyste nabożeństwo, a chór szkolny pod kierunkiem A. Lachmana wykonał kilka pieśni. W zakończeniu ks. Szmidt od stopnia ołtarza w podniosłem przemówieniu wzywał młodzież do życia moralnego, opartego na pracy i nauce.

W Falentach, po uprzednim porozumieniu się z p. administratorem, młodzież zwiedziła park i tam p. A. Janowski przemówił, celem zaznajomienia uczni z tą miejscowością. Powrócono wieczorem, unosząc wspomnienie zdrowo, wesoło i przyjemnie spędzonego dnia.

Młodzież wytrwale i regularnie uczęszczająca na naukę, co przedstawia 60% przyjętych, czyni duże postępy i staje się prawdziwie pożytecznymi członkami społeczeństwa.

W dniu 3 lipca 1910 r. odbył się akt zakończenia roku szkolnego,

наго года, вмѣстѣ съ выставкою рисунковъ; это былъ дѣйствительно торжественный день Классовъ, ибо въ первый разъ 33 воспитанника оставляло училище со свидѣтельствами окончанія полнаго курса наукъ.

Актъ этотъ состоялся въ большомъ залѣ Музея, а открылъ его предсѣдатель В. Кислянскій въ присутствіи учениковъ, ихъ семействъ и родственниковъ, учителей, членовъ Училищнаго Совѣта, приглашенныхъ членовъ Музея, мастеровъ и делегатовъ Правленія Школы Слесарей. Актъ начался пѣніемъ пѣсни „Подъ Твою защиту“, послѣ чего Предсѣдатель Музея В. Кислянскій въ продолжительной рѣчи представилъ общественное значеніе ремесленнаго училища и ея вліяніе на нравственное состояніе работниковъ, а также на ихъ матеріальное состояніе. Потомъ произносили рѣчи: законоучитель кс. Шмидтъ, Вице-Предсѣдатель В. Лепертъ, Директоръ Лескій и отъ имени учителей С. Дембы.

Послѣ чего Предсѣдатель вручилъ свидѣтельства окончившимъ курсъ, а отличающимся прилежаніемъ и успѣхами въ ученіи раздалъ награды въ книгахъ и рисовальныхъ приборахъ.

По очереди, отъ имени окончившихъ произнесъ рѣчь С. Унешовскій, замѣчая въ своей рѣчи пользу, какую даетъ училище ремесленникамъ и приглашалъ ихъ, чтобы пользовались этимъ училищемъ, въ сочувственныхъ словахъ благодарилъ Комитету Музея, завѣдывающему, а въ особенности учителямъ за все хорошее, которое передаютъ ученикамъ своимъ неутомимымъ трудомъ. Потомъ произнесъ рѣчь делегатъ Правленія Школы Слесарей г. В. Шрайберъ и въ сочувственныхъ словахъ, съ какими обратился къ ремесленной молодежи, благодарилъ Комитету Музея за принятый полезный и плодородный трудъ обучанія ремесленниковъ.

Послѣднюю рѣчь, проникнутую искреннимъ чувствомъ, произнесъ г. А. Яновскій; рѣчь эта была принята всѣми съ большимъ аплаузомъ, присутствующіе благодарили г. Яновскому за его искреннія слова, побуждающія къ дальнѣйшему неутомимому труду.

Наконецъ Предсѣдатель, закрывая актъ, пригласилъ прибывшихъ посѣтить выставку рисунковъ.

Изъ числа 258 учениковъ, которые до конца посѣщали Классы, получило переводъ въ I классъ — 26, во II кл. — 93, въ III кл. — 45, а свидѣтельства съ окончанія науки 33, всего было переведенныхъ 197, т. е. 72,5%, между тѣмъ какъ въ предыдущемъ году процентъ этотъ составилъ 81,5%. Уменьшеніе процента переведенныхъ можно объяснить поступленіемъ въ Классы молодежи возрастомъ моложе.

wraz z wystawą prac rysunkowych; była to prawdziwa uroczystość dla Klas, w tym bowiem dniu, po raz pierwszy, zastęp 33 wychowalców opuszczał uczelnię ze świadectwami całkowitego ukończenia kursu nauki.

Akt ten odbył się w wielkiej sali Muzeum, a otworzył go Prezes W. Kiślański, w obecności uczniów, ich rodzin i krewnych, nauczycieli, członków Rady szkolnej, zaproszonych członków Muzeum, pracodawców i delegatów Zarządu szkoły zawodowego kształcenia ślusarzy. Akt rozpoczęto odśpiewaniem pieśni „Pod Twoją obronę“, poczem Prezes Muzeum W. Kiślański w dłuższym przemówieniu, przedstawił znaczenie społeczne uczelni zawodowej i wpływ jej na stan moralny pracowników, oraz na ich dobrobyt materialny. Następnie zabrali głos ks. prefekt Szmidt, Wice-Prezes W. Leppert, Dyrektor Leski, oraz od ramienia nauczycieli S. Demby.

Poczem Prezes Komitetu Muzeum doręczył świadectwa kończącym kurs, a wyróżniającym się pilnością i postępami w naukach rozdał pamiątki w książkach i przyrządach rysunkowych.

Z kolei od kończących, zabrał głos p. S. Unieszowski; zaznaczył on w swem przemówieniu korzyści, jakie niesie uczelnia rzemieślnikom i nawoływał ich, by korzystali z niej, w gorących zaś słowach dziękował Komitetowi Muzeum, kierownikowi, a szczególnie nauczycielom, za dobro, którem darzą uczni swą niestrudzoną pracą. Potem przemówił delegat Zarządu Szkoły Zawodowego kształcenia ślusarzy p. W. Szrajber i w podniosłych słowach, z jakimi się zwrócił do młodzieży rzemieślniczej, dziękował Komitetowi Muzeum za podjętą pożyteczną i owocną pracę kształcenia rzemieślników.

Ostatnie słowo było p. A. Janowskiego, a przemówienie jego pełne serdeczności i zapału, zostało głęboko odczute, wszyscy długim niemilkającym oklaskiem dziękowali mu za podniosłe słowa, krzepiące do dalszej wytrwałej pracy.

Nakoniec Prezes, zamykając akt, prosił przybyłych, by zwiedzili wystawę prac rysunkowych.

Z liczby 258 uczni, którzy wytrwali do końca, otrzymało promocyje do klasy I — 26, do kl. II — 93, do kl. III — 45, a świadectwa z ukończenia nauki 33, razem było promowanych 197, t. j. 72,5%, gdy w roku poprzednim procent ten wyniósł 81,5%. Spadek procentowy promowanych przypisać należy napływowi do klas, młodzieży wiekiem znacznie młodszej.

Свидѣтельства съ окончанія курса получили съ отличіемъ: 1) Леонардъ Ильчукъ, 2) Станиславъ Олендзкій, 3) Александръ Лободовскій, 4) Янушъ Унешовскій, 2) Іосифъ Завислякъ.

Безъ отличія: 1) Владиславъ Булынько, 2) Казиміръ Бергъ, 3) Владиславъ Дембинскій, 4) Рудольфъ Демуть, 5) Феликсъ Дзюбъ, 6) Казиміръ Гладке, 7) Петръ Грудзинскій, 8) Мечиславъ Годлевскій, 9) Генрихъ Яцына, 10) Мечиславъ Ярошевскій, 11) Михаилъ Козанскій, 12) Станиславъ Ковальчикъ, 13) Францъ Каминскій, 14) Иванъ Клячковскій, 15) Михаилъ Лабенда, 16) Вацлавъ Новинскій, 17) Эдуардъ Напюрковскій, 18) Генрихъ Напоровскій, 19) Станиславъ Овчарекъ, 20) Филипъ Подметка, 21) Болеславъ Поляновскій, 22) Мечиславъ Сикорскій, 23) Петръ Шиманскій, 24) Евгеній Вагнеръ, 25) Владиславъ Задзерка, 26) Маріанъ Жарковскій, 27) Викторъ Жерковскій, 28) Вацлавъ Злотекъ.

Правленіе Классовъ, подобно предыдущему году, состояло изъ:

1) Училищнаго Совѣта, составъ котораго состоялъ изъ членовъ Комитета Музея: предсѣдателя В. Кислянского, вице-предсѣдателя В. Лепперта и члена Э. Лильпопа, изъ членовъ Музея: гг. М. Гейльперна, І. Ржентковскаго и Э. Ваврикевича, изъ приглашенныхъ цеховыхъ мастеровъ: гг. Амброжевича, А. Фейста и Б. Михальскаго, завѣдывающаго классами и делегатовъ комисіи учителей: гг. С. Дембы, І. Маляновича и С. Вольскаго.

2) Комисія Учителей, къ которой принадлежали, кромѣ завѣдывающаго классами и всѣхъ учителей, приглашенные цеховые мастера: гг. І. Гавриховскій, Р. Шиманскій, К. Тренеровскій и А. Виттъ.

Засѣданій Училищнаго Совѣта вмѣстѣ съ Комисіей Учителей было въ отчетномъ году 3, на которыхъ были разсматриваемы вопросы, принадлежащіе къ его дѣятельности и постановлено:

1) Обратиться къ Варшавскому Обществу поощренія Промышленности и Торговли съ просьбою выдачи неимущимъ ученикамъ Ремесленно-Промышленныхъ Классовъ, пособій изъ фонда К. Мирецкаго, на внесеніе платы за ученіе. Отношеніе это было принято и 14 учениковъ получило помощь на внесеніе платы въ общей суммѣ 70 руб.

2) Постановлено согласиться на просьбу учениковъ введенія уроковъ нѣмецкаго языка, за отдѣльную платою, внѣ программы занятій Классовъ, однако не больше какъ два часа въ недѣлю.

3) Постановлено освободить вполнѣ отъ платы за право ученія 3 учениковъ, а именно: 2 учениковъ изъ III класса и 1 изъ I класса, приэтомъ изъ прошлагодняго фонда, оставшаго на внесеніе платы 60 руб. и внесенныхъ на эту пѣль предсѣдателемъ

Świadectwa z ukończenia nauki z odznaczeniem otrzymali: 1) Leonard Ilczuk, 2) Stanisław Olędzki, 3) Aleksander Łobodowski, 4) Janusz Unieszowski, 5) Józef Zawisłak.

Bez odznaczenia: 1) Władysław Bułynko, 2) Kazimierz Berg, 3) Władysław Dębiński, 4) Rudolf Demuth, 5) Feliks Dziub, 6) Kazimierz Gładke, 7) Piotr Grudziński, 8) Mieczysław Godlewski, 9) Henryk Jacyna, 10) Mieczysław Jaroszewski, 11) Michał Kozanski, 12) Stanisław Kowalczyk, 13) Franciszek Kamiński, 14) Jan Kłaczkowski, 15) Michał Łabęda, 16) Wacław Nowiński, 17) Edward Napiórkowski, 18) Henryk Naporowski, 19) Stanisław Owczarek, 20) Filip Podmiotka, 21) Bolesław Polanowski, 22) Mieczysław Sikorski, 23) Piotr Szymański, 24) Eugeniusz Wagner, 25) Władysław Zadziora, 26) Maryan Żarkowski, 27) Wiktor Żerkowski, 28) Wacław Złotek.

Organami Zarządu Klas, podobnie jak w latach poprzednich, były:

1) Rada szkolna, w skład której wchodził, z Komitetu Muzeum: prezes W. Kiślański, wice-prezes W. Leppert i członek E. Lilpop: z pośród członków Muzeum: pp. M. Heilpern, J. Rzętkowski i E. Wawrykiewicz, dalej zaproszeni majstrowie cechowi: pp. W. Ambrożewicz, A. Feist i B. Michalski, kierownik Klas i delegaci komisji nauczycieli: pp. S. Demby, J. Malanowicz i Z. Wolski.

2) Komisja nauczycieli, do której należeli, prócz kierownika Klas i wszystkich nauczycieli, zaproszeni majstrowie cechowi: pp. J. Gawrychowski, R. Szymański, K. Trenerowski i A. Witt.

Posiedzeń Rady Szkolnej, łącznie z komisją nauczycieli, było w roku sprawozdawczym 3, na których omawiano sprawy wchodzące do ich atrybucyi i postanowiono:

1) Odnieść się do Warszawskiego Towarzystwa Popierania Przemysłu i Handlu z prośbą udzielenia zupełnie niezamożnym uczniom Klas Rzemielniczo-Przemysłowych, zapomóg, na opłatę wpisu z funduszu K. Mireckiego. Odezwa ta była przyjęta przychylnie, a 14 uczni uzyskało pomoc na wpis w sumie ogólnej rb. 70.

2) Zgodzono się na prośbę uczni, na wprowadzenie nauki języka niemieckiego, za oddzielną opłatą, po za programem szkolnych zajęć, jednak nie więcej jak dwie godziny tygodniowo.

3) Postanowiono uwolnić od opłaty szkolnej w zupełności 3 uczni, a w szczególności dwóch z klasy III i jednego z klasy I, nadto z funduszu zeszłorocznego pozostałego na opłaty wpisów rb. 60, dołą-

г. Кислянскимъ 50 руб., постановлено освободить отъ платы 17 учениковъ, которые не были въ состояніи внести ея своевременно.

4) Для облегченія преподаванія естествознанія, постановлено купить 50 діапозитивовъ, по предложенію г. Чартковскаго.

5) Въ дальнѣйшемъ развитіи 14 § Ремесленно-Промышленныхъ Классовъ постановлено открыть: въ январѣ 1910 г. трехмѣсячный курсъ постройки и оборудованія паровыхъ молотилокъ и другихъ земледѣльческихъ машинъ, въ Маѣ м-цѣ четырехнедѣльный курсъ для машинистовъ, оборудующихъ станціи динамомашинъ; въ Іюнѣ м-цѣ двухнедѣльный курсъ для деревенскихъ механиковъ, оборудующихъ земледѣльческія машины, особенно паровыя молотилки, наконецъ послѣ окончанія спеціальнаго курса для монтеровъ электротехниковъ, возобновить въ январѣ м-цѣ 1910 г. пригготовительный курсъ для монтеровъ электротехниковъ.

На веденіе Классовъ въ отчетномъ году 1910/11 поступило:

Плата учениковъ	2957 р. 50 к.
Проценты отъ завѣщан. капиталовъ	5882 „ 37 „
Пособіе Магистрата г. Варшавы	1750 „ — „
Пособіе гимназіи им. М. Рея.	3600 „ — „
Пожертвованіе фирмы Држевецкій и Езіоранскій	141 „ 25 „
Пожертвованіе фирмы Берентъ и Пле- винскій	180 „ — „
Изъ другихъ источниковъ	293 „ 56 „
	14804 р. 68 к.

Изъ этихъ расходовано на:

Плату учителей и лекторовъ	8069 р. — к.
Плату администраціи и служителей	2250 „ — „
Освѣщеніе и отопленіе	977 „ 81 „
Канцелярскіе расходы	407 „ 40 „
Возвратъ платы, медикаменты и т. п.	43 „ — „
Пользованіе залами Музея	250 „ — „
Пособіе курсамъ	250 „ — „
Инвентарь движимостей и научныя помощи	584 „ — „
Итого	12831 р. 21 к.

Расходъ обученія одного ученика превышаетъ внесенную плату на 38 р. 37 к. Сумма эта съ каждымъ годомъ должна уменьшаться, въ особенности если число учениковъ убывающихъ въ продолженіи года уменьшится, ибо расчеты относятся къ тѣмъ ученикамъ, которые до конца года посѣщали Классы.

czywszy ofiarowane na ten cel przez prezesa Kiślańskiego rb. 50, postanowiono pokryć opłaty szkolne za 17 uczniów, zalegających w ich uiszczeniu.

4) Dla ułatwienia wykładu przyrodoznawstwa, postanowiono na być 50 sztuk przezroczy na wniosek p. Czartkowskiego.

5) W dalszem rozwinieciu § 14 Klas Rzemieślniczo-Przemysłowych, postanowiono otworzyć: w styczniu 1910 r. trzymiesięczny kurs budowy i obsługi młocarni parowych i innych maszyn rolniczych; w miesiącu maju czterotygodniowy kurs dla maszynistów obsługujących elektrownie; w m. czerwcu dwutygodniowy kurs dla mechaników wiejskich, obsługujących maszyny rolnicze, zwłaszcza młocarnie parowe, wreszcie po skończeniu kursu specjalnego, dla monterów elektrotechników, wznowić w styczniu 1910 r. kurs przygotowawczy dla monterów elektrotechników.

Na prowadzenie Klas w roku sprawozdawczym 1910/11 wpłynęło:

Z opłat od uczniów	rb. 2957 k. 50
Z procentu od legatów i funduszu . . „	5882 „ 37
Zapomoga magistratu m. Warszawy . . „	1750 „ —
Zapomoga gimn. im. Reja	3600 „ —
Ofiara firmy Drzewiecki i Jeziorański . „	141 „ 25
Ofiara firmy Berent i Plewiński . . . „	180 „ —
Z różnych źródeł	293 „ 56
	rb. 14804 k. 68

Z których wydatkowano na:

Płacę nauczycieli i prelegentów	rb. 8069 k. —
„ administracyi i woźnych	2250 „ —
Światło i opał	977 „ 81
Wydatki kancelaryjne	407 „ 40
Zwrot opłat, lekarstwa i t. d.	43 „ —
Za użytkowanie wielkich sal Muzeum . „	250 „ —
Zapomoga kursom zawodowym	250 „ —
Inwentarz i pomoce naukowe	584 „ —
Ogółem	rb. 12831 k. 21

Na koszt nauki jednego ucznia, po potrąceniu opłat wniesionych przez uczniów, dopłacono rb. 38 kop. 37. Cyfra ta z roku na rok powinna się zmniejszać, zwłaszcza jeżeli dezercya uczniów z klas się zmniejszy, gdyż obliczenie odnosimy do tych, co wytrwale do końca chodzą.

Слѣдующій училищный годъ, четвертый съ открытія, былъ открытъ 16 Августа 1910 г. записями и испытаніями вновь поступающихъ учениковъ. Записалось 185 прежнихъ учениковъ и 357 кандидатовъ. вмѣстѣ 542; изъ этихъ принято: въ приготовительный классъ 59, въ I—214, во II—120 и въ III—53, вообще 446.

Такъ какъ смѣта предвидѣла только 9 отдѣленій, ибо на болѣе отдѣленій не доставало средствъ, болѣе 60 учениковъ былобы принуждено оставить Классы, еслибы не предупредилъ этому своимъ пособіемъ Предсѣдатель Музея, который жертвуя 500 руб. дозволилъ открыть четвертое отдѣленіе I класса.

Кромѣ увеличенія числа отдѣленій Классовъ, болѣе важнымъ улучшеніемъ введеннымъ въ послѣднемъ году, было измѣненіе программы ученія особенно въ III кл., когда въ предыдущихъ годахъ обученіе раздѣлялось на технологическое и техническое, въ настоящее время, первое замѣнено на коммерческое, ибо число ремесленной молодежи, для которой технологическое обученіе было необходимымъ, оказалось слишкомъ ничтожнымъ.

Измѣненіе это было введено постановленіемъ Училищнаго Совѣта, вслѣдствіе предложенія завѣдывающаго, при чемъ обученіе было дополнено уроками коммерческой кореспонденціи, веденіе которыхъ довѣрено г. Левинскому Феликсу.

Вслѣдствіе увеличенія числа отдѣленій въ Классахъ до десяти, было необходимо увеличить число рисовальныхъ заловъ и снабдить ихъ меблировкой. Чтобы удовлетворить этой нуждѣ, были перестроены одноэтажныя зданія, купленные въ прошломъ году вмѣстѣ съ площадью. Въ этихъ зданіяхъ за сумму 3000 руб. сдѣлано помѣщеніе для двухъ рисовальныхъ заловъ, двѣ комнаты на мастерскія и двѣ квартиры для служащихъ. Такимъ образомъ удовлетворено необходимой нуждѣ, но если отдѣленія классовъ будутъ и на будущее время увеличиваться, то сдѣлается необходимымъ расширить помѣщенія.

Что касается счета доходовъ и расходовъ за 1910 г., то тѣ помѣщены въ общихъ счетахъ.

Для образованія ремесленниковъ, въ силу § 14 устава Классовъ, были ведены при нихъ въ отчетномъ году, разные курсы, а именно:

2) **Приготовительный курсъ для монтеровъ-электротехниковъ**, былъ во второй разъ открытъ, вслѣдствіе одержанныхъ благоприятныхъ результатовъ, съ веденнаго въ предыдущемъ году спеціальнаго курса для этихъ монтеровъ. Правленіе Музея возобновляя послѣдній, приняло однако необходимымъ открыть впередъ приготовительный курсъ, ибо откланяя это, прибывающіе

Następny rok szkolny, czwarty od założenia, rozpoczął się w dniu 16 sierpnia 1910 r. zapisem i egzaminem nowo wstępujących uczniów. Zgłosiło się: 185 dawnych i 357 kandydatów, razem 542, z tych przyjęto: do klasy przygotowawczej — 59, do I — 214, do II — 120 i do III — 53, ogółem 446. Tak znaczna liczba przyjętych uczniów, wymagała zwiększenia ilości oddziałów do dziesięciu. Gdy jednak etat przewidywał tylko 9 oddziałów, gdyż na więcej nie starczyło funduszków, — przeszło 60 uczniów musiałoby odpaść, gdyby nie zapobiegł temu swą ofiarą Prezes Muzeum W. Kiślański, który dodatkiem rb. 500 umożliwił otwarcie czwartego oddziału kl. I.

Oprócz powiększenia liczby oddziałów w klasach, ważniejszą sprawą wprowadzoną w ostatnim roku, była zmiana kierunków nauczania, zwłaszcza w III kl., gdy bowiem w latach poprzednich kierunek ten dzielił się na technologiczny i techniczny, obecnie pierwszy zastąpiono handlowym, gdyż kontyngens młodzieży rzemieślniczej, dla której kształcenie technologiczne było potrzebnem, był za mały. Zmiana ta wprowadzoną została uchwałą Rady Szkolnej, na wniosek Kierownika, przy czym nauka uzupełnioną została wykładem korespondencji handlowej, który powierzono p. Lewińskiemu Feliksowi.

Przez zwiększenie liczby oddziałów w Klasach do dziesięciu, koniecznem było pozyskanie jeszcze kilku klas rysunkowych, oraz doku-pienie ich umeblowania. Aby zadość uczynić tej potrzebie, przerobione zostały budynki parterowe, jakie nabyto w roku zeszłym razem z placem. W budynkach tych, kosztem rb. 3000 znalazły pomieszczenie dwie duże sale rysunkowe, dwa pokoje przeznaczone na warsztaty i dwa na mieszkania dla woźnych. Zaradzono tym sposobem najpilniejszej potrzebie, jeśli jednak oddziały klas będą i nadal pomnażane, to stanie się koniecznem powiększenie lokali.

Oдноśnie stanu i obrotu funduszków za r. 1910, to te zostały pomieszczone w dziale ogólnych rachunków.

Dla zawodowego kształcenia, na mocy § 14 Ustawy Klas, prowadzone były przy nich w roku sprawozdawczym różne kursy, jako to:

2. Kurs przygotowawczy dla monterów elektrotechników. Był on ponownie otwartym, w następstwie osiągniętych pomyślnych rezultatów, z prowadzonego w roku poprzednim kursu specjalnego dla tychże monterów. Zarząd Muzeum wznawiając ostatni, uznał jednak nieodzownem poprzedzenie go kursem przygotowawczym, gdyż z jego

слушатели, практики, не могли бы съ пользою слушать уроковъ спеціального курса, не имѣя возможности достаточно теоретически подготовиться. Сначала намѣрено было вести курсъ этотъ въ продолженіи 5 мѣсяцевъ, но замѣчено, что въ продолженіи 5 мѣсяцевъ, невозможно достигнуть преднамѣренной цѣли, а потому увеличено время веденія курсовъ еще на 3 мѣсяца.

На курсъ были преподаваемы: ариѳметика, геометрія, начала алгебры, физика, химія и рисованіе, при практическихъ занятіяхъ въ физической и химической лабораторіи. Преподаванія вели гг. В. Брикнеръ, К. Хржановскій, К. Касперовичъ, А. Петрулевичъ, и І. Важинскій.

Въ началѣ записалось 46 слушателей, много изъ нихъ оставило курсы, особенно послѣ каникулъ, другіе за то прибыли на курсы въ послѣдніе мѣсяцы, имѣя увѣреніе, что въ это время уроки будутъ повторены въ сокращенной формѣ, для соотвѣтственнаго приготовленія слушателей къ экзамену.

Къ экзаменамъ, которые состоялись 15, 16, 17, 20 и 21 декабря и къ которымъ допущено 6 учениковъ III кл. технического отдѣленія Ремесленно-Промышленныхъ Классовъ, приступило вообще 28 лицъ, изъ этихъ на спеціальный курсъ переведено 26, а въ характерѣ вольныхъ слушателей принято 11.

Спеціальный курсъ былъ открытъ 16 января 1911 года, при 37 слушателяхъ.

Изъ счетоваго отчета предыдущаго года осталось на отчетный годъ	21 р. 95 к.
Поступило платы отъ слушателей	657 „ 50 „

Пособія:

Фирма Сименсъ и Гальске	250 р.	
Электрическая Компанія.	200 „	
Общество постройки гостинницъ.	100 „	
Общество телеф. Цедергрень	100 „	
Общее Электрическое Общество	130 „	
Руськевичъ, Годлевскій и Тышка	100 „	880 „ — „

Единовременныя пособія:

В. Крубицкій	9 р.	
К. Лонцкій	3 „	12 „ — „
За печатные курсы		8 „ 46 „

Итого . . . 1579 р. 91 к.

pominięciem, zgłaszający się słuchacze, praktycy, nie mogliby z pożytkiem słuchać wykładów Kursu specjalnego, nie będąc do niego dostatecznie teoretycznie przygotowanymi. Kurs ten początkowo miał być 5-miesięcznym, gdy jednak w trakcie prowadzenia zauważono, że w tym czasie nie da się osiągnąć zamierzonego celu, kurs przedłużono o 3 miesiące.

Na kursie wykładano: arytmetykę, geometryę, początki algebry, fizykę, chemię i rysunek, obok zajęć praktycznych w pracowniach fizycznej i chemicznej. Wykłady prowadzili pp. W. Brykner, K. Chrzanowski, K. Kasperowicz, A. Petrulewicz i J. Ważyński.

Początkowo zapisało się 46 słuchaczy, wielu jednak z nich odpadło, zwłaszcza po przerwie letniej, inni natomiast przybyli na końcowe miesiące, mając zapewnienie, że w czasie tym wykłady będą powtórzone w skróceniu, dla odpowiedniego przygotowania słuchaczy do egzaminu, który odbył się w dniach 15, 16, 17, 20 i 21 grudnia. Dopuszczono do egzaminów sześciu uczniów klasy III oddziału technicznego Klas Rzemieślniczo-Przemysłowych; stawiało się ogółem 28, z tych na kurs specjalny promowano 26, a w charakterze wolnych słuchaczy przyjęto 11. Kurs specjalny otwartym został w dniu 16 stycznia 1911 r. przy uczestnictwie 37 słuchaczy.

Z rachunkowego sprawozdania roku poprzed-		
niego pozostało na rok sprawozdawczy	rb.	21 kop. 95
Wpłynęło z opłat słuchaczy	"	657 " 50

Z zapomóg:

Firmy Siemens i Halske	rb.	250 k. —	
Kompanii Elektryczności	"	200 " —	
Tow. budowy hoteli	"	100 " —	
Tow. tel. Cedergreen	"	100 " —	
Pow. Tow. Elektryczności	"	130 " —	
Ruśkiewicz, Godlewski i Tyszka	"	100 " —	" 880 " —

Z ofiar jednorazowych:

Od W. Krubickiego	rb.	9 k. —	
Od K. Łackiego	"	3 " —	" 12 " —
Za kursy litografowane	"	8 " —	" 46

Razem rb. 1579 kop. 91

Расходовано:

Плата учителей	892 р. 50 к.	
Плата администраціи	476 " — "	
Расходы по канцеляріи	104 " 75 "	
Изданія	108 " 25 "	
Покупка научныхъ приборовъ	43 " 27 "	
Возвратъ платы слушателямъ	15 " — "	1639 р. 77 к.

Поэтому израсходовано сверхъ доходовъ 59 р. 86 к.

Стоимость движимостей электротехническихъ курсовъ при концѣ отчетнаго года составляетъ сумму 1365 р. 21 к.

За помощь, оказанную курсамъ выше поименованными фирмами Правленіе выражаетъ искреннюю благодарность.

3) **Курсъ для монтеровъ оборудующихъ динамомашины** былъ въ первый разъ открытъ въ отчетномъ году, благодаря инициативѣ инж. Сливинскаго, который обратилъ вниманіе на недостатокъ у монтеровъ какого нибудь теоретическаго приготовленія, а большой отвѣтственности, какая поручена имъ, при наблюденіи электрической инсталляціи фабрикъ. Курсъ былъ открытъ 20 февраля, преимущественно для машинистовъ сахарныхъ заводовъ, рудниковъ и т. п. заводовъ, пользующихся машинами, главнымъ образомъ, для электрическаго освѣщенія.

Курсъ этотъ былъ веденъ въ продолженіи 4 недѣль, а предметы преподаванія на немъ были слѣдующіе:

О сильныхъ токахъ и постройкѣ электрическихъ машинъ	32 час.
Электротехника постоянного тока (телефоны, сигналы)	16 "
Постройка электрической сѣти	20 "
Насосы, паровые котлы, машины	32 "
Газовыя машины	6 "
Оборудованіе электрическихъ машинъ	5 "
Рисунокъ, примѣненный къ электротехникѣ	8 "
Ариметика	20 "
Геометрія	20 "
Акумуляторы	20 "

Кромѣ того слушатели посѣщали разъ въ недѣлю практическія занятія въ электротехнической лабораторіи а также осматрѣли и ознакомились съ одною изъ большихъ электрическихъ сооруженій, городскими трамваями.

Преподаванія и занятія на курсѣ вели: инж. Т. Арлитевичъ, Э. Буржацкій, М. Петрушка, М. Пожарыскій, К. Сливинскій, С. Страсбургеръ, В. Швентнеръ и С. Высоцкій.

На курсъ поступило, изъ разныхъ мѣстностей края и смѣжныхъ юго-западныхъ губерній Государства 22 слушателя, которые, слѣдуетъ признать, усердно посѣщали уроки, между ними были машинисты изъ сахарныхъ заводовъ: Черскъ, Добржелинъ, Эльжбетовъ, Гуцинъ, Гарбовъ, Капустяны, Лесьмержъ, Млодзешинъ,

a że wydatkowano:

Na płace nauczycieli	rb. 892 k. 50
„ „ administracyi	„ 476 „ —
Wydatki kancelaryjne	„ 104 „ 75
Wydawnictwo litografowane	„ 108 „ 25
Zakup pomocy naukowej	„ 43 „ 27
Zwrócono opłatę słuchaczom	„ 15 „ —
rb. 1639 kop. 77	

Przeto po nad wpływy wydano rb. 59 kop. 86.

Wartość inwentarza Kursów elektrotechnicznych w końcu roku sprawozdawczego wynosiła rb. 1365 kop. 21.

Za pomoc udzieloną Kursom przez wyżej przytoczone firmy, należy się im serdeczne podziękowanie.

3. Kurs dla monterów obsługujących elektrownie był po raz pierwszy w tym roku otwartym, głównie z inicjatywy inż. Śliwińskiego, który zwrócił uwagę na brak u nich jakiegokolwiek przygotowania teoretycznego a dużej odpowiedzialności, jaka na nich ciąży, przy nadzorowaniu instalacji elektrycznych fabryk. Kurs został otwartym dnia 20 lutego, przeważnie dla maszynistów cukrowni, kopalń i t. p. zakładów, posługujących się prądnicami głównie dla elektrycznego oświetlenia.

Kurs ten prowadzonym był w czasie 4 tygodni i wykłady na nim były następujące:

O prądach wysokich napięć i budowie maszyn elektrycznych	godz. 32
Elektrotechniki prądów stałych (telefony, sygnalizacje)	„ 16
Budowa sieci	„ 20
Pompy, kotły parowe, silniki	„ 32
Silniki wybuchowe	„ 6
Obsługa maszyn elektrycznych	„ 5
Rysunek w zastosowaniu do elektrotechniki	„ 8
Arytmetyka	„ 20
Geometria	„ 20
Akumulatory	„ 20

Prócz tego słuchacze uczęszczali raz w tygodniu na zajęcia praktyczne do pracowni elektrotechnicznej, oraz zwiedzili i poznali jedną z większych instalacji, elektrownię tramwajów miejskich.

Wykłady i zajęcia na kursie prowadzili: inż. T. Arlitewicz, E. Burzacki, M. Pietruszka, M. Pożaryski, K. Śliwiński, Z. Strasburgier, W. Schwentner i S. Wysocki.

Na Kurs ten zgłosiło się z różnych stron kraju i ościennych gubernii południowo-zachodnich Cesarstwa 22 słuchacze, którzy, przyznać trzeba, bardzo pilnie uczęszczali na wykłady; pomiędzy nimi byli

Модель, Острова, Санники, Уладувка, Валентиновъ; изъ рудниковъ: Сатурнъ и Гродзецкаго О-ва, изъ фабрики Крушинскій и Ко. въ Сосновцѣ, а также слушатели О-ва Телефоновъ Цедергрень и другіе. Слушатели при повтореніи курса оказали несомнѣнное знаніе преподаваемыхъ имъ теоретическихъ и практическихъ свѣдѣній, которыя послужатъ имъ при оборудованіи переданныхъ ихъ надзору электрическихъ машинъ.

Окончившимъ курсъ были выданы свидѣтельства о посѣщеніи, ибо слушатели не приступали къ экзамену.

Для открытія этого курса, подобно всѣмъ другимъ, была необходима матеріальная помощь, такъ какъ всѣми расходами не можно было обременить слушателей, преимущественно людей несостоятельныхъ. Поэтому Правленіе Музея обратилось къ заинтересованнымъ фирмамъ о помощи, которой не отказали правленія слѣдующихъ сахарныхъ заводовъ:

Черскъ 50 р.,	Эльжбетовъ 20 р.,	Казиміръ 25 р.,	Михаловъ 50 р.,	Млодзешинъ 25 р.,	Потуржинъ 25 р.,	Уладувка 50 р.,	а также	фирмы: Эриксонъ и Ком. 25 р.,	Гродзекое О-во Рудниковъ 50 р.,	Акц. О-во Киндлеръ 25 р.,	„Тюдоръ“ 50 р.,	Стейнгагенъ, Веберъ и Комп. 25 р. и	Оссеръ Адамъ 15 р.	Всего	435 р. — к.
Плата слушателей														315 „	— „
Итого														750 р.	— к.

Изъ этого расходовано:

Плата учителей и службы	574 р. 70 к.
Расходы по канцеляріи и другіе	66 „ 17 „ 640 „ 87 „
Осталось на слѣдующій курсъ	109 р. 13 к.

Курса не встрѣтили никакихъ препятствій, особенно когда г. С. Ротвандъ, дозволилъ слушателямъ пользоваться научными приборами электротехнической лабораторіи Техническаго Училища И. Вавельберга и С. Ротванда.

За помощь оказанную Курсамъ, выше указанными Правленіями и администраціями фабрикъ, а также Техническому Училищу Правленіе выражаетъ искреннюю благодарность.

4. Курсъ для монтеровъ оборудующихъ паровыми молотилками въ началѣ былъ предложеннымъ въ 1908 году на засѣданіи Правленія Центральнаго Земледѣльческаго Общества, а Комитету Музея представилъ его покойный Станиславъ Вронскій, которому однако не было суждено дожидаться осуществленія курса. Курсъ, переданный Вронскимъ и поощряемъ усердными усиліями инж. Яна Брониковскаго былъ открытъ въ отчетномъ году.

Для составленія программы этого курса, Комитетъ Музея

maszyniści z cukrowni: Czersk, Dobrzelin, Elżbietów, Gucin, Garbów, Kapuściany, Leśmierz, Młodzieszyn, Model, Ostrowy, Sanniki, Uładówka, Walentynów; z kopalni Saturn i Grodzieckiego Tow. z fabryki Kruszyński i Sp. w Sosnowcu, a także kilku pracowników Tow. Telefonów Cedergreen i inni. Słuchacze ci, na repetycyach, wykazali niewątpliwe przyswojenie udzielonych im wiadomości praktycznych i teoretycznych, które posłużą im do oryentowania się w przyszłości przy obsłudze powierzonych ich nadzorowi instalacji. Opuszczając Kurs, wydane im były świadectwa z uczęszczania, nie byli bowiem poddawani szczegółowemu egzaminowi.

Dla urzeczywistnienia kursu tego, podobnie jak i wszelkich innych, konieczną była pomoc pieniężna, albowiem ich całkowitym kosztem niepodobna było obciążyć słuchaczy, przeważnie ludzi niezamożnych. W tym celu Zarząd Muzeum odniósł się do firm zainteresowanych o pomoc i tej nie poskąpiły zarządy następujących fabryk cukru.

Czersk—rb. 50, Elżbietów—rb. 20, Kazimierz—rb. 25, Michałów—rb. 50, Młodzieszyn—rb. 25, Poturzyn—rb. 25, Uładówka—rb. 50, a także firmy: Erickson i Sp.—rb. 25, Grodzieckie Tow. Kopalń—rb. 50, Akc. Tow. Kindler—rb. 25, „Tudor”—rb. 50, Steinhagen, Weber i Sp.—rb. 25 i Osser Adam—rb. 15, ogółem . rb. 435
wpłynęło zaś od słuchaczy „ 315

Razem rb. 750

Z funduszu powyższego wydatkowano:

na płace nauczycieli i służby rb. 574 k. 70
drobne wydatki kancelaryjne i inne . „ 66 „ 17 rb. 640 kop. 87

Poszło zatem na następny kurs . . . rb. 109 kop. 13

Kurs mógł być bez przeszkód prowadzonym, zwłaszcza gdy p. S. Rotwand, nie odmówił korzystania słuchaczom z pomocy naukowych, pracowni elektrotechnicznej Szkoły Technicznej K. Wawelberga i S. Rotwanda.

Za pomoc, jaką obdarzyły kursy wyżej wymienione Zarządy i Administracje fabryk, oraz Szkoła Techniczna, czujemy się w obowiązku złożyć im podziękowanie.

4. **Kurs dla monterów obsługujących młocarnie parowe**, początkowo poruszonym był w 1908 r. na posiedzeniu Zarządu Centralnego Tow. Rolniczego, a Komitetowi Muzeum pierwszy przedstawił go ś. p. Stanisław Wroński, jemu jednak nie było sędzonym doczekania się urzeczywistnienia. Kurs przekazany przezeń i popierany gorliwymi zabiegami inż. Jana Bronikowskiego, otworzonym został w ciągu roku sprawozdawczego.

пригласилъ Коммисію, состоящую изъ Предсѣдателя Музея В. Кислянского, вице предсѣдателя В. Лепперта, директора І. Лескаго и членовъ: С. Бедржицкаго, Я. Брониовскаго, С. Хржановскаго и В. Вильчипскаго, которая немедленно занялась этимъ.

Послѣ окончанія этого труда, объявлено объ открытіи курса, причемъ замѣчено, что онъ предназначенъ для монтеровъ, постоянно занимающихся въ г. Варшавѣ, особенно въ складахъ земледѣльческихъ машинъ. Курсъ былъ открытъ 17 января 1910 года а преподаванія были ведены по вечерамъ. Предметами преподаваній были: постройка и оборудованіе паровыхъ молотилокъ и буковниковъ, паровыя и газовыя локомобили, а также оказываніе помощи въ несчастныхъ случаяхъ.

Курсъ этотъ при первомъ открытіи ограниченъ до ознакомленія съ оборудованіемъ паровыхъ молотилокъ, ибо въ данное время не было среди мѣстныхъ спеціалистовъ такого, который могъ бы принять преподаваніе о жатвенныхъ машинахъ и другихъ примѣняемыхъ въ земледѣліи.

Актъ открытія курса совершилъ вице предсѣдатель Комитета В. Леппертъ, который привѣтствовалъ слушателей и объяснилъ имъ цѣль и задачу курса, замѣтилъ что, открывая этотъ курсъ, Комитетъ выражаетъ при этомъ честь инициатору покойному Станиславу Вронскому. Потомъ преподаватели объяснили слушателей съ программю и предметами отдѣльныхъ уроковъ.

Открытіе курса могло состояться благодаря любезной помощи фирмы земледѣльческихъ машинъ А. Гродзкій. Представитель ея Станиславъ Гродзкій передалъ Музею къ распоряженію на время преподаваній, большой павиліонъ машинъ, вмѣстѣ съ необходимыми для объясненій и демонстраціи локомобилей и жатвенной машиной. Помощь эта устранила встрѣчаемыя затрудненія.

Кромѣ теоретическихъ уроковъ, были исполняемы практическіе опыты зажиганія и приведенія въ движеніе локомобили а въ имѣніи Стржикалы г. Виктора Деткенса произведено въ продолженіи цѣлаго дня пробную молотьбу, въ чемъ принимали участіе слушатели.

Курсъ продолжался 3 мѣсяца и былъ оконченъ 19 апрѣля, послѣ чего слушатели были подвергнуты испытанію 21, 22 и 23 передъ Комиссіей, состоящей, кромѣ преподавателей и завѣдывающаго курсами изъ гг. Я. Брониовскаго, І. Хороманскаго, М. Хоржевскаго и А. Яновскаго. Уроковъ было вообще 109 часовъ, а именно: о паровыхъ молотилкахъ и буковникахъ инж. Бедржицкаго 56 час., о локомобилахъ инж. Слуцкаго 39 час. о газовыхъ двигателяхъ

Dla opracowania programu tego kursu, Komitet Muzeum powołał komisję, złożoną z prezesa Muzeum W. Kiślańskiego, wice-prezesa W. Lepperta, dyrektora J. Leskiego, oraz członków: St. Biedrzyckiego, J. Bronikowskiego, Z. Chrzanowskiego i J. Wilczyńskiego, która zajęła się niem niezwłocznie.

Po ukończeniu tej pracy opublikowano otwarcie kursu, przy czym zaznaczono, że jest przeznaczonym dla monterów, zajętych stale pracą w Warszawie, zwłaszcza w składach maszyn rolniczych. Kurs został otwartym w dniu 17 stycznia 1910 r., a wykłady prowadzono wieczorami. Przedmiotami wykładowemi były budowa i obsługa młocarni parowych i bukowników, o lokomobilach parowych i wybuchowych, a nadto ratownictwo w nieszczęśliwych wypadkach.

Kurs ten przy pierwszym otwarciu ograniczono do obsługi młocarni parowych, gdyż na razie nie było wśród miejscowych specjalistów takiego, któryby mógł objąć wykład o maszynach żniwnych i innych stosowanych w rolnictwie.

Aktu otwarcia kursu dopełnił wice-prezes Komitetu p. Wł. Leppert, który powitał słuchaczy i objaśnił ich co do celu i zadań kursu, zaznaczył, że otwarciem tego Kursu, Komitet składa hołd inicjatorowi ś. p. Stanisławowi Wrońskiemu. Następnie wykładający zaznajomili słuchaczy z zakresem i przedmiotem poszczególnych wykładów.

Urzeczywistnienie Kursów nie byłoby łatwem, gdyby nie uprzejme zaofiarowanie firmy maszyn rolniczych A. Grodzki. Szef jej p. Stanisław Grodzki oddał Muzeum do rozporządzenia na czas wykładów, wielką halę maszyn, wraz z potrzebnymi do objaśnień i demonstracyi lokomobilą i młocarnią. Pomoc ta usunęła trudności, jakie się nastroczały.

Prócz teoretycznych wykładów, dokonane też były praktyczne doświadczenia, rozpalania i puszczenia w bieg lokomobili, a w majątku Strzykału p. Wiktora Detkensa całodziennej próbnej młocki, w czem czynny udział brali słuchacze.

Kurs trwał 3 miesiące, był ukończonym w dniu 19 kwietniu, po czem nastąpiły egzaminy w d. 21, 22 i 23 przed Komisją, złożoną oprócz wykładających i kierownika kursu, z pp. Jana Bronikowskiego, J. Choromańskiego, M. Chorzewskiego i A. Janowskiego. Wykładów było ogółem 109 godzin, a w szczególności: o młocarniach parowych i bukownikach inż. S. Biedrzyckiego godz. 56, o lokomobilach inż. A. Słuckiego godz. 39, o motorach wybuchowych inż. J. Łubieńskiego

инж. І. Лубенскаго 10 час., о помощи въ несчастныхъ случаяхъ
Д-ра І. Завадзкаго 4 часа.

Чтобы слушатели ознакомились съ конструкціею разнородна-
го типа локомотивовъ и паровыхъ молотилокъ, онѣ были показыва-
емы въ складахъ земледѣльческихъ машинъ К. Василевскаго,
Т. Ковальскаго, Трыльскаго и Комп. и Варшавскаго Земледѣльска-
го Общества.

Изъ числа 28 слушателей записанныхъ на курсъ, 26 присту-
пило къ экзамену, изъ которыхъ 24 получило свидѣтельства; нѣ-
которые, именно имѣющіе практику молотбы получили свидѣтель-
ства сразу, а другіе послѣ 4 недѣльной практики.

Свидѣтельства со степенью очень хорошаго ознакомленія по-
лучили: Гонтарскій Францъ, Яворовскій Вацлавъ, Киляповскій
Станиславъ, Панфицъ Феликсъ, Подкулинскій Карлъ, Шведъ
Петръ, Василевскій Игнатій, Зухманъ Брониславъ, Хржановскій
Михаилъ, Фризе Станиславъ, Грущинскій Янъ, Герауфъ Янъ, Кру-
ковскій Антонъ, Мертенсъ Павелъ, Сатя Петръ, Василевскій Ста-
ниславъ.

Со степенью хорошаго ознакомленія: Майковскій Вацлавъ,
Словинскій Михаилъ, Бялы Францъ, Волинскій Базилій, Малин-
скій Антонъ.

Со степенью удовлетворительнаго ознакомленія, Павловичъ
Юліанъ, Козловскій Францъ, Малинскій Болеславъ.

Кромѣ платы отъ слушателей. 260 р. — к.

поступили слѣдующія пособія:

отъ Радомской Земледѣльческой Комп.	15	„	—	„
„ фабрики „Перкунъ“	50	„	—	„
„ фабр. Вольскій и Комп. въ г. Люблинѣ	50	„	—	„
„ фирмы К. Василевскій	25	„	—	„
„ Предсѣдателя Музея В. Кислянскаго	25	„	—	„
„ инж. І. Лубенскаго	25	„	—	„

Вообще было дохода 450 р. — к.

Изъ этого расходовано:

на плату учителей	272	р.	50	к.
на администрацію	50	„	—	„
на канцелярскіе расходы	87	„	25	„
	409	„	75	„

Осталось на слѣдующій курсъ 40 р. 25 к.

За указанная выше пособія и помощь при веденіи курсовъ,
всѣмъ выше поименованнымъ лицамъ, Комитетъ Музея выражаетъ
свою благодарность.

**5. Двухнедѣльный курсъ для деревенскихъ механи-
ковъ** былъ предназначенъ для механиковъ и машинистовъ, заня-

godz. 10, o ratownictwie w przypadkach nieszczęśliwych d-ra J. Zawadzkiego godz. 4.

Aby zaś słuchacze zaznajomili się z konstrukcją różnorodnych typów lokomobil i młocarń parowych, były im one demonstrowane w składach maszyn rolniczych: K. Wasilewski, T. Kowalski, Trylski i Sp. i Warszawskiego Tow. Rolniczego.

Z liczby 28 zapisanych na kurs słuchaczy, 26 przystępowało do egzaminu i z tych 24 otrzymało świadectwa; jedni zaraz, t. j. ci, którzy odbyli już praktykę młócenia, inni po odbyciu 4-tygodniowej praktyki.

Świadectwa ze stopniem bardzo dobrej znajomości otrzymali: Gontarski Franciszek, Jaworowski Wacław, Kilanowski Stanisław, Panfic Feliks, Podkóliński Karol, Szwed Piotr, Wasilewski Ignacy, Zuchman Bronisław, Chrzanowski Michał, Fryze Stanisław, Gruszczyński Jan, Herauf Jan, Krukowski Antoni, Mertens Paweł, Sateja Piotr, Wasilewski Stanisław.

Ze stopniem dobrej znajomości: Majkowski Wacław, Słowiński Michał, Biały Franciszek, Wołyński Bazyli, Maliński Antoni.

Ze stopniem dostatecznej znajomości: Pawłowicz Julian, Kozłowski Franciszek, Maliński Bolesław.

Oprócz opłat słuchaczy	rb. 260 k. —
wplynęły następujące zapomogi:	
od Radomskiej Spółki Rolniczej	„ 15 „ —
od fabryki „Perkun“	„ 50 „ —
od fabryki Wolski i Sp. w Lublinie	„ 50 „ —
od firmy K. Wasilewski	„ 25 „ —
od Prezesa Muzeum W. Kiślańskiego.	„ 25 „ —
od inż. J. Łubieńskiego	„ 25 „ —
Ogółem było wpływu	rb. 450 k. —

Z tych wydatkowano:

na płacę nauczycieli	rb. 272 k. 50
na administrację	„ 50 „ —
wydatki kancelaryjne	„ 87 „ 25
Pozostało na następny kurs	rb. 40 k. 25

Za wymienione wyżej zapomogi i pomoc w prowadzeniu kursów, wszystkim wyżej przytoczonym osobom Komitet Muzeum składa szczerą podziękę.

5. Kurs dwutygodniowy dla mechaników wiejskich, przeznaczony był dla mechaników i maszynistów, zajętych obsługą lokomobil

тыхъ при оборудованіи локобилей и земледѣльческихъ машинъ; курсъ былъ открытъ 29 мая отчетнаго года и закрытъ 11 іюня.

Предметами преподаванія были:

Постройка и оборудованіе земледѣльческихъ машинъ —

С. Бедржицкій	24 час.
Локобилы — А. Яновскій	22 „
Газовые двигатели — А. Яновскій	15 „
Жатвенныя машины — Т. Ивашкевичъ	21 „
Мѣры и вѣсы — М. Хоржевскій	12 „
Помощь въ несчастныхъ случаяхъ — Д-ръ І. Завадскій	2 „
Практическія занятія при складываніи жатвенныхъ машинъ подъ руководствомъ монтеровъ специалистовъ	21 „

Преподаванія эти и практическія занятія происходили въ зданіи и во дворѣ Музея, а также въ складѣ земледѣльческихъ машинъ А. Гродзкаго ежедневно съ 6¹/₂ часовъ утра до 7 ч. вечера, съ перерывомъ на обѣдъ.

Машины для демонстраціи и практическихъ занятій любезно доставили на свой счетъ фирмы: А. Гродзкій, К. Василевскій, „Плугъ“, І. Риксъ и Комп., Т. Чарлинскій и К. Свинарскій, а также Варшавское Земледѣльческое Общество.

Помощь эта съ ихъ стороны не мало содѣйствовала хорошему ознакомленію слушателей съ конструкціею, разборкой и складываніемъ жатвенныхъ машинъ, разнородныхъ типовъ. Помощь эту подали выше указанныя фирмы, не смотря даже на поврежденія машинъ, за что Комитетъ выражаетъ свою искреннюю благодарность.

На курсъ было принятыхъ 40 слушателей, которымъ, послѣ окончанія уроковъ, завѣдывающій курсами выдалъ свидѣтельства съ окончаніемъ.

11 іюня въ 7 час. вечера актъ закрытія курса совершилъ, вслѣдствіе отсутствія Предсѣдателя Музея, Директоръ Музея, Завѣдывающій Курсами, на которомъ произносили рѣчи, кромѣ завѣдывающаго гг. С. Бедржицкій, І. Брониовскій и М. Хоржевскій.

6. Практическіе лѣтніе курсы для винокуровъ въ отчетномъ году были открыты 1 Іюня въ пятый разъ Вице Предсѣдателемъ Комитета Музея г. В. Леппертомъ. Послѣ привѣтствія слушателей, г. Леппертъ отмѣтилъ постоянное, положительное развитіе Курсовъ, а также и значительную пользу, какую даютъ курсы, расширяющейся съ каждымъ днемъ винокуренной промышленности и общему развитію земледѣлія, послѣ чего завѣдывающій курсами г. І. Лескій прочиталъ присутствующимъ краткій отчетъ дѣятельности Курсовъ за минувшіе года, ознакомилъ слуша-

i maszyn rolniczych; rozpoczęty d. 29 maja roku sprawozd. i ukończony w d. 11 czerwca.

Na wykłady złożyły się:

pp. S. Biedrzycki — o budowie i obsłudze maszyn parowych	godz. 24
A. Janowski — o lokomobilach	„ 22
„ — o motorach wybuchowych	„ 15
T. Iwaszkiewicz — o maszynach żniwnych	„ 21
M. F. Chorzewski — o miarach i wagach	„ 12
Dr. J. Zawadzki — o ratownictwie w nieszczęśl. wypadk. „	2
a także zajęć praktycznych składania maszyn żniwnych, pod kierownictwem monterów specjalistów . . .	„ 21

Wykłady te i zajęcia praktyczne odbywały się w gmachu i na dziedzińcu Muzeum, oraz w składzie Maszyn Rolniczych A. Grodzkiego codziennie od godz. 6¹/₂ rano do 7 wiecz., z przerwą obiadową.

Maszyn do demonstracji i zajęć praktycznych udzieliły łaskawie i dostarczyły własnym kosztem firmy: A. Grodzki, K. Wasilewski, „Pług“, J. Ryx i Sp., T. Czarliński i K. Swinarski, oraz Warszawskie Towarzystwo Rolnicze.

Ofiara ta z ich strony, nie mało się przyczyniła do dobrego obznajmienia się słuchaczy z konstrukcją, rozbieraniem i składaniem maszyn żniwnych najrozmaitszych typów. Usługę tę oddały wyżej przytoczne firmy, nie bacząc nawet na częściowe zniszczenie.

Za pomoc tę Komitet wyraża swą niepomierłą wdzięczność.

Na Kursie zapisanych było 40 słuchaczy, którym po ukończeniu wykładów wydał kierownik Kursów świadectwa z uczęszczania.

Aktu zamknięcia w d. 11 czerwca o godz. 7 i pół wieczorem dokonał, w zastępstwie Prezesa Muzeum, Dyrektor Muzeum—kierownik Kursów, na którym przemawiali, prócz kierownika, pp. St. Biedrzycki, J. Bronikowski i M. Chorzewski.

6. Praktyczne Letnie Kursy Gorzelnicze. W dniu 1 czerwca roku sprawozd. otwarte były przez Wice-Prezesa Komitetu Muzeum p. Władysława Lepperta po raz piąty Praktyczne Letnie Kursy Gorzelnictwa. Po przywitaniu słuchaczy, w przemówieniu swem p. Leppert zaznaczył stały dodatni rozwój Kursów, oraz znaczny pożytek, jaki ta uczelnia niesie rozrastającemu się coraz bardziej u nas przemysłowi gorzelniczemu i ogólnemu rozwojowi kultury rolniczej w kraju, poczem kierownik Kursów p. J. Leski udzielił zebrany krótkiego sprawozdania z działalności Kursów za lata ubiegłe, zapoznał słuchaczy z planem

телей съ программю ожидающихъ ихъ занятій, окончили свою рѣчь, желая слушателямъ, чтобы вынесли какъ можно болѣе пользы съ курсовъ. Потомъ прочиталъ первую лекцію г. М. Гейльпернъ.

Систематическія лекціи, по составленной программѣ начались 1 Іюня. Вообще прочитано 207 часовъ лекцій, произведено 219 часовъ практическихъ занятій, кромѣ 22 часовъ повтореній. Считая на отдѣльныя предметы было часовъ: ариѳметики и геометріи 25, органической и неорганической химіи 42, кромѣ 30 часовъ практическихъ занятій, физики 26, строеніе и оборудованіе паровыхъ котловъ, насосовъ и двигателей 23, винокуренной технологіи 49, кромѣ 17 часовъ повтореній, винокуренной ботаники 13, кромѣ 5 часовъ повтореній, оборудованіе и строеніе винокуренныхъ аппаратовъ 18, акцизнаго закона 10, наконецъ практическихъ занятій по микроскопической контроли производства въ винокуренныхъ заводахъ 87 часовъ и химической контроли производства въ винокуренныхъ заводахъ 102. Вышеуказанныя лекціи читали: гг. В. Брикнеръ, ассистентъ при кафедрѣ органической химіи Варшавской Политехники, о органической и неорганической химіи, Т. Хржонщъ завѣдывающій училищемъ винокуренія въ Дублянахъ, о технологіи винокуренія, Д-ръ В. Домбровский, ботаника для винокуровъ и практическія занятія по микроскопической контроли производства въ винокуренныхъ заводахъ, С. Древновскій, инженеръ-технологъ, о винокуренныхъ и ректификаціонныхъ аппаратахъ, М. Гейльпернъ, кандидатъ естественныхъ наукъ, физика, К. Перковскій, учитель, ариѳметика и геометрія, Я. Соколовскій, абсолювентъ Ягеллонскаго Университета, практическія занятія по химической контроли производства въ винокуренныхъ заводахъ, В. Войцѣховскій, инженеръ технологъ, о паровыхъ котлахъ, двигателяхъ и насосахъ.

Ассистентами были: гг. Э. Дудзинскій, С. Лопатто, С. Перожекъ и Л. Левандовскій.

Пользовалось курсами 82 слушателей, а именно: управляющихъ винокуренными заводами 29, помощниковъ управляющихъ 31, практикантовъ 22. Изъ предѣловъ Царства Польскаго было 46 слушателей, остальные въ числѣ 36 прибыли изъ смежныхъ губерній. Возрастъ слушателей колебался отъ 18 до 45 лѣтъ.

Что касается образованія, то 23 слушателя получило домашнее, 15 окончило 2 класса, 11—3 класса, 27—4 класса, 4—5 классовъ, 2—6 классовъ.

Послѣ окончанія преподаваній приступило 25 слушателей къ экзамену, цѣлю полученія диплома окончанія Курсовъ.

Къ экзаминаціонной комиссіи, кромѣ преподавателей и завѣ-

oczekujących ich studyów, i zakończył swe przemówienie wyrażeniem życzenia dla słuchaczy, aby jak największe korzyści ze swej pracy na kursach odnieśli. Z kolei wygłosił lekcję wstępną p. M. Heilpern.

Systematyczne wykłady, według ułożonego programu, rozpoczęto dnia 1 czerwca. Ogółem wygłoszono 207 godzin wykładów, odbyto 219 godzin zajęć praktycznych, obok 22 godzin repetycji. W szczególności na oddzielne przedmioty wypadło godzin: arytmetyki i geometrii — 25, chemii organicznej i nieorganicznej — 42, obok 30 godzin zajęć praktycznych, fizyki — 26, wykładu o budowie i obsłudze kotłów parowych, pomp i silników — 23 godziny, technologii gorzelniczej — 49 godzin, obok 17 godzin repetycji, — botaniki gorzelniczej — 13 godzin, obok 5 godzin repetycji, obsługi i budowy aparatów gorzelniczych — 18 godzin, ustaw akcyjnych — 10 godzin, wreszcie zajęć praktycznych z kontroli mikroskopowej przerobu w gorzelni — 87 i kontroli chemicznej przerobu w gorzelni — 102. Wymienione wykłady prowadzili: pp. W. Brykner, asystent przy katedrze chemii organicznej politechniki warszawskiej — wykład chemii nieorganicznej i organicznej, T. Chrząszcz, kierownik krajowej szkoły gorzelniczej w Dublanach — wykład technologii gorzelniczej; dr. W. Dąbrowski — wykład botaniki gorzelniczej oraz zajęcia praktyczne z kontroli mikroskopowej przerobu w gorzelni; S. Drewnowski, inżynier-technolog — wykład o aparatach gorzelniczych i rektyfikacyjnych; M. Heilpern, kandydat nauk przyrodzonych — wykład fizyki; K. Perkowski, nauczyciel — wykład arytmetyki i geometrii; J. Sokołowski, absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego — zajęcia praktyczne z chemicznej kontroli przerobu w gorzelni; W. Wojciechowski, inżynier-technolog — wykład o kotłach parowych, silnikach i pompach.

Jako asystenci czynni byli: pp. E. Dudziński, St. Łopatto, S. Pierożek i L. Lewandowski.

Z wykładów korzystało ogółem 82 słuchaczy, w tej liczbie: kierowników gorzeln 29, pomocników gorzelanych 31, praktykantów 22. Z granic Królestwa Polskiego słuchaczy było 46, pozostali w liczbie 36 przybyli z guberni ościennych. Wiek słuchaczy wahał się między 18—45 latami.

Co do wykształcenia, to domowe otrzymało 23, ukończyło 2 klasy — 15, 3 klasy — 11, 4 klasy — 27, 5 klas — 4, 6 klas — 2.

Po skończeniu wykładów zgłosiło się 25 słuchaczy do egzaminów, w celu pozyskania dyplomu ukończenia Kursów. Do komisji egzaminacyjnej, oprócz wykładających i kierownika kursów, należeli delegaci Komitetu Muzeum, zaproszeni przedstawiciele przemysłu gorzelnicze-

дывающаго курсами, принадлежали делегаты Комитета Музея, приглашенные представители винокуренной промышленности въ лицахъ: гг. Б. Залевскаго, директора Винокуренной Компаніи и І. Моравскаго, директора Варшавской ректификаціи, а также представитель Общества винокуровъ г. Лѣнскій.

Слѣдстіемъ экзаменовъ было признаніе дипломовъ окончанія 19 слушателямъ, а именно:

1) со степенью очень хорошаго ознакомленія: Іосифу Касинскому, Станиславу Оглазѣ и Юліану Піотровскому.

2) со степенью хорошаго ознакомленія: Яну Ясіобендзкому, Иполиту Карпинскому, Евгенію Кассель, Дионизу Котецкому, Мечиславу Кузмеркевичу, Станиславу Малиновскому, Владиславу Милику, Владиславу Миткевичу-Жултокъ и Казиміру Василевскому.

3) со степенью удовлетворительнаго ознакомленія: Яну Цепловскому, Брунону Дымлингу, Евгенію Голембевскому, Богумилу Коссовскому, Мечиславу Кубе, Константину Рожецкому и Леонарду Витковскому. Остальные кромѣ двухъ, получили свидѣтельства посѣщанія, какъ вольные слушатели.

7 слушателей пользовалось льготами, а именно: 2 слушателей освобождено отъ цѣлой платы, а 5 отъ половины платы.

Вообще во время пятилѣтняго существованія, Винокуренные Курсы посѣщало 415 слушателей, изъ которыхъ 71 получили дипломы окончанія Курсовъ.

Стипендистъ Курсовъ, кандидатъ естественныхъ наукъ г. Вацлавъ Домбровскій, въ отчетномъ году, окончилъ свои студіи на университетъ въ Геттингенѣ, гдѣ послѣ исполненія научнаго труда изъ области технической микологіи: „Die Hefen in Miel und Milerprodukten“, получилъ научную степень доктора философіи. Студіи г. Домбровскаго, которыя продолжались съ октября м-ца 1907 г. по май м-цъ 1910 г. были слѣдующими.

1) Во время 1¹/₂ мѣсяца производилъ практическія студіи въ паровомъ пивоваренномъ заводѣ фирмы Габербушъ и Шиле и промышленной химическо-бактеріологической лабораторіи Общества Варшавскихъ Пивоваренныхъ Заводчиковъ.

2) 1¹/₂ мѣсяца практики въ паровомъ винокуренномъ заводѣ имѣнія Вытычно Сѣдлецкой губ.

3) 5 мѣсяцевъ студіи, въ Берлинѣ въ Ферментаціонномъ Институтѣ, подъ завѣдываніемъ проф. Дельбрюка.

4) Теоретическо-практическіе курсы въ Ферментаціонномъ Институтѣ въ Берлинѣ: а) для владѣльцевъ винокуренныхъ заво-

go, w osobach: pp. B. Zalewskiego, dyrektora krajowej spółki gorzelniczej, i J. Morawskiego, dyrektora rektyfikacji warszawskiej, oraz przedstawiciela Stowarzyszenia pracowników gorzelniczych w osobie p. Lniskiego.

Rezultatem egzaminów było przyznanie dyplomów ukończenia 19-u słuchaczom, a w szczególności:

1) Ze stopniem bardzo dobrej znajomości: Józefowi Kasińskiemu, Stanisławowi Ogłazie i Julianowi Piotrowskiemu.

2) Ze stopniem dobrej znajomości: Janowi Jasiobędzkiemu, Hipolitowi Karpińskiemu, Eugeniuszowi Kassel, Dyonizemu Koteckiemu, Mieczysławowi Kuźmierkiewiczowi, Stanisławowi Malinowskiemu, Władysławowi Milikowi, Władysławowi Mitkiewiczowi-Żółtok i Kazimierzowi Wasilewskiemu.

3) Ze stopniem dostatecznej znajomości: Janowi Ciepłowskiemu, Brunonowi Dymlingowi, Eugeniuszowi Gołębiowskiemu, Bogumiłowi Kossowskiemu, Mieczysławowi Kube, Konstantemu Rozeckiemu i Leonardowi Witkowskiemu.

Resztujący z wyjątkiem dwóch, otrzymali świadectwa frekwencji w charakterze wolnych słuchaczy.

Z ulg w opłacie korzystało 7 słuchaczy, a w szczególności: całkowicie uwolnionych było 2, zaś do połowy 5.

Ogółem przez 5 lat istnienia, Kursy gorzelnicze miały 415 słuchaczy, z których 71 otrzymało dyplom ukończenia Kursów.

Stypendysta Kursów, kandydat nauk przyrodzonych p. Wacław Dąbrowski w roku sprawozdawczym ukończył swe studia na uniwersytecie w Getyndze, gdzie po dokonaniu pracy naukowej z dziedziny mytologii technicznej: „Die Hefel in Milel und Milekprodukten“ otrzymał stopień naukowy doktora filozofii. Całokształt studyów p. Dąbrowskiego, które trwały od października 1907 do maja 1910 r. przedstawia się jak następuje:

1) Półtora-miesięczne studia praktyczne w browarze parowym firmy Habermusch i Schiele i pracowni przemysłowej chemiczno-bakteryologicznej Zgromadzenia Piwowarów Warszawskich.

2) Półtora-miesięczna praktyka w gorzelnii parowej majątku Wytyczno gub. Siedleckiej.

3) 5-miesięczne studia w Berlinie w Instytucie Fermentacyjnym, pozostającym pod kierunkiem prof. Delbrücka.

4) Kursy teoretyczno-praktyczne w instytucie fermentacyjnym

довъ, б) для дрожжевыхъ мастеровъ, в) для завѣдывающихъ винокуренными заводами.

5) 5 мѣсяцевъ студій въ Копенгагенѣ въ Карлсбергъ-лабораторіи, подъ руководствомъ проф. Э. Х. Гансена, соединенныя съ практическими занятіями въ извѣстныхъ пивоваренныхъ заводахъ Старый и Новый Карлсбергъ, и винокуренныхъ и дрожжевыхъ заводахъ въ Роскильде.

6) 3 мѣсяца студіи въ фізіологической лабораторіи Политехники въ Копенгагенѣ, подъ руководствомъ проф. Орли Енсена.

7) Практическія занятія въ общественныхъ датскихъ молочныхъ заводахъ.

8) 2 полугодія студіи въ университетѣ въ Геттингенѣ со спеціальнымъ обращеніемъ вниманія на земледѣльческую бактериологію.

Слѣдствіемъ этихъ студій были 2 научные труда изъ области бродильной микробиологіи, напечатанные на датскомъ, французскомъ и нѣмецкомъ языкахъ и научная степень доктора философіи университета въ Геттингенѣ. Кромѣ того стипендистъ курсовъ, начиная съ 1908 г., велъ постоянные преподаванія изъ области своей специальности на Курсахъ, соединенныя съ практическими занятіями по микроскопической контроли въ винокуренныхъ заводахъ. Уроки будутъ выданы въ формѣ учебника для винокуровъ.

Послѣ окончанія студіи, стипендистъ курсовъ былъ приглашенъ Правленіемъ Музея для завѣдыванія вновь открытою лабораторіею бродильной промышленности и земледѣльческой бактериологіи; лабораторія эта составляетъ важный и долго ожидаемый шагъ въ развитіи винокуренныхъ курсовъ, оставаясь цѣлый годъ къ распоряженію слушателей. (Отчетъ лабораторіи отдѣльно).

Счетъ расходовъ и доходовъ веденія курсовъ въ отчетномъ году слѣдующій:

Поступило:

Плата слушателей	4016 р. — к.
Пожертвованіе С. Древновскаго	115 „ — „
За руководства и испорченную посуду . .	17 „ 45 „ 4148 р. 45 к.

Расходовано:

Гонораріи преподавателей	1180 р. — к.
Расходы химической лабораторіи . . .	914 „ 52 „
Расходы бактериологической лабораторіи.	612 „ 65 „
Общая администрація	938 „ 13 „
Наемъ заловъ	150 „ — „
Возвраты взносовъ	68 „ — „ 3863 „ 30 „

Перевѣсъ доходовъ . . 285 р. 15 к.

w Berlinie: a) dla właścicieli gorzelń, b) dla majstrów drożdżarskich, c) dla kierowników gorzelń.

5) 5-miesięczne studia w Kopenhadze w Carlsberg-Laboratorium, pod kierunkiem prof. E. Chr. Hansena, połączone z praktycznymi studiami w słynnych browarach Stary i Nowy Carlsberg, oraz gorzelń i drożdżowni w Roskilde.

6) 3-miesięczne studia w fizyologicznym laboratorium politechniki Kopenhaskiej pod kierunkiem prof. Orli Jensena.

7) Praktyczne studia w mleczarniach związkowych duńskich.

8) 2 semestry studyów na uniwersytecie w Göttingen ze specjalnym uwzględnieniem bakterjologii rolniczej.

Rezultatem tych studyów są dwie prace naukowe z dziedziny mikrobiologii fermentacyjnej, opublikowane w językach duńskim, francuskim i niemieckim, oraz tytuł naukowy doktora filozofii uniwersytetu w Göttingen.

Prócz tego stypendysta kursów, poczynając od roku 1908, prowadził stale wykłady z dziedziny swej specjalności na kursach, połączone z zajęciami praktycznymi kontroli mikroskopowej w gorzelni. Wykłady te będą opracowane w formie podręcznika.

Po skończeniu studyów stypendysta kursów został powołany przez Zarząd Muzeum do kierownictwa nowo utworzoną pracownią dla przemysłu fermentacyjnego i bakterjologii rolnej; pracownia ta, stanowi ważny i oddawna pożądany etap w rozwoju kursów gorzelniczych, pozostając przez rok cały do rozporządzenia słuchaczy. (Sprawozdanie pracowni oddzielnie).

Stan funduszków prowadzenia kursów w roku sprawozdawczym przedstawia się jak następuje:

W p ł y n ę ł o :

Z opłat słuchaczy	rb. 4016 k. —
Ofiara p. S. Drewnowskiego . . . „	115 „ —
Za podręczniki i zniszcz. naczynia. „	17 „ 45
	rb. 4148 k. 45

W y d a t k o w a n o :

Na honoraria wykładowców . . .	rb. 1180 k. —
Koszt pracowni chemicznej . . . „	914 „ 52
„ „ drobnowidzowej . . . „	612 „ 65
Administracja ogólna	938 „ 13
Wynajem sal	150 „ —
Zwroty opłat	68 „ —
	rb. 3863 k. 30

Przewyżka dochodów rb. 285 k. 15

Общій счетъ курсовъ былъ слѣдующимъ:
Осталось наличными съ 1909 г. 2421 р. 88 к.

Поступило пособій:
Варшавское О-во Очистки Спирта . . . 600 р. — к.
О-во владѣльцевъ винокуренныхъ заво-
довъ Сѣдлецкой губ. и Винокурен-
ная Секція Варшавской губ. . . . 300 „ — „
Винокуренная Секція Люблинскаго Зем-
ледѣл. Общества. 300 „ — „
Винокуренная Компанія 300 „ — „
Гродненское Отд. Россійскаго О-ва влад.
винокур. заводовъ 100 „ — „ 1600 „ — „
Перевѣсъ доходовъ по веденіи Курсовъ въ 1910 г. . 285 „ 15 „
Итого . 4307 р. 03 к.

Расходовано:
На покупку инструментовъ. 536 р. 30 к.

Пособія:
В. Домбровскому 300 р. — к.
Л. Левандовскому 50 „ — „ 350 „ — „
На устройство и веденіе въ продолженіи
4 мѣс. лабораторіи бродильной про-
мышлен. и землед. бактеріол. . . . 793 „ 42 „ 1679 „ 72 „
Осталось наличными . . 2627 р. 31 к.

Общая стоимость движимаго имущества соста-
вляетъ сумму 5087 р. 77 к.

Окончательное сопоставленіе счетовъ обнаруживаетъ благо-
пріятное состояніе Курсовъ. Несомнѣваемо, что и въ будущности
Курсы будутъ пользоваться постоянною опекою и помощью Вино-
куренныхъ Обществъ и Компаній, нуждамъ которыхъ преимуще-
ственно служатъ, и все болѣе будутъ развиваться и расширяться.
Курсы имѣютъ передъ собою много важныхъ задачъ для исполне-
нія. Кромѣ улучшенія программы самихъ Курсовъ и заботы о ихъ
постоянномъ развитіи, слѣдуетъ еще заботиться о подготовленіи
лицъ къ самостоятельной научной дѣятельности въ области бро-
дильной промышленности, какъ будущихъ руководителей Курсовъ,
а также заботиться объ изданіи трудовъ и руководствъ изъ области
винокурения, недостатокъ которыхъ ощутительно чувствуется. На-
дѣмся, что соотвѣтственныя винокуренныя учрежденія Царства
Польскаго, какъ и смежныхъ губерній Государства, откуда съ каж-
дымъ годомъ болѣе пріѣзжаетъ слушателей, снабжать будутъ по-
стоянною и такъ необходимою для развитія Курсовъ, помощію.

Zaś ogólny stan funduszków był następujący:

Pozostało w gotowiznie z 1909 r. rb. 2421 k. 88

Wpłynęło zapomóg:

Warsz. Tow. Oczyszcz. Spirytusu rb. 600 k. —

Tow. właśc. gorzelń gub. Siedleckiej i sekcyja gorzelnicza gub.

Warszawskiej „ 300 „ —

Sekcyja gorzeln. Lubelsk. Towarz.

Rolniczego „ 300 „ —

Krajowa Spółka Gorzelnicza „ 300 „ —

Grodzieński Oddział Ros. Stow.

Wł. Gorzelń „ 100 „ — rb. 1600 k. —

Przewyżka dochodów z prow. Kursów z 1910 r. rb. 285 k. 15

Ogółem rb. 4307 k. 03

Z tych wydano:

Na zakup przyrządów rb. 536 k. 30

Zapomogi:

W. Dąbrowski rb. 300 k. —

L. Lewandowski „ 50 „ — „ 350 „ —

Urządzenie i prowadzenie przez 4 miesiące prac. przem. ferm. i bakt. rolnej „ 793 „ 42

rb. 1679 k. 72

Pozostało gotowizną rb. 2627 k. 31

Ogólna wartość ruchomości przedstawia sumę rb. 5087 k. 77.

Końcowe zestawienie rachunków stwierdza dość pomyślny stan zasobów Kursów. Żywimy niepłonną nadzieję, że i w przyszłości Kursy, ciesząc się stałą opieką i pomocą ze strony Towarzystw i Stowarzyszeń gorzelniczych, potrzebom których w pierwszej linii służą, rozwijać się będą coraz lepiej i szerzej. Kursy mają przed sobą wiele zadań poważnych do spełnienia. Oprócz poprawy urządzeń samych Kursów i dbanie o ich ciągłość, chodzi jeszcze o przygotowanie i wyrobienie samodzielnych pracowników dla przemysłu fermentacyjnego, jako przyszłych kierowników Kursów, a także troska o wydawnictwa dzieł prac i podręczników z dziedziny gorzelnictwa, brak których dotkliwie jest odczuwany. Przypuszczamy, że właściwe organizacje gorzelnicze, tak w Królestwie, jak i ościennych gubernij Cesarstwa, skąd coraz to więcej przybywa słuchaczy, udzielać będą stałej, a tak pożądanej dla poważnego rozwoju Kursów pomocy.

Пожертвованія предметами.

Музей Промышленности и Сельскаго Хозяйства въ отчетномъ году получилъ слѣдующія пожертвованія предметами отъ гг.:

Отилія Таухертъ фисгармонію для науки пѣнія учениковъ Ремесленно-Промышленныхъ Классовъ.

Янъ Лютославскій пожертвовалъ для земледѣльческихъ промышленныхъ курсовъ химическія вѣсы, микроскопъ, прозрачную трубу и микротомъ.

Л. Больманъ — разные приборы для электротехническихъ курсовъ.

Пожертвованія деньгами.

Въ отчетномъ году, на цѣли, входящія въ кругъ дѣятельности Музея, поступили наличными слѣдующія пожертвованія:

а) г. Станиславъ Ротвандъ, Членъ Государственнаго Совѣта, пожертвовалъ 5000 руб. на фондъ пособій, проценты отъ котораго должны быть выдаваемы воспитанникамъ Ремесленно-Промышленныхъ Классовъ на обученіе ремесла за границую.

б) На фондъ увеличенія помѣщеній Музея:

Отъ разныхъ за годовые билеты 31 р. — к.

в) На физическую лабораторію гг.:

Игнатій Бендетсонъ 50 руб.

Софія Бернштейнъ 50 „

Ванда Хржановская 100 „

А. и С. Дзевульскіе 200 „

Юзефа Гебетнеръ 50 „

Станиславъ Калиновскій 50 „

Владиславъ Кислянскій 150 „

Геронимъ Кондратовичъ 50 „

Владиславъ Леппертъ 50 „

Марія Мееръ 50 „

Матильда Мееръ 200 „

Леонардъ Мутермильхъ 50 „

Станиславъ Натансонъ 50 „

Карлъ Шленкеръ 1000 „

Марія Шленкеръ 300 „

Софія Шленкеръ 100 „

2500 „ — „

г) На геологическую лабораторію:

Совѣтъ Сѣзда Горныхъ Промышленни-

ковъ Царства Польскаго 1500 „ — „

Ofiary w przedmiotach.

Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w roku sprawozdawczym otrzymało następujące ofiary w przedmiotach:

Od p. Otylji Tauchert fisharmonię do nauki śpiewu dla uczni Klas Rzemieślniczo-Przemysłowych.

P. Jan Lutosławski ofiarował dla kursów przemysłowo-rolniczych wagę chemiczną, mikroskop, mikrotom i lupę.

P. L. Bollman, różne przyrządy dla kursów elektrotechnicznych.

Ofiary w pieniądzu.

W roku sprawozdawczym, na cele, wchodzące w zakres działalności Muzeum, złożono w gotowiznie ofiary następujące:

a) p. Stanisław Rotwand, Członek Rady Państwa, rb. 5000, na fundusz zapomogowy, procenty od których mają być wydawane wychowawcom Klas Rzemieślniczo-Przemysłowych na fachowe kształcenie zagranicą.

b) Na fundusz powiększenia pomieszczeń Muzeum:

Różni za bilety rublowe rb. 31 k. —

c) Na pracownię fizyczną pp.:

Ignacy Bendetson	rb.	50	
Zofja Bernstein	"	50	
Wanda Chrzanowska	"	100	
A. i S. Dziewulscy	"	200	
Józefa Gebethner	"	50	
Stanisław Kalinowski	"	50	
Władysław Kisłański	"	150	
Hieronim Kondratowicz	"	50	
Władysław Leppert	"	50	
Marja Meyer	"	50	
Matylda Meyer	"	200	
Leonard Mutermilch	"	50	
Stanisław Natanson	"	50	
Karol Szlenker	"	1000	
Marja Szlenkerowa	"	300	
Zofja Szlenkerówna	"	100	2500 „ —

d) Na pracownię geologiczną:

Rada Zjazdu Przemysłowców Górniczych
Królestwa Polskiego. 1500 „ —

д) На антропологическую лабораторію гг.:			
Михалъ Бялобржескій	6 р.	— к.	
Ксаверій Хамецъ	25 "	— "	
Самуилъ Дикштейнъ	6 "	— "	
Эразмъ Маевскій	74 "	22 "	
Іосифъ Натансонъ	25 "	— "	136 р. 22 к.
ж) На станцію оцѣнки сѣмянъ:			
Пособіе Главнаго Управленія Земледѣлія	600 "	— "	
е) На увеличеніе пособій съ процентовъ фон- да им. С. Любинскаго гг.:			
Бенедиктъ Борманъ	15		
Сенковскій	5	20 "	— "
к) На увеличеніе пособій съ процентовъ фон- да им. Я. Бліоха:			
Неизвѣстный пожертвователъ	500 "	— "	
л) На покупку восковыхъ масокъ для этно- графической коллєціи:			
г. Ласисъ	50 "	— "	
м) На Ремесленно-Промышленные Классы:			
Пособіе Магистрата г. Варшавы	2500 р.	— к.	
г. Владиславъ Кислянскій на откры- тіе паралельнаго класса	500 "	— "	
г. Владиславъ Кислянскій на награ- ды для учениковъ классовъ	50 "	— "	
Члены Правленія Акц. Общества В. Гостынскій	25 "	— "	
гг. Берентъ, Плевинскій и Берентъ Плевинскій и Компанія	226 "	58 "	
гг. Маевскіе	3 "	— "	
на плату за бѣдныхъ учениковъ:			
г. Станиславъ Белза	10 "	— "	
журналъ „Gonies“ отъ разныхъ	19 "	— "	
О-во поощренія торг. и промысл.	70 "	— "	
Секція пожертвованій журнала „Ku- rjer Warszawski“	42 "	— "	3445 " 58 "
н) На электротехническіе курсы:			
О-во телефоновъ „Цедергрень“	100 руб.		
Сахарный заводъ „Черскъ“	50 "		
„ „ „Михаловъ“	50 "		
Эрриксонъ и Комп.	25 "		
переносъ	225 руб.		

e) Na pracownię antropologiczną pp.:			
Michał Białobrzęski	rb.	6 k. —	
Ksawery Chamiec	"	25 " —	
Samuel Dickstein	"	6 " —	
Erazm Majewski	"	74 " 22	
Józef Natanson	"	25 " —	rb. 136 k. 22
f) Na stację oceny nasion:			
Zapomoga Głównego Zarządu Rolnictwa	rb.	600 k. —	
g) Na powiększenie zapomóg z procentów od fund. im. Z. Lubińskiego: pp.:			
Benedykt Borman		15	
Sękowski		5	" 20 " —
h) Na powiększenie zapomóg z procentów od fund. im. J. Blocha:			
Bezimienny ofiarodawca	"	500 " —	
i) Na kupno masek woskowych do zbiorów etnograficznych:			
p. Łasis	"	50 " —	
k) Na Klasy Rzemieślniczo-Przemysłowe:			
Zapomoga Magistratu m. Warszawy	rb.	2500 k. —	
p. Wł. Kiślański na otwarcie klasy różnoległej	"	500 " —	
p. Wł. Kiślański na upominki dla uczniów Klas	"	50 " —	
Członkowie Zarządu Tow. Akc. W. Gośtyński	"	25 " —	
pp. Berent i Plewiński, oraz Berent, Plewiński i S-ka	"	226 " 58	
pp. Majewscy	"	3 " —	
na opłatę za niezamożnych uczniów:			
p. Stanisław Bełza	"	10 " —	
"Goniec" od różnych	"	19 " —	
Tow. popierania przemysłu i handlu	"	70 " —	
Wydz. ofiar „Kurjera Warszawskiego“	"	42 " —	rb. 3445 k. 58
l) Na kursy elektrotechniczne:			
Tow. telefonów „Cedergren“	rb.	100	
Cukrownia „Czersk“	"	50	
Cukrownia „Michałów“	"	50	
Errickson i S-ka	"	25	
do przeniesienia	rb.	225	

переносъ	225 руб.	
Электрическая Комп.	200	„
г. В. Крубицкій	9	„
г. К. Лонцкій	3	„
г. Адамъ Оссеръ изъ Лодзи. . .	15	„
Всеобщее Электрическое О-во .	130	„
Рускевичъ, Годлевскій и Тышка	100	„
Сименсъ и Гальске	250	„
Акц. О-во Киндлера	25	„
Акц. О-во Стейнгагенъ, Веберъ и Комп.	25	„
О-во сооружеія гостинницъ .	100	„
О-во „Тюдоръ“	50	„
		1132 р. — к.
о) На винокуренные курсы:		
Гродненское Отдѣленіе Россійскаго О-ва		
Винокуренныхъ Заводчиковъ . . .	100 руб.	
Винокуренная Компанія	300	„
Винокуренная Секція Люблинскаго Зе- мледѣльческаго Общества	300	„
Общество очистки и продажи спирта . .	600	„
О-во винокуренныхъ заводчиковъ Сѣ- длецкой губ. и винокуренная секція Варшавской губ.	300	„
г. Симфоріянъ Древновскій	115	„
		1715 „ — „
п) На курсы оборудованія землед. машинами:		
г. Владиславъ Кислянскій	25 руб.	
Земледѣльческая Кооперація	200	„
г. Іосифъ Лубенскій	25	„
Радомская Земледѣльческая Компанія .	15	„
Общество фабрики „Перкунъ“	50	„
г. К. Василевскій	25	„
М. Вольскій и Комп.	50	„
		390 р. — к.

Всѣмъ пожертвователямъ, которые, пожертво-
ваніями, причинились къ увеличенію коллекцій Музея,
или же денежными взносами увеличили капиталы От-
дѣленій Музея, Комитетъ Музея выражаетъ искрен-
ную благодарность.

z przeniesienia	rb.	225	
Kompanja Elektryczna	"	200	
p. W. Krubicki	"	9	
p. K. Łącki	"	3	
Adam Osser, Łódź.	"	15	
Powszechne Tow. Elektryczne	"	130	
Ruskievicz, Godlewski i Tyszka	"	100	
Siemens i Halske	"	250	
Tow. Akc. Kindlera	"	25	
Towarz. Akc. Steinhagen, Weber i S-ka	"	25	
Tow. budowy hotelów	"	100	
Tow. „Tudor“	"	50	rb. 1132 k. —
m) Na kursy gorzelnicze:			
Grodziński Oddział Rosyjskiego Stow. Wła- ścicieli Gorzelni	rb.	100	
Krajowa Spółka Gorzelnicza	"	300	
Sekcja Gorzelnicza Lubelskiego Tow. Rolni- czego	"	300	
Towarzystwo oczyszczania i sprzedaży spi- rytusu	"	600	
Tow. właścicieli gorzelń g. Siedleckiej i Sek- cja Gorzelnicza g. Warszawskiej	"	300	
p. Symforjan Drewnowski	"	115	rb. 1715 k. —
n) Na kursy obsługi młocarń parowych:			
p. Władysław Kiślański	rb.	25	
Kooperacja Rolna	"	200	
p. Józef Łubieński	"	25	
Spółka Rolna Radomska	"	15	
Towarzystwo fabryki „Perkun“	"	50	
p. K. Wasilewski	"	25	
M. Wolski i S-ka	"	50	rb. 390 k. —

Wszystkim ofiarodawcom, którzy, czy to darami, przyczynili się do wzbogacenia zbiorów muzealnych, czy też ofiarami pieniężnemi powiększyli fundusze poszczególnych Oddziałów, Komitet Muzeum wyraża najszczerze podziękowanie.

Цѣлью представленія суммы трудовъ, исполненныхъ Музеемъ въ отчетномъ году, ниже помѣщаемъ цифры соотвѣтственныхъ отчетовъ.

Въ 1910 году, кромѣ 15 лицъ Комитета Музея, 5 лицъ Правленія и общей администраціи, принимало участіе въ трудахъ 8 завѣдывающихъ лабораторіями, 32 ихъ помощниковъ и помощницъ, 64 преподавателей и ассистентовъ, 27 лекторовъ и 23 служителей, всего 174 лицъ.

Сумма исполненныхъ работъ въ лабораторіяхъ, показываетъ что:

- 1) Исполнено изслѣдованій анализовъ и про-
вѣрокъ 9739
- 2) Пользовалось научною помощію въ ла-
бораторіяхъ, Ремесленно-Промышленныхъ Клас-
сахъ, Курсахъ для монтеровъ электротехниковъ,
Винокуренныхъ Курсахъ, Курсахъ оборудованія
земледѣльческими машинами и съ научныхъ
демонстрацій 9571 лицъ
- 3) Пользовалось чтеніями, устраиваемыми
Музеемъ 6172 „
- 4) Посѣтило коллекціи Музея 10072 „
- 5) Получило пособія въ суммѣ 4620 руб. 51 „
- 6) Научныхъ работъ исполнено и отпечатано . 22

Выше помѣщенные цифры указываютъ, что трудами Музея въ 1910 году, пользовалось 35627 лицъ. Цифра эта не обнимаетъ слушателей Высшихъ Научныхъ Курсовъ, изъ которыхъ 244 — естественнаго и земледѣльческаго отдѣленій, пользовалось ежедневно залами и лабораторіями Музея. Кромѣ того, залами Музея на засѣданія пользова-
лись: Варшавское Гигіеническое Общество, Общество От-
чествоведенія, наконецъ въ залахъ Музея состоялось 42
засѣданій Научныхъ, Промышленныхъ и Земледѣльчес-
кихъ Обществъ, 2 курса для земледѣльческихъ служеб-
ныхъ и винокуровъ, 1 съѣздъ, 76 публичныхъ чтеній и 2
концерта.

Celem uwydatnienia całości pracy wykonanej w Muzeum w roku sprawozdawczym, podajemy poniżej zsumowane cyfry, wzięte z poszczególnych sprawozdań.

W pracy 1910 roku, obok 15 osób Komitetu Muzeum, 5 osób Zarządu i ogólnej administracji, wzięło udział 8 kierowników pracowni, 32 ich pomocników i pomocnic, 64 wykładających nauczycieli i asystentów, 27 prelegentów i 23 niższych funkcjonariuszów, razem 174 osób.

Zestawienie prac dokonanych w oddziałach, wykazuje, że:

1) Wykonano badań, analiz, sprawdzeń i ekspertyz. 9739

2) Korzystało z pomocy naukowych w pracowniach, Klasach Rzemieślniczych, Kursach dla monterów elektrotechników, Kursach gorzelniczych, Kursach obsługi maszyn rolniczych i z pokazów naukowych 9571 osób

3) Korzystało z odczytów, urządzanych przez Muzeum 6172 „

4) Zwiedziło zbiory 10072 „

5) Zapomogi otrzymało w sumie rb. 4620 . . . 51 „

6) Prac naukowych ogłoszono drukiem . . . 22

Dodawszy powyższe cyfry, wypada, że z prac prowadzonych przez Muzeum, odniosło w roku 1910 korzyść osób 35627. Cyfra ta nie obejmuje słuchaczy Wyższych Kursów Naukowych, z których 244 na wydziale przyrodniczym i rolniczym korzystało codziennie z sal i pracowni muzealnych.

Oprócz tego sale muzealne były użytkowane na posiedzenia Warszawskiego Towarzystwa Hygienicznego i Towarzystwa Krajoznawczego, dalej odbyło się w nich 42 posiedzenia Towarzystw Naukowych, Przemysłowych i Rolniczych, 2 serye kursów dla oficjalistów rolnych i dla gorzelanych, 1 zjazd, 76 odczytów i 2 koncerty.

Балансъ закрытія книгъ Музея Промышлен

	Руб.	к.	Руб.	к.	Руб.	к.
Активъ.						
1. Наличными.						
Въ кассѣ Музея					12	62
2. Депозиты.						
<i>а) Стип. фонда им. Т. Бобровскаго.</i>						
2400 руб. 4½% З. Л. Кіевскаго Зем- скаго Банка			2400	—		
<i>б) Ремесленнаго Музея.</i>						
25000 руб. 6% свидѣт. Крест. Банка.			25000	—		
<i>в) Музея.</i>						
253000 руб. 6% свидѣт. Крест. Банка куплены по средней цѣнѣ 82,33 р. 208,312.50						
Разница вслѣдствіе за- мѣны процентныхъ бу- магъ на свидѣтельства къ возврату 16,740.41	225	052	91			
300 руб. 4½% З. Л. Кред. О-ва г. Вар- шавы.	300	—				
3000 руб. 5% З. Л. Кред. О-ва г. Лю- блина	3000	—				
40000 руб. 4½% З. Л. Кред. Земска- го О-ва	40000	—	268352	91	295752	91
3. Должники.						
Отдѣленіе публичныхъ чтеній . . .			301	68		
Курсы сельско-хоз-яйств. промыш- ленные			47	58		
Перенось			349	26	295765	53

ности и Сельскаго Хозяйства за 1910 годъ.

	Руб.	к.	Руб.	к.	Руб.	к.
Пассивъ.						
1. Фондъ Училища.						
Недвижимость № 5291			47221	45		
Отказъ Ю. Сѣраковской			20000	—		
” П. Збышевской			10000	—		
” Э. П. Чабана			35752	65		
” К. Мирецкаго.			40000	—		
” А. Прымаськѣ			500	—		
” С. Ротванды			5000	—		
Инвентарь движимостей съ преды- дущихъ лѣтъ	2160	52				
Куплено науч. приборовъ	614	27				
Пожертвованія предметами	365	—	3139	79		
Пожертв. на плату за учениковъ . .			13	—		
Приходъ на 1911 г.			56	—		
Наличными на текущемъ счету . .			747	21	162430	10
2. Лабораторія почвовѣдѣнія.						
Наличными на текущемъ счету . .					43	25
3. Геологическая лабораторія.						
Капиталъ			4500	—		
Наличными на текущемъ счету . .			1769	24	6269	24
4. Станція оцѣнки землед. машинъ.						
Наличными на текущемъ счету . .					232	17
5. Винокуренные курсы.						
Наличными на текущемъ счету . .			2627	31		
Стипендія винокуренныхъ курсовъ (собранные среди слушателей и преподавателей въ 1910 г. на вос- питаніе сыновъ винокуровъ) . .			39	—	2666	31
6. Химическая лабораторія.						
Наличными на текущемъ счету . .					71	45
7. Физическая лабораторія.						
Наличными на текущемъ счету . .					93	06
Перенось					171805	58

Балансъ закрытія книгъ Музея Промышлен

	Руб.	к.	Руб.	к.	Руб.	к.
Переносъ . . .			349	26	295765	53
Разные должники—Членъ учреди- тель	1270	—				
Переходнія суммы:						
Химическая лабораторія . .	2422	31				
Физическая лабораторія . .	757	50				
Взносы дѣйствит. членовъ . .	145	—				
Взносы членовъ протект. . .	36	—				
Бактеріолог. лабораторія . .	101	—				
Антропологическая лаборат. .	6	—				
Отдѣленіе публичн. чтеній . .	4	—	4741	81	5091	07
Авансы въ счетъ жалованія . . .			1115	—		
Расходы слѣдующихъ лѣтъ . . .			857	13		
Запас. Кап. Кред. О-ва г. Варшавы дома № 368			2400	—		
Запас. Кап. Кред. О-ва г. Варшавы дома № 5291			1232	—		
Варшавское Благотворит. О-во . .			3000	—		
Банкирскій домъ И. Вавельбергъ .			6138	50	14742	63
4. Инвентарь движимаго имущества.						
Движимости			21683	11		
Библіотека			3780	74		
Переносъ . . .			25463	85	315599	23

ности и Сельскаго Хозяйства за 1910 годъ.

	Руб.	к.	Руб.	к.	Руб.	к.
Переносъ . . .					171805	58
8. Антропологическая лабораторія.						
Наличными на текущемъ счету . .					106	99
9. Электротехническіе курсы.						
Наличными на текущемъ счету . .					49	27
10. Курсъ для оборудованія землед. машинъ.						
Наличными на текущемъ счету . .					294	82
11. Фондъ Т. Рапацкой.						
Въ Благотвор. Варшавскомъ О-вѣ съ обязательств. платы 5% Музею					3000	—
12. Кредиторы.						
Варшавское Кредитное О-во:						
непогашенный заемъ съ недви- жимости № 368	47781	10				
непогашенный заемъ съ недви- жимости № 5291	14883	56	62664	66		
Варшав. Благотв. О-во, заемъ на недвижим. № 5291			21500	—	84164	66
13. Фондъ пособій им. Д-ра Л. На- тансона.						
Капиталь	5100	—				
Возвращенныя пособія	89	34	5189	34		
Проценты на пособія			260	69	5450	03
14. Фондъ пособій им. А. Шюрра.						
Капиталь			4000	—		
Проценты на пособія			330	34	4330	34
15. Фондъ пособій им. К. Шленкера.						
Капиталь	5000	—				
Возвращенныя пособія	37	—	5037	—		
Проценты на пособія			153	15	5190	15
Переносъ . . .					274391	84

Балансъ закрытія книгъ Музея Промышлен

	Руб.	к.	Руб.	к.	Руб.	к.
Переносъ . . .			25463	85	315599	23
Инвентарь химической лабораторіи			5144	51		
„ физической „			5376	40		
„ винокуренныхъ курсовъ			5087	77		
„ училищнаго фонда . .			3139	79		
„ отдѣл. публичн. чтеній .			21583	87		
„ геологической лаборат.			13634	18		
„ антропологичес. „			3243	40		
„ сельско-хозяйств. пром. курсовъ			140	—		
„ электротехнич. курсовъ.			1365	21		
Медаль Музея			422	32		
Издація Музея (брошюра Гильдта).			56	—		
Коллекціи Музея			32866	47	117523	77
5. Недвижимости.						
Недвижимость № 368 237,203.63						
Канализація дома „ 1,096.37			238300	—		
Недвижимость № 368ц			3000	—		
Недвижимость № 5291			71241	30	312541	30
					745664	30

ности и Сельскаго Хозяйства за 1910 годъ.

	Руб.	к.	Руб.	к.	Руб.	к.
Переносъ . . .					274391	84
16. Фондъ пособій им. Т. Бобровскаго.						
Капиталъ			2400	—		
Проценты на пособія			111	54	2511	54
17. Фондъ пособій им. С. Любинскаго.						
Капиталъ			6300	—		
Проценты на пособія			78	75	6378	75
18. Фондъ пособій им. Я. Блюха.						
Капиталъ			50000	—		
Проценты на пособія			1250	—	51250	—
19. Фондъ пособій им. Я. Т. кн. Любо-мірскаго.						
Капиталъ			1000	—		
Проценты на пособія			243	01	1243	01
20. Ремесленный Музей.						
Капиталъ 6% свид. Крест. Банка .					25000	—
21. Г. Герляхъ.						
Къ погашенію за пишущую машину					165	—
22. Слѣдуемые за 1910 г.						
Расходы: химической лабораторіи .			2422	31		
„ физической „			1011	22		
„ антропологич. „			75	—		
„ отдѣл. публичн. чтеній .			20	14		
„ станціи оцѣнки сѣмянъ .			9	19	3537	86
23. Имущество Музея.						
Капиталъ художествен. отдѣленія .					549	44
Капиталъ постройки дома					1608	89
Собственный капиталъ пред. лѣтъ .			336723	32		
Пожертв. и капиталъ предыд. лѣтъ, собранные на покупку научныхъ приборовъ			39855	13		
Пожертвованія предметами .			885	—		
Перевѣсъ доходовъ			1564	02	379027	97
					745664	30

Rachunek zamknięcia ksiąg Muzeum

	Rb.	k.	Rb.	k.	Rb.	k.
Stan czynny.						
1. Gotowizna.						
W kasie Muzeum					12	62
2. Depozyty.						
a) <i>Fund. styp. im. T. Bobrowskiego.</i>						
Rb. 2400 — 4 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Kijowskiego Banku Ziemińskiego			2400			
b) <i>Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej.</i>						
Rb. 25000 świadectwa włościańskie 6%			25000			
c) <i>Muzealne.</i>						
Rb. 253000 — świadectwa włościańskie 6% nabyte po cenie prze- ciętnej rb. 82,33.					208	312,50
Różnica z zamiany papie- rów wartościowych na świadectwa do odzys- kania	16,740,41	225052	91			
Rb. 300 — 4 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Tow. Kredyt. m. Warszawy	300					
Rb. 3000 — 5% L. Z. Tow. Kredyt. m. Lublina	3000					
Rb. 40000 — 4 $\frac{1}{2}$ % L. Z. Tow. Kred. Ziemińskiego	40000	268352	91	295752	91	
Do przeniesienia				295765	53	

Przemysłu i Rolnictwa za 1910 rok.

	Rb.	k.	Rb.	k.	Rb.	k.
Stan bierny.						
1. Fundacya Szkolna.						
Nieruchomość № 5291	47221	45				
Legat ś. p. J. Sierakowskiej	20000					
" " P. Zbyszewskiej	10000					
" " E. P. Czabana	35752	65				
" " K. Mireckiego	40000					
" " A. Prymasiak	500					
" " S. Rotwanda	5000					
Inwentarze z poprzednich lat	2160,52					
Zakup przyrządów nauko- wych	614,27					
Ofiary w przedmiotach	365,—		3139	79		
Ofiary na wpisy uczni			13			
Wpływy na 1911 rok			56			
Gotowizna na rachunku bieżącym			747	21	162430	10
2. Pracownia gleboznawcza.						
Gotowizna na rachunku bieżącym					43	25
3. Pracownia geologiczna.						
Kapitał	4500					
Gotowizna na rachunku bieżącym	1769	24	6269	24		
4. Stacya oceny maszyn rolniczych.						
Gotowizna na rachunku bieżącym					232	17
5. Kursy gorzelnicze.						
Gotowizna na rachunku bieżącym	2627	31				
Stypendyum kursów gorzelniczych (ze- brane przez słuchaczy i wykładają- cych w 1910 r. na kształcenie sy- nów gorzelanych).	39		2666	31		
6. Pracownia chemiczna.						
Gotowizna na rachunku bieżącym					71	45
7. Pracownia fizyczna.						
Gotowizna na rachunku bieżącym					93	06
Do przeniesienia					171805	58

Rachunek zamknięcia ksiąg Muzeum

	Rb.	k.	Rb.	k.	Rb.	k.
Z przeniesienia					295765	53
3. Dłużnicy.						
Oddział odczytów			301	68		
Kursy przemysłowo rolnicze			47	58		
Różni dłużnicy: Członek założyciel	1270					
Sumy przechodnie:						
Pracownia chemiczna	2422	31				
Pracownia fizyczna	757	50				
Składki członków rzeczywistych	145					
Składki członków protektorów	36					
Pracownia przem. ferment.	101					
Pracownia antropolog.	6					
Oddział odczytów	4		4741	81	5091	07
Zaliczenia na pensje			1115	—		
Wydatki lat następnych			857	13		
Fund. zasob. Tow. Kred. m. Warszawy z № 368			2400	—		
Fund. zasob. Tow. Kred. m. Warszawy z № 5291			1232	—		
Warszawskie Tow. Dobroczynności			3000	—		
Dom bankowy H. Wawelberg			6138	50	14742	63
4. Inwentarze.						
Ruchomości			21683	11		
Księgozbiór			3780	74		
Inwentarz pracowni chemicznej			5144	51		
„ pracowni fizycznej			5376	40		
„ kursów gorzelniczych			5087	77		
„ kursów elektrotechnicznych			1365	21		
„ Fundacyi Szkolnej			3139	79		
„ Oddziału odczytów			21583	87		
„ pracowni geologicznej			13634	18		
„ pracowni antropologicznej			3243	40		
„ kursów przemysłowo rolniczych			140	—		
Do przeniesienia			84178	98	315599	23

Przemysłu i Rolnictwa za 1910 r.

	Rb.	k.	Rb.	k.	Rb.	k.
Z przeniesienia					171805	58
8. Pracownia antropologiczna.						
Gotowizna na rachunku bieżącym					106	99
9. Kursy elektrotechniczne.						
Gotowizna na rachunku bieżącym					49	27
10. Kurs obsługi młocarń parowych.						
Gotowizna na rachunku bieżącym					294	82
11. Legat ś. p. T. Rapackiej.						
W posiadaniu Warsz. Tow. Dobroczynności z obowiązkiem płacenia 5% Muzeum					3000	—
12. Wierzyciele.						
Tow. Kred. m. Warszawy:						
niezamortyzowana pożyczka z № 368	47781	10				
„ „ „ 5291	14883	56	62664	66		
Warsz. Tow. Dobroczynności — pożyczka hipoteczna № 5291			21500	—	84164	66
13. Fundusz zapomog. im. D-ra L. Natansona.						
Kapitał pierwotny	5100	—				
„ ze zwrotu zapomóg	89	34	5189	34		
Procenty na zapomogi			260	69	5450	03
14. Fundusz zapom. im. A. Schürra.						
Kapitał			4000	—		
Procenty na zapomogi			330	34	4330	34
15. Fund. zapom. im. K. Szlenkera.						
Kapitał pierwotny	5000	—				
„ ze zwrotu zapomóg	37		5037	—		
Procenty na zapomogi			153	15	5190	15
16. Fund. zap. im. T. Bobrowskiego.						
Kapitał			2400	—		
Procenty na zapomogi			111	54	2511	54
Do przeniesienia					276903	38

Rachunek zamknięcia ksiąg Muzeum

[illegible]

Przemysłu i Rolnictwa za 1910 r.

	Rb.	k.	Rb.	k.	Rb.	k.
Z przeniesienia					276903	38
17. Fund. zap. im. Z. Lubńskiego.						
Kapitał			6300	—		
Procenty na zapomogi			78	75	6378	75
18. Fund. zapom. im. J. Blocha.						
Kapitał			50000	—		
Procenty na zapomogi			1250	—	51250	
19. Fund. zap. im. J. T. ks. Lubomirskiego.						
Kapitał			1000	—		
Procenty na zapomogi			243	01	1243	01
20. Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej.						
Kapitał w 6% świadectwach włościańskich					25000	—
21. G. Gerlach.						
Do amortyzacyi za maszynę do pisania					165	—
22. Należności za 1910 r.						
Wydatki pracowni chemicznej			2422	31		
" " fizycznej			1011	22		
" " antropologicznej			75	—		
" Oddziału odczytów			20	14		
" stacyi oceny nasion			9	19	3537	86
23. Majątek Muzeum.						
Fundusz Oddziału Dziel Sztuki					549	44
Fundusz budowy domu					1608	89
Majątek własny Muzeum z lat poprzednich			336723	82		
Ofiary i zebrane fundusze w poprzednich latach na zakup przyrządów naukowych			39855	13		
Ofiary w przedmiotach			885	—		
Przewyżka dochodów			1564	02	379027	97
					745664	30

Счетъ доходовъ и расходовъ Музея Промы

	Руб.	к.	Руб.	к.
Расходы.				
1. По общей администраци.				
Газовое освѣщеніе	1443	14		
Эксплоатація электрической энергіи . .	748	49		
Отопленіе	869	20		
Содержаніе порядка	325	53		
„ недвижимости 1010.63				
погашеніе—крыши 500.00	1510	63		
„ движимостей	291	73		
„ коллекціи и библіотеки	215	55		
Страхованіе коллекціи и движимостей . .	113	58		
Городскіе сборы и за воду	1355	78		
Канцелярскія издержки	579	68		
Наемъ квартиръ для служащихъ	1105	—		
Жалованія	9160	—		
Пансіонные расходы	300	—	18018	31
2. Взносы Кред. О-ву г. Варшавы			1819	21
3. Пособія.				
Станціи оцѣнкѣ сѣмянъ:				
Музей 1200				
Главное Правленіе Землед. 600	1800	—		
Отдѣленію публичныхъ чтеній	600	—		
Химической лабораторіи	1500	—		
Антропологической лабораторіи	182	—	4082	—
4. Чрезвычайные расходы.				
Убытокъ при продажѣ процент. бумагъ.	721	99		
Непредвидѣнные смѣтою расходы	93	16	815	15
Перевѣсь доходовъ			1564	02
			26298	69

шленности и Сельскаго Хозяйства за 1910 г.

	Руб.	к.	Руб.	к.
Доходы.				
1. Наемъ квартиръ.				
Лесишъ Р., лавка и погребъ	1950	—		
Озиминскій И., лавка	3000	—		
Жуковскій В., лавка	480	—	5430	—
2. Наемъ заловъ.				
Гигіеническое О-во	1000	—		
Научные Курсы	1500	—		
Общество Отечествовѣдѣнія	200	—		
Ремесленно-Промышленные Классы	250	—		
Винокуренные Курсы	150	—		
Чтенія и засѣданія	2948	—		
За гардеробъ	617	69		
Книги билетовъ	54	—	6719	69
3. Взносы членовъ.				
Дѣйствительныхъ	3800	—		
Протекторовъ	1104	50	4904	50
4. Проценты			7616	31
5. За посѣщаніе Музея			634	48
6. Разные доходы.				
С. Оргельбрандъ Сыновья за право про- хода	250	—		
Пособіе Главнаго Управл. Земледѣлія . .	600	—		
Непредвидѣнные смѣтою доходы	143	71	993	71
			26298	69

Rachunek dochodów i wydatków

	Rb.	k.	Rb.	k.
Wydatki.				
1. Administracja ogólna.				
Światło gazowe	1443	14		
Eksploatacja elektryczności	748	49		
Opał	869	20		
Utrzymanie porządku	325	53		
" nieruchomości	1010	63		
amortyzacja dachu	500	—		
" ruchomości	291	73		
" zbiorów i księgozbioru	215	55		
Ubezpieczenie zbiorów i ruchomości	113	58		
Podatki i woda	1355	78		
Wydatki kancelaryjne	579	68		
Najem lokali dla pracowników	1105	—		
Pensje	9160	—		
Pensje emerytalne	300	—	18018	31
2. Raty Tow. Kred. m. Warszawy			1819	21
3. Zapomogi.				
Stacyi oceny nasion:				
Muzeum	1200			
Głównego Zarządu Rolnictwa	600			
Oddziałowi Odczytów	600	—		
Pracowni chemicznej	1500	—		
" antropologicznej	182	—	4082	—
4. Wydatki nadzwyczajne.				
Strata przy sprzedaży papierów	721	99		
Wydatki budżetem nieprzewidziane	93	16	815	15
Przewyżka dochodów			1564	02
			26298	69

Muzeum Przemysłu i Rolnictwa za 1910 r.

	Rb.	k.	Rb.	k.
Dochody.				
1. Lokale wynajęte.				
Lesisz R., sklep i piwnice	1950	—		
Ozimiński J., sklep	3000	—		
Żukowski W., sklep	480	—	5430	—
2. Wynajem sal.				
Towarzystwo Hygieniczne	1000	—		
Kursy naukowe	1500	—		
Towarzystwo Krajoznawcze	200	—		
Klasy Rzemieślniczo-Przemysłowe	250	—		
Kursy Gorzelnicze	150	—		
Odczyty i posiedzenia	2948	—		
Kontramarkarnia	617	69		
Książki biletowe	54	—	6719	69
3. Składki członków.				
Rzeczywistych	3800	—		
Protektorów	1104	50	4904	50
4. Procenty			7616	31
5. Bilety wejścia do zbiorów			634	48
6. Różne dochody.				
S. Orgelbrand Synowie za prawo przejścia	250	—		
Zapomoga Głównego Zarządu Rolnictwa	600	—		
Dochody budżetem nie przewidziane	143	71	993	71
			26298	69

Смѣта доходовъ и расходовъ Музея Промы

	Руб.	к.	Руб.	к.
Расходы.				
1. По общей администраци.				
Газовое освѣщеніе	1500	—		
Электрическое освѣщеніе	800	—		
Отопленіе	1000	—		
Содержаніе порядка	450	—		
" недвижимости	1000	—		
" движимаго имущества	300	—		
" коллекціи и библіотеки	350	—		
Страхуваніе коллекціи и движимостей	150	—		
Городскіе сборы и вода	1400	—		
Канцелярскіе издержки	600	—		
Наемъ квартиръ для служащихъ	1100	—		
Жалованія	9660	—		
Пансіонные расходы	300	—	18610	—
2. Взносы Кред. О-ву г. Варшавы			2000	—
3. Пособія.				
Станціи оцѣнки сѣмянъ	2000	—		
Лабораторіи бродительнаго промысла и бактериологіи	2000	—		
Химической лабораторіи	1500	—		
Антропологической лабораторіи	200	—		
Винокуреннымъ курсамъ	1200	—		
Отдѣленію публичныхъ чтеній	600	—		
Физической лабораторіи	600	—		
Ремесленно-Промышленнымъ Классамъ	2500	—	10600	—
4. Слѣдуемые проценты.				
Училищному Фонду 5% отъ 86700 р.	4335	—		
" " 4 1/2% " 40000 "	1710	—	6045	—
Фонду пособій:				
им. Я. Блюха 5% отъ 50000 р.	2500	—		
" А. Шюрра 5% " 4000 "	200	—		
" Д-ра Л. Натансона 5% " 5200 "	260	—		
Переносъ	9005	—	31210	—

шленности и Сельскаго Хозяйства на 1911 г.

	Руб.	к.	Руб.	к.
Доходы.				
1. По найму помѣщеній.				
Р. Лесишъ—лавка и погребъ	2000	—		
И. Озиминскій—лавка	3000	—		
В. Жуковскій—лавка	480	—	5480	—
2. По найму заловъ.				
Гигіеническое Общество	1100	—		
Общество Отечествоведенія	200	—		
Научные курсы	750	—		
Земледѣльч.-промышленные курсы	750	—		
Винокуренные курсы	150	—		
Ремесленно-Промышленные Классы	250	—		
Чтенія и засѣданія	3000	—		
За гардеробъ	600	—	6800	—
3. Взносы членовъ.				
Отъ 152 дѣйствительныхъ	3800	—		
" 200 протекторовъ	1200	—	5000	—
4. За посѣщаніе Музея			650	—
5. Пособія.				
Главнаго Правленія Земледѣлія:				
для станціи оцѣнки сѣмянъ	2000	—		
Магистрата г. Варшавы для Ремесленно-Промышленныхъ Классовъ	2500	—		
Винокуренной Компаніи для бактериол. лабораторіи и винокур. курсовъ	2000	—		
Варшавское О-во очистки спирта для бактериолог. лабораторіи и винохурен. курсовъ	1200	—	7700	—
Переносъ	—	—	25630	—

Смѣта доходовъ и расходовъ Музея Промы

	Руб.	к.	Руб.	к.
Переносъ	9005		31210	
„ К. Шленкера 5 ⁰ / ₀ 5040	252			
„ С. Любинскаго 5 ⁰ / ₀ 6300	315			
„ Т. Бобровскаго 4 ¹⁰ / ₂₀ 2400	103			
„ Я. Т. кн. Любомирскаго 5 ⁰ / ₀ 1250	60			
Геологической лабораторіи 5 ⁰ / ₀ 6200	310			
Випокуреннымъ курсамъ . 5 ⁰ / ₀ 2600	130			
Ремесленному Музею 3 ⁰ / ₀ 25000	750			
Станціи оцѣн. землед. машинъ 5 ⁰ / ₀ 230	11	50		
Художественному Отдѣленію. 5 ⁰ / ₀ 550	27	50		
Фонду постройки дома . 5 ⁰ / ₀ 1600	80		11044	
5. Чрезвычайные расходы			400	
Излишекъ доходовъ			1268	
			43922	

шленности и Сельского Хозяйства на 1911 г.

[illegible]

Etat dochodów i wydatków Muzeum

	Rb.	k.	Rb.	k.
Wydatki.				
1. Administracja ogólna.				
Światło gazowe	1500			
Eksplotacja elektryczności	800			
Opał.	1000			
Utrzymanie porządku	450			
„ nieruchomości	1000			
„ ruchomości	300			
„ zbiorów i księgozbiorn	350			
Ubezpieczenie zbiorów i ruchomości	150			
Podatki i woda	1400			
Wydatki kancelaryjne.	600			
Najem lokali dla pracowników.	1100			
Płace pracowników Muzeum	9660			
Płaca emerytalna	300		18610	
2. Raty Tow. Kred. m. Warszawy			2000	
3. Zapomogi.				
Stacyi oceny nasion	2000			
Pracowni przemysłu fermentac. i bakterjol.	2000			
Pracowni chemicznej	1500			
Pracowni antropologicznej	200			
Kursom gorzelniczym	1200			
Oddziałowi Odczytów	600			
Pracowni Fizycznej	600			
Klasom Rzemieślniczo-Przemysłowym	2500		10600	
4. Procenty należne.				
Fundacyi Szkolnej 5% od rb. 86700	4335			
„ „ 4 $\frac{1}{2}$ % „ 40000	1710	6045		
Funduszom zapomogowym:				
im. J. Blocha 5% od rb. 50000	2500			
„ A. Schurra 5% „ 4000	200			
„ D-ra L. Natansona 5% „ 5200	260			
Do przeniesienia	9005		31210	

Przemysłu i Rolnictwa na 1911 r.

	Rb.	k.	Rb.	k.
Dochody.				
1. Wynajęte lokale.				
R. Lesisz za sklep i piwnice	2000			
I. Ozimiński za sklep z pakamerem	3000			
W. Żukowski za sklep.	480		5480	
2. Wynajem sal.				
Tow. Hygieniczne	1100			
Tow. Krajoznawcze	200			
Kursy naukowe	750			
Kursy przemysłowo-rolnicze	750			
Kursy gorzelnicze	150			
Klasy Rzemieślniczo-Przemysłowe	250			
Odczyty i posiedzenia	3000			
Kontramarkarnia	600		6800	
3. Składki członków.				
Od 152 rzeczywistych	3800			
Od 200 protektorów	1200		5000	
4. Za bilety wejścia do zbiorów			650	
5. Zapomogi.				
Głównego Zarządu Rolnictwa dla stacyi oceny nasion	2000			
Magistratu m. Warszawy dla Klas Rzem.-Przemysłowych	2500			
Ziemiańskiej Spółki Gorzelniczej dla pracowników bakter. i kursów gorzelniczych	2000			
Warszaw. Tow. oczyszcz. i sprzedaży spirytusu dla pracowni bakterjol. i kursów gorzelniczych	1200		7700	
Do przeniesienia			25630	

	Rb.	k.	Rb.	k.
Z przeniesienia	9005	—	31210	—
„ K. Szlenkera	5040	252	—	—
„ Z. Lubńskiego	6300	315	—	—
„ T. Bobrowskiego	2400	103	—	—
„ J. T. Ks. Lubomirskiego	1250	60	—	—
Pracowni geologicznej	6200	310	—	—
Kursom gorzelniczym	2600	130	—	—
Muzeum Rzem. i Sztuki Stosow.	25000	750	—	—
Stacyi oceny maszyn rolniczych	230	11	50	—
Fuduszowi Oddział. dzieł sztuki	550	27	50	—
Funduszowi budowy domu	1600	80	11044	—
5. Wydatki nadzwyczajne.			400	—
Przewidywana przewyżka dochodu			1268	—
			43922	—

Счетъ доходовъ и расходовъ

	Руб.	к.	Руб.	к.
Расходы.				
1. Ремесленно-Промышленные Классы.			8266	—
Вознагражденіе учителей				
" за экзамены	150	—		
" за чтенія	132	—		
За пользованіе залами Музея	250	—		
Отопленіе	362	91		
Освѣщеніе	681	39		
Расходы по канцеляріи и администраціи	634	70		
Вознагражденіе администраціи	2490	—	4701	—
2. Управление домою.				
Управляющему домою 300 р.				
Дворнику 300 "	600	—		
Содержаніе недвижимости.	347	09		
" порядка	144	64		
Вода и каналы	174	05		
Сборы	74	96	1340	74
3. Взносы Кред. О-ву г. Варшавы			571	48
4. Проценты отъ займа Благотворит. О-ва			1290	—
Перевѣсъ доходовъ			100	16
			16269	38

Училищнаго Фонда за 1910 г.

	Руб.	к.	Руб.	к.
Доходы.				
1. Проценты			5867	39
2. Взносы учениковъ			3023	—
3. Разные доходы.				
Пособіе Магистрата г. Варшавы	2500	—		
Училище им. М. Рея	3860	—		
За пользованіе помѣщеніемъ училища	165	80		
Предсѣдатель В. Кислянскій на открытіе отдѣленія	500	—		
Предсѣдатель В. Кислянскій на награды для учениковъ	50	—		
Берентъ и Плевинскій	226	58		
Разные.	76	61	7378	99
			16269	38

Rachunek dochodów i wydatków

	Rb.	k.	Rb.	k.
Wydatki.				
1. Klasy Rzemieślniczo-Przemysłowe.				
Płaca nauczycieli			8266	—
„ za egzaminy	150	—		
„ za pogadanki	132	—		
Za użytkowanie sal Muzeum	250	—		
Opał	362	91		
Światło	681	39		
Wydatki kancelaryjne i administracyjne	634	70		
Płace administracyi	2490	—	4701	—
2. Administracja domu.				
Płaca administratora domu 300				
„ stróża domu 300	600	—		
Utrzymanie nieruchomości	347	09		
„ porządku	144	64		
Woda i kanały	174	05		
Podatki	74	96	1340	74
3. Raty Tow. Kred. m. Warszawy			571	48
4. Procenty od pożyczki Tow. Dobroczynności			1290	—
Przewyżka dochodów			100	16
			16269	38

Fundacyi Szkolnej za 1910 rok.

	Rb.	k.	Rb.	k.
Dochody.				
1. Procenty			5867	39
2. Opłaty uczni			3023	—
3. Różne dochody.				
Zapomoga Magistratu m. Warszawy	2500	—		
Szkoła im. M. Reja	3860	—		
Za użytkowanie lokalu szkolnego	165	80		
Prezes W. Kiślański na otwarcie oddziału	500	—		
„ „ na upominki dla uczni	50	—		
Berent i Plewiński	226	58		
Różno	76	61	7378	99
			16269	38

Смѣта доходовъ и расходовъ

		Руб.	к.	Руб.	к.
Расходы.					
1 Ремесленно-Промышленные Классы.					
Вознаграждение учителей		8600	—		
" за экзамены		150	—		
" за чтенія		150	—		
Музею за наемъ заловъ		250	—		
Отопление		500	—		
Освѣщеніе		750	—		
Расходы по канцеляріи и письменные матеріалы		650	—		
Жалованіе завѣдывающаго	900				
" секретаря	360				
" служителей	1020				
" добавочно 3 служите- телямъ учил. им. Рея	120	2400	—		
Покупка рисовальныхъ моделей		200	—	13650	—
2. По управленію домою.					
За управленіе домою	300				
Жалованіе дворника	360	660	—		
Содержаніе недвижимости		350	—		
" порядка		150	—		
Подати		100	—		
Вода и каналы		200	—	1460	—
3. Проценты.					
Взносы Кред. О-ву г. Варшавы		600	—		
6% отъ 21500 руб. займа Благотвор. О-ва		1290	—	1890	—
Предвидѣнный перевѣсъ доходовъ				35	—
				17035	

Училищного Фонда на 1911 г.

[illegible]

Etat dochodów i wydatków

Wydatki.		Rb.	k.	Rb.	k.
1. Klasy Rzemieślniczo-Przemysłowe.					
Płace nauczycieli		8600	—		
Za egzaminy wstępne		150	—		
Za pogadanki		150	—		
Za użytkowanie sal Muzeum		250	—		
Opał.		500	—		
Światło gazowe		750	—		
Wydatki kancelaryjne i materiały piśmien.		650	—		
Płaca kierownika	900				
„ sekretarza	360				
„ 3 woźnych	1020				
„ dodatkowo 3-m woźnym szko- ły im. Reja	120	2400			
Zakup modeli rysunkowych		200		13650	—
2. Administracja domu.					
Płaca administratora	300				
„ stróża	360	660			
Utrzymanie nieruchomości		350			
„ porządku		150	—		
Podatki.		100	—		
Woda i kanały		200		1460	—
3. Procenty.					
Raty Tow. Kred. m. Warszawy		600	—		
6% od rb. 21500 pożyczki Tow. Dobroczyn.		1290		1890	—
Przewidywana przewyżka dochodu					
				35	—
				17035	—

Fundacyi Szkolnej na 1911 rok.

[illegible]

Протоколъ Ревизіонной Коммисіи.

Согласно 12 § устава Музея Промышленности и Сельскаго Хозяйства, Ревизіонная Коммисія приступила сегодняшняго дня къ провѣркѣ, представленныхъ Правленіемъ Музея отчета за 1910 годъ, баланса, счетовъ доходовъ и расходовъ, а также баланса, счетовъ доходовъ и расходовъ Училищнаго Фонда. Послѣ провѣрки оказалось, что общій доходъ Музея далъ перевѣсъ надъ расходами на 1564 руб. 02 коп.

Потверждая точность поданныхъ въ отчетѣ цифръ съ бухгалтерскими книгами и документами, Ревизіонная Коммисія проситъ Общее Собраніе Членовъ Музея, представленный Правленіемъ отчетъ за 1910 годъ утвердить и выдать Правленію удостовѣреніе со сдѣланныхъ расходовъ.

Одновременно была Представлена Коммисіи, Правленіемъ Музея, смѣта доходовъ и расходовъ Музея и Училищнаго Фонда на 1911 годъ, которыя Коммисія считаетъ составленными соотвѣтственно нуждамъ учреждений, а вслѣдствіе того проситъ Общее Собраніе смѣты расходовъ и доходовъ на 1911 годъ утвердить.

Варшава 7 Мая 1911 года.

Ю. Германъ.

Г. Кондратовичъ.

Protokół Komisji Rewizyjnej.

W zastosowaniu się do § 12 Ustawy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, Komisja Rewizyjna przystąpiła w dniu dzisiejszym do sprawdzenia, przedstawionego przez Zarząd Muzeum, sprawozdania finansowego za rok 1910, bilansu, rachunku osiągniętych dochodów i poniesionych wydatków, wreszcie bilansu Fundacyi Szkolnej, wraz z osiągniętymi dochodami i poniesionymi wydatkami. Rezultat ogólny dochodu Muzeum dał przewyżkę ponad poniesione wydatki rb. 1564 kop. 02.

Potwierdzając zgodność cyfr, podanych w sprawozdaniu z księgami buchalteryjnymi i dowodami, Komisja Rewizyjna wnosi, aby Zebranie Ogólne Członków Muzeum, przedstawione przez Zarząd, sprawozdanie finansowe za rok 1910 zatwierdziło i pokwitowanie Zarządowi z poczynionych wydatków udzieliło.

Jednocześnie, przedstawiony został Komisji przez Zarząd Muzeum etat dochodów i wydatków tak Muzeum, jak i Fundacyi Szkolnej na rok 1911, które Komisja znalazła, jako zgodnie z potrzebami rzeczonych Instytucyi ułożone i dlatego wnosi, aby Zebranie Ogólne etaty preliminarne na rok 1911 dochodów i wydatków zatwierdziło.

Warszawa dnia 20 Maja 1911 r.

J. Herman.

H. Kondratowicz.

Члены Музея.

Въ отчетномъ году смерть многихъ замѣчательныхъ членовъ, произвела Музею чувствительный ущербъ.

Скончался долготѣлнй Членъ Комитета, принимающій дѣятельное участіе въ трудахъ, связанныхъ съ задачами Учрежденія, Маврикій Вортманъ.

Потомъ смерть унесла заслуженнаго изслѣдователя польской исторіи, этнографіи и археологіи, Сигизмунда Глогера, который постоянно интересовался развитіемъ коллекціи Музея, усердно служилъ совѣтами и помощью, а изъясняя свою великую благосклонность для Учрежденія, передалъ Музею собираемую, во время своей жизни, этнографическую и археологическую коллекцію.

Также скончался замѣчательный общественный дѣятель покойный Ксаверій Хамецъ.

Наконецъ умерли изъ среды дѣйствительныхъ членовъ:

Адольфъ Галевскій,

изъ среды членовъ протекторовъ:

Тадеушъ Лапинскій, Яковъ Маевскій, Теофіль Нахтлихтъ, Брониславъ Шмидтъ и Константинъ Войцѣховскій.

Комитетъ Музея искренно чувствуетъ потерю вышепоименованныхъ друзей нашего Учрежденія.

Умершіе Члены Учредители.

1. Бліохъ Янъ.	12. Красинскій гр. Адамъ.
2. Браницкая гр. Пелягія.	13. Красинскій гр. Людовикъ.
3. Вавельбергъ Гиполитъ.	14. Кроненбергъ Леопольдъ.
4. Вертгеймъ Юлій.	15. Кроненбергъ Владиславъ.
5. Воловскій Станиславъ.	10. Любомірскій кн. Янъ Тадеушъ.
6. Замойскій гр. Томашъ.	17. Натансонъ Яковъ.
7. Замойскій гр. Іосифъ.	18. Рау Вильгельмъ Элли.
8. Замойскій гр. Карлъ.	19. Рейхманъ Генрихъ.
9. Завиша Янъ.	20. Шайблеръ Карлъ (отецъ).
10. Домбскій гр. Бруно.	21. Шленкеръ Карлъ.
11. Диттрихъ Карлъ (отецъ)	

Członkowie Muzeum.

W roku sprawozdawczym Muzeum poniosło dotkliwe straty przez śmierć wielu wybitnych swoich członków, a mianowicie:

Zmarł długoletni Członek Komitetu, biorący zawsze czynny i gorący udział w pracach, związanych z zadaniami Instytucyi, ś. p. Maurycy Wortman.

Następnie śmierć zabrała zasłużonego badacza na polu historyi, etnografii i archeologii polskiej, ś. p. Zygmunta Glogera, który zawsze żywo się interesował rozwojem zbiorów muzealnych, spieszył chętnie swą radą i pomocą, a wielką swą życzliwość dla Instytucyi ujawnił przekazaniem gromadzonych przez całe życie zbiorów etnograficznych i archeologicznych, naszemu Muzeum.

Również zmarł wybitny działacz na polach pracy społecznej ś. p. Ksawery Chamiec.

Dalej zmarli, z grona członków rzeczywistych:

ś. p. Adolf Galewski,

zaś z grona członków protektorów:

ś. p. Tadeusz Łapiński, Jakób Majewski, Teofil Nachtlicht, Bronisław Schmidt i Konstanty Wojciechowski.

Komitet Muzeum szczerze odczuwa utratę wymienionych przyjaciół naszej Instytucyi.

Zmarli Członkowie Założyciele.

1. Bloch Jan.	12. Reichman Henryk.
2. Branicka hr. Pelagia.	13. Scheibler Karol (ojciec).
3. Dąbski hr. Bruno.	14. Szlenker Karol.
4. Dittrich Karol (ojciec).	15. Wawelberg Hipolit.
5. Krasiński hr. Adam.	16. Wertheim Juliusz.
6. Krasiński hr. Ludwik.	17. Wołowski Stanisław.
7. Kronenberg Leopold.	18. Zamoyski hr. Tomasz.
8. Kronenberg Władysław.	19. Zamoyski hr. Józef.
9. Lubomirski ks. Jan Tadeusz.	20. Zamoyski hr. Karol.
10. Natanson Jakób.	21. Zawisza Jan.
11. Rau Wilhelm Ellis.	

СПИСОКЪ

Членовъ Музея Промышленности и Сельскаго Хозяйства

въ 1910 году.

А.

Члены имѣющіе право голоса и избираемые въ Комитетъ Музея.

I. Члены Учредители.

1. Брапицкій гр. Владисл. М.	14. Маркопи Генрихъ.
2. Берсопъ Янъ.	15. Морачипскій Доминикъ.
3. Блюхъ Генрихъ.	16. Натансонъ Станиславъ.
4. Вертгеймъ Петръ.	17. Общество К. Шайблера
въ Лодзи.
5. Германъ Юлій.	18. Познанскій Германъ.
6. Диттрихъ Карлъ (сынъ).	19. Ротвандъ Станиславъ.
7. Дзехципскій Феликсъ.	20. Собанскій гр. Феликсъ.
8. Дзевульская Антонина.	21. Темлеръ Александръ.
9. Замойскій гр. Маврикій.	22. Тухаповская Юзефа.
10. Кислянский Владиславъ.	23. Эпштейнъ Мечиславъ.
11. Кроненбергъ бар. Леоп.	24. Янковскій Фелиціанъ.
12. Леви Бертольдъ.	
13. Леви Германъ.	

II. Дѣйствительные Члены.

а) Пожизненные.

1. Брупъ Станиславъ.	5. Леви Филиппъ.
2. Гербстъ Эдуардъ.	6. Лубепскій гр. Станиславъ.
3. Леви Таліянскій Эдуардъ.	7. Ясюковичъ Игнатій.
5. Леви Таліянскій Альбертъ	

б) Уплачивающіе годовыя взносы.

8. Альберти Оттонъ.	11. Бендетсонъ Игнатій.
9. Андерсъ Людовикъ.	12. Бенни Карлъ.
10. Барановскій Игнатій.	13. Берсопъ Михаилъ.

OGÓLNA LISTA
Członków Muzeum Przemysłu i Rolnictwa
w 1910 roku.

A.

Członkowie głosujący, wybieralni do Komitetu Muzeum.

I. Członkowie Założyciele.

1. Branicki hr. Władysław M.	14. Marconi Henryk.
2. Bersohn Jan.	15. Moraczyński Dominik.
3. Bloch Henryk.	16. Natanson Stanisław.
4. Dittrich Karol (syn).	17. Poznański Herman.
5. Dziechciński Feliks.	18. Rotwand Stanisław.
6. Dziewulska Stefanowa.	19. Sobański hr. Feliks.
7. Epstein Mieczysław.	20. Temler Aleksander.
8. Herman Juljusz.	21. Tow. Akc. K. Scheiblera
w Łodzi.
9. Jankowski Felicyan.	22. Tuchanowska Józefa.
10. Kiślański Władysław.	23. Wertheim Piotr.
11. Kronenberg bar. Leopold,	24. Zamoyski hr. Maurycy.
12. Levy Bertold.	
13. Levy Herman.	

II. Członkowie Rzeczywiści.

a) Dożywotni.

1. Brun Stanisław.	5. Lewy-Taljański Edward.
2. Herbst Edward.	6. Levy Filip.
3. Jasiukowicz Ignacy.	7. Łubieński hr. Stanisław.
4. Lewy-Taljański Edw.	

b) Płacący składkę roczną.

8. Alberti Otton.	11. Bendetson Ignacy.
9. Anders Ludwik.	12. Benni Karol.
10. Baranowski Ignacy.	13. Bergson Michał.

14. Берпштейнъ Лео.
15. Берсонъ Эдуардъ.
16. Берсонъ Михайлъ.
17. Берсонъ Іосифъ.
18. Биберштейнъ Ромуальдъ.
19. Бесядовскій Александръ.
20. Бонецкій Станиславъ.
21. Борковская Елена.
22. Борковскій А. І. Акц. О-во.
23. Борманъ Маврикій.
24. Брауманъ и Цвирко.
25. Брунъ Станиславъ (сынъ).
26. Василевскій Казиміръ.
27. Вавельбергъ Михайлъ.
28. Веллишъ Вильгельмъ.
29. Веліопольскій гр. Владисл.
30. Венявскій Юліанъ.
31. Вильчевскій Талленъ Л.
32. Влошкевичъ Іосифъ.
33. Влошекъ Шимонъ.
34. Воронецкій кн. Михайлъ.
35. Гейслеръ Эдуардъ.
36. Герляхъ Эмилъ.
37. Гинсбергъ Исидоръ.
38. Глезмеръ Станиславъ.
39. Гольдстандъ Леонъ Фел.
40. Гольдфедеръ Адольфъ.
41. Грабовскій Леонъ.
42. Громанъ Карлъ.
43. Герсе Адамъ.
44. Гижъ Іосифъ.
45. Длуская Бронислава.
46. Доманскій Эмилианъ.
47. Добрскій Конрадъ.
48. Дроздовскій Александръ.
49. Држевецкій Петръ.
50. Држевецкій Францъ.
51. Ентысъ Тадеушъ.
52. Езіоранскій Янъ.
53. Ежевскій Доминикъ.
54. Жуковскій Владиславъ.
55. Залевскій Богданъ.
56. Зелинскій Евгенийъ.
57. Карпинскій Францъ.
58. Кернбаумъ Іосифъ.
59. Келисинскій Николай.
60. Киндлеръ Р. Акц. О-во.
61. Клейнадель Генрихъ.
62. Кольбергъ Генрихъ.
63. Кондратовичъ Геронимъ.
64. Копткевичъ Станиславъ.
65. Корженевскій Сигизмундъ.
66. Косинскій Юліанъ.
67. Ковальчикъ Ядвига.
68. Козневскій Казиміръ.
69. Краусгаръ Данилъ.
70. Кречмаръ Михайлъ.
71. Кухаржевскій Феликсъ.
72. Куявскій Казиміръ.
73. Лебедзинскій Петръ.
74. Леппертъ Владиславъ.
75. Лессеръ бар. Янъ.
76. Лессеръ бар. Казиміръ.
77. Лесіовскій Станиславъ.
78. Лильпопъ Эдуардъ.
79. Липинскій Іосифъ.
80. Любомирскій кн. Констан.
81. Люхсембургъ Маврикій.
82. Лемпицкій Михайлъ.
83. Маевскій Станиславъ.
84. Маковскій Эдмундъ.
85. Мандукъ Антонъ.
86. Мархвицкій Іосифъ.
87. Марчевскій Витольдъ.
88. Мартенъ Генрихъ.
89. Марыновскій Теофилъ.
90. Мейеръ Юрій.
91. Михальскій Адамъ.
92. Милковскій Янъ.
93. Милобендзкій Тадеушъ.
94. Минковскій Августъ.
95. Мокеевскій Адамъ.
96. Моравскій Іосифъ.
97. Мутермилхъ Леонардъ.

14. Bernstein Leo.
15. Bersohn Edward.
16. Bersohn Michał.
17. Berson Józef.
18. Biberstein Romuald.
19. Biesiadowski Aleksander.
20. Boniecki Stanisław.
21. Borkowska Helena.
22. Borman Maurycy.
23. Brauman i Ćwirko.
24. Brun Stanisław (syn).
25. Chrzanowski Ignacy.
26. Chrzanowski Zygmunt.
27. Ciechanowski Stanisław.
28. Czajewicz Aleksander.
29. Czapliński Stefan.
30. Czetwertyński ks. Sew.
31. Czosnowski Władysław.
32. Dłuska Bronisława.
33. Domański Emiljan.
34. Dobrski Konrad.
35. Drozdowski Aleksander.
36. Drzewiecki Franciszek.
37. Drzewiecki Piotr.
38. Eiger Bolesław.
39. Franaszek Józef.
40. Fuchs Edmund.
41. Fuchs Franciszek.
42. Fuchs Julian.
43. Geisler Edward.
44. Gerlach Emil.
45. Ginsberg Izydor.
46. Glezmer Stanisław.
47. Goldstand Leon Feliks.
48. Goldfeder Adolf.
49. Grabowski Leon.
50. Grohmann Karol.
51. Herse Adam.
52. Hiż Józef.
53. Jaczewski Leonard.
54. Janikowski Roman.
55. Jankowska Julja.

56. Jankowski Edmund.
57. Janowski Aleksander.
58. Jantzen Edward.
59. Jasieńska Anna.
60. Jentys Tadeusz.
61. Jeziorański Jan.
62. Jeżewski Dominik.
63. Karpiński Franciszek.
64. Kernbaum Józef.
65. Kielisiński Mikołaj.
66. Klejnadel Henryk.
67. Kolberg Henryk.
68. Kondratowicz Hieronim.
69. Kontkiewicz Stanisław.
70. Korzeniewski Zygmunt.
71. Kosiński Julian.
72. Kowalczykówna Jadwiga.
73. Koźniewski Kazimierz.
74. Kraushar Daniel.
75. Kreczmar Michał.
76. Kucharzewski Feliks.
77. Kujawski Kazimierz.
78. Lebieziński Piotr.
79. Leppert Władysław.
80. Lesser br. Jan.
81. Lesser br. Kazimierz.
82. Leśniowski Stanisław.
83. Lilpop Edward.
84. Lipiński Józef.
85. Lubomirski ks. Konstanty.
86. Luksemburg Maurycy.
87. Łempicki Michał.
88. Majewski Stanisław.
89. Makowski Edmund.
90. Manduk Antoni.
91. Marchwicki Józef.
92. Marczewski Witold.
93. Martens Henryk.
94. Marynowski Teofil.
95. Meyer Jerzy.
96. Michalski Adam.
97. Miłkowski Jan.

98. Мутермильхъ Вацлавъ.
99. Мутнянскій Михаилъ.
100. Натансонъ Эдуардъ.
101. Натансонъ Иосифъ.
102. Натансонъ Михаилъ.
103. Непросъ Эдуардъ.
104. Норблинъ Станиславъ.
105. Ольшовскій Стефанъ.
106. Павловичъ Казиміръ.
107. Пфейфферъ Мечиславъ.
108. Пендзицкій Адамъ.
109. Петровскій Станиславъ.
110. Пивницкій Петръ Вальдем.
111. Поплавскій Бропиславъ.
112. Пржеворскій Давидъ.
113. Пржеворскій Викентій.
114. Пржеворскій Маврикій.
115. Пржеворскій Яковъ.
116. Рачинскій гр. Карлъ.
117. Радзивиллъ. кн. Матвѣй.
118. Рейхеръ Станиславъ.
119. Рейхмапъ Николай.
120. Росенблумъ Юліанъ Арп.
121. Ростковскій Станиславъ.
122. Ротвандъ Андрей.
123. Рудзкая Леонія.
124. Рундштейнъ Маеръ
125. Рыхловскій Маріанъ.
126. Савицкій Войцѣхъ.
127. Садковскій Александръ.
128. Саксъ Игнатій.
129. Сильберштейнъ М. Ак. О-во.
130. Скачковская Анеля.
131. Скоморовскій Эмиль.
132. Сопенбергъ Шимонъ.
133. Спись Людовикъ.
134. Спокорны Маврикій.
135. Стемпинскій Феликсъ.

136. Страсбургеръ Юліанъ.
137. Страсбургеръ Карлъ.
138. Стржалецкій Антонъ.
139. Стульгинскій Антонъ.
140. Сулиговскій Адольфъ.
141. Суржицкій Янъ.
142. Свентоховскій Владисл.
143. Табенцкій Михаилъ.
144. Тачановская Ядвига.
145. Тейхфельдъ Иосифъ.
146. Теплицъ Сигизмундъ.
147. Толвинскій Габріель.
148. Трембицкая Людовика.
149. Ульрихъ Густавъ.
150. Улятовская Маріа.
151. Франашекъ Иосифъ.
152. Фуксъ Эдмундъ.
153. Фуксъ Францъ.
154. Фуксъ Юліанъ.
155. Хржановскій Игнатій.
156. Хржановскій Сигизмундъ.
157. Цехаловскій Станиславъ.
158. Чаевичъ Александръ.
159. Чаплинскій Стефанъ.
160. Четвертынскій кн. Север.
161. Чосновскій Владиславъ.
162. Шебеко Игнатій.
163. Шилле Феликсъ.
164. Шиллеръ Стефанъ.
165. Шлепкеръ Карлъ.
166. Эйгеръ Болеславъ
167. Ячевскій Леонардъ.
168. Яниковскій Романъ.
169. Янковская Юліа.
170. Янковскій Эдмундъ.
171. Яновскій Александръ
172. Янценъ Эдуардъ.
173. Ясенская Анна.

98. Miłobędzki Tadeusz.
99. Mińkowski August.
100. Mokiejewski Adam.
101. Morawski Józef.
102. Mutermilch Leonard.
103. Mutermilch Wacław.
104. Mutniański Michał.
105. Natanson Edward.
106. Natanson Józef.
107. Natanson Michał.
108. Nepros Edward.
109. Norblin Stanisław.
110. Olszowski Stefan.
111. Pawłowicz Kazimierz.
112. Pfeiffer Mieczysław.
113. Piędzicki Adam.
114. Piotrowski Stanisław.
115. Piwnicki Piotr Wald.
116. Popławski Bronisław.
117. Przeworski Dawid.
118. Przeworski Jakób.
119. Przeworski Maurycy.
120. Przeworski Wincenty.
121. Raczyński hr. Karol.
122. Radziwiłł ks. Maciej.
123. Reicher Stanisław.
124. Reichman Mikołaj.
125. Rosenblum Juljan Ar.
126. Rostkowski Stanisław.
127. Rotwand Andrzej.
128. Rudzka Leonja.
129. Rundstein Majer.
130. Rychłowski Marjan.
131. Sachs Ignacy.
132. Sadkowski Aleksander.
133. Sawicki Wojciech.
134. Schiele Feliks.
135. Skaczkowska Aniela.
136. Skomorowski Emil.
137. Sonnenberg Szymon.
138. Spiess Ludwik.
139. Spokorny Maurycy.
140. Stępiński Feliks.
141. Strasburger Julian.
142. Strasburger Karol.
143. Strzałecki Antoni.
144. Stulgiński Antoni.
145. Suligowski Adolf.
146. Surzycki Jan.
147. Szebeko Ignacy.
148. Szlenker Karol.
149. Szyller Stefan.
150. Świętosławski Władysław.
151. Tabęcki Michał.
152. Taczanowska Jadwiga.
153. Teichfeld Józef.
154. Toeplitz Zygmunt.
155. Tołwiński Gabryel.
156. Tow. Akc. Ł. J. Borkowski.
157. Tow. Akc. M. Silberstein
w Łodzi.
158. Tow. Akc. Wyrobów Pół-
wełnianych. R. Kindlera.
159. Trębicka Ludwika.
160. Ulatowska Marja.
161. Ulrich Gustaw.
162. Wasilewski Kazimierz.
163. Wawelberg Michał.
164. Wellisch Wilhelm.
165. Wielopolski hr. Władysław.
166. Wieniawski Julian.
167. Wilczewski Tallen L.
168. Włoskiewicz Józef.
169. Włoszek Szymon.
170. Woroniecki ks. Michał.
171. Zalewski Bohdan.
172. Zieliński Eugeniusz.
173. Żukowski Władysław.

Б.

Члены имѣющіе право голоса, но не избираемые
въ Комитетъ Музея.

III. Члены Соревнователи.

а) *Пожизненные.*

1. Милицеръ Іосифъ.

б) *Уплачивающіе годовыя взносы.*

2. Андерсъ Вильгельмъ.	31. Влоцкій Станиславъ.
3. Анкевичъ Владиславъ.	32. Влодарскій Владиміръ.
4. Арлитевичъ Земовитъ.	33. Влодаркевичъ Эустахій.
5. Барцевскій Чеславъ.	34. Войцѣховскій Ярославъ.
6. Белза Станиславъ.	35. Войтовичъ Владиславъ.
7. Бергсонъ Людовикъ.	36. Вольфъ Іосифъ.
8. Бялкевичъ Ремигіушъ.	37. Вольскій Сигизмундъ.
9. Бялобржескій Михаилъ.	38. Вортманъ Янъ.
10. Бедржицкій Стефанъ.	39. Вуйцицкій Казиміръ.
11. Блашковскій Леонъ.	40. Вуйцицкій Сигизмундъ.
12. Бочковскій Чеславъ.	41. Врубель Іосифъ.
13. Бочковскій Петръ.	42. Гардовскій Іосифъ.
14. Богускій Іосифъ Юрій.	43. Гебетнеръ и Вольфъ
15. Борковскій Марекъ.	44. Гяпнины Эмма.
16. Борковскій Владиславъ.	45. Гляссъ Яковъ.
17. Бродовскій Антонъ.	46. Гноинскій Казиміръ.
18. Брониковскій Янъ.	47. Госевскій Владиславъ.
19. Бржезевичъ Эузебій кс.	48. Гуржинскій Владиславъ кс.
20. Бржезинскій Мечиславъ.	49. Грабовскій Владиславъ.
21. Буковинскій Владиславъ.	50. Грабовскій Войцехъ.
22. Буцинскій Константинъ.	51. Граффъ Саломонъ.
23. Бзовскій Станиславъ.	52. Гродецкій Іосифъ.
24. Васютынскій Александръ.	53. Галикъ Мечиславъ.
25. Васютынскій Сигизмундъ.	54. Гейльпернъ Максимиліанъ.
26. Вейсблятъ Данилъ.	55. Гейрихъ Янъ.
27. Вегнеръ Іосифъ.	56. Гижъ Тадеушъ.
28. Вернеръ Елена.	57. Гигерсбергеръ Іосифъ.
29. Вержбицкая Елеонора.	58. Дембскій Феликсъ.
30. Виттъ Адольфъ.	59. Дембскій Мечиславъ.

B.

Członkowie głosujący, nie wybieralni do Komitetu Muzeum.

III. Członkowie Protektorzy.

a) Dożywotni:

1. Milicer Józef.

b) Płacący składkę roczną:

2. Anders Wilhelm.	31. Czechowski Aleksander.
3. Ankiewicz Władysław.	32. Czopowski Henryk.
4. Arlitewicz Ziemowit.	33. Dębski Feliks.
5. Barszczewski Czesław.	34. Dębski Mieczysław.
6. Bełza Stanisław.	35. Dickstein Samuel.
7. Bergson Ludwik.	36. Dobrzycki Henryk.
8. Białkiewicz Remigjusz.	37. Donimirski Antoni.
9. Białobrzeski Michał.	38. Elżanowski Leon.
10. Biedrzycki Stefan.	39. Fajans Jakób.
11. Błaszkowski Leon.	40. Fałęcki Stanisław.
12. Boczkowski Czesław.	41. Filewski Faustyn Ks.
13. Boczkowski Piotr.	42. Flatau Edward.
14. Boguski Józef Jerzy.	43. Flaum Maksymiljan.
15. Borkowski Marek.	44. Gardowski Józef.
16. Borowski Władysław.	45. Gebethner i Wolff.
17. Brodowski Antoni.	46. Giannini Emma.
18. Bronikowski Jan.	47. Glass Jakob.
19. Brzeziwicz Euzeb. Ks.	48. Gnoiński Kazimierz.
20. Brzezinki Mieczysław.	49. Gosiewski Władysław.
21. Bukowiński Władysław.	50. Górzyński Władysław Ks.
22. Buszczyński Konstanty.	51. Grabowski Władysław.
23. Bzowski Stanisław.	52. Grabowski Wojciech.
24. Chełchowski Kazimierz.	53. Graff Salomon.
25. Chełmicki Bohdan.	54. Grodecki Józef.
26. Cholewiński Rajmund.	55. Halik Mieczysław.
27. Cohnstaedt Henryk.	56. Heilpern Maksymiljan.
28. Czaplicki Karol.	57. Heurich Jan.
29. Czaplicka Marja.	58. Hiż Tadeusz.
30. Czartkowski Adam.	59. Higersberg Józef.

60. Дикштейнъ Самуилъ.	102. Лембке Теофиль.
61. Добржицкій Генрихъ.	103. Ленцевичъ Станиславъ.
62. Донимирскій Антонъ.	104. Лильпонъ Францъ.
63. Езерскій Вацлавъ.	105. Лисецкій Станиславъ.
64. Евшицъ Францъ.	106. Леве Казиміръ.
65. Жера Теофиль.	107. Любепецкая Ирмгарда.
66. Жураковскій Витольдъ.	108. Любинскій Михаилъ.
67. Заборскій Іосифъ.	109. Лютославскій Маріанъ.
68. Заборскій Дионизій Ст.	110. Ласкій Владиславъ.
69. Загородскій Феликсъ.	111. Лыпацевичъ Вацлавъ.
70. Зайдлеръ Владиславъ.	112. Маевскій Карлъ.
71. Замойскій гр. Ксаверій.	113. Маковскій de Маково
72. Заторскій Богданъ.	Ксаверій.
73. Зданскій Сигизмундъ.	114. Макульскій Витольдъ.
74. Зелинскій Эдуардъ.	115. Малевскій Брониславъ.
75. Зелинскій Здзиславъ.	116. Малиновскій Маріанъ.
76. Зенковскій Эдуардъ.	117. Марчевскій Витольдъ.
77. Знатовичъ Брониславъ.	118. Мауэрсбергеръ Викторъ.
78. Ивашкевичъ Тадеушъ.	119. Майзель Вацлавъ.
79. Кадзидловскій Антонъ.	120. Меерсонъ Максимиліанъ.
80. Кафталъ Бернардъ.	121. Местъ Леопольдъ.
81. Карпинскій Генрихъ.	122. Мерчинскій Казиміръ.
82. Карпинскій Станиславъ.	123. Микляшевскій Болеславъ.
83. Касперовичъ Конрадъ.	124. Молтресоръ Констанція.
84. Кончковскій Іосифъ.	125. Мрозовскій Янъ.
85. Кислянскій Владиславъ М.	126. Муха Игнатій.
86. Кобылинскій Стефанъ.	127. Мусницкій Сигизмундъ.
87. Кепке Фридерикъ.	128. Нейгебауэръ Эдмундъ.
88. Констедтъ Генрихъ.	129. Нейманъ Шимонъ.
89. Конъ Ванда.	130. Носковскій Петръ.
90. Косинскій Э.	131. Новца Владиславъ.
91. Ковальскій Янъ.	132. Новца Тадеушъ.
92. Коверскій Янъ.	133. Новицкій Феликсъ Іосифъ.
93. Козерскій Адольфъ.	134. Нусбаумъ Генрихъ.
94. Козловскій Янъ.	135. Ольшамовскій Болеславъ.
95. Крамштыкъ Сигизмундъ.	136. Оппенгеймъ Б.
96. Краусгаръ Александръ.	137. Островскій Ромуальдъ.
97. Криницкій Эдуардъ.	138. Островскій Равита В.
98. Кудельскій Адамъ.	139. Островскій Станиславъ.
99. Курцъ Станиславъ.	140. Острженевскій А.
100. Куницкій Казиміръ.	141. Пальмирскій Владиславъ.
101. Лянгнеръ Эдмундъ.	142. Пуллъ Евгеній.

60. Iwaszkiewicz Tadeusz.
61. Jabłonowski Aleksander.
62. Jabłonowski Władysław.
63. Jakimiak Bolesław.
64. Jezierski Wacław.
65. Jowszyc Franciszek.
66. Kadzidłowski Antoni.
67. Kaftal Bernard.
68. Karpiński Henryk.
69. Karpiński Stanisław.
70. Kasperowicz Konrad.
71. Kączkowski Józef.
72. Kiślański Władysław M.
73. Kobyliński Stefan.
74. Koepke Fryderyk.
75. Konówna Anna.
76. Kosiński E.
77. Kowalski Jan.
78. Kowerski Jan.
79. Kozerski Adolf.
80. Kozłowski Jan.
81. Kramsztyk Zygmunt.
82. Kraushar Aleksander.
83. Krynicki Edward.
84. Kudelski Adam.
85. Kurtz Stanisław.
86. Kunicki Kazimierz.
87. Langner Edmund.
88. Lembke Teofil.
89. Lencewicz Stanisław.
90. Lilpop Franciszek.
91. Lisiecki Stanisław.
92. Loewe Kazimierz.
93. Lubieniecka Irmgarda.
94. Lubiński Michał.
95. Lutosławski Maryan.
96. Łaski Władysław.
97. Łypacewicz Wacław.
98. Majewski Karol.
99. Makowski Ksaw. de Ma-
kowo.
100. Makólski Witold,
101. Malewski Bronisław.
102. Malinowski Maryan.
103. Marczewski Ludwik.
104. Mauersberger Wiktor.
105. Mayzel Wacław.
106. Meyersohn Maks.
107. Meyet Leopold.
108. Mierczyński Kazimierz.
109. Miklaszewski Bolesław.
110. Montrésor Konstancja.
111. Mrozowski Jan.
112. Mucha Ignacy.
113. Muśnicki Zygmunt.
114. Neugebauer Edmund.
115. Neuman Szymon.
116. Noskowski Piotr.
117. Nowca Tadeusz.
118. Nowca Władysław.
119. Nowicki Feliks Józef.
120. Nussbaum Henryk.
121. Olszamowski Bolesław.
122. Oppenheim B.
123. Ostrowski Romuald.
124. Ostrowski Rawita Wł.
125. Ostrowski Stanisław.
126. Ostrzeniewski A.
127. Palmirski Władysław.
128. Phull Eugeniusz.
129. Pierożyński Jan.
130. Pilecka Helena.
131. Popiel Ignacy.
132. Poradowski Stanisław.
133. Powichrowski Włodzim.
134. Pożaryski Mieczysław.
135. Pruszyński Jan.
136. Prüffer Józef.
137. Radziwiłłowicz Rafał.
138. Rakowiecki Kazimierz.
139. Rauer Emil.
140. Raum Marya.
141. Rościszewski Józef.
142. Rosenfeld Józef.

143. Перожинскій Янъ.
144. Пилецкая Елепа.
145. Попель Игнатій.
146. Порадовскій Станиславъ.
147. Повихровскій Владиміръ.
148. Пожарыскій Мечиславъ.
149. Прушинскій Янъ.
150. Прифферъ Іосифъ.
151. Радзивилловичъ Рафалъ.
152. Раковецкій Казиміръ.
153. Рауэръ Эмиль.
154. Раумъ Марія.
155. Росцишевскій Іосифъ.
156. Росенфельдъ Іосифъ.
157. Ротертъ Адольфъ.
158. Розмысловскій Михаилъ.
159. Рудовскій Эдуардъ.
160. Рундо Генрихъ.
161. Рутковскій Тадеушъ.
162. Ржондъ Антонъ.
163. Ржентковскій Іосифъ.
164. Ржодкевичъ Станиславъ.
165. Садовскій Брониславъ.
166. Саскій Казиміръ.
167. Савицкій Брониславъ.
168. Савицкая Станислава.
169. Сопхоцкій Янъ.
170. Сержпутовская Елена.
171. Сейдель Гугонъ.
172. Сильбербергъ Исидоръ.
173. Скимборовичъ Иполитъ кс.
174. Скоморовскій Михаилъ В.
175. Соколовскій Антонъ.
176. Соколовскій Владиславъ.
177. Соммеръ Казиміръ.
178. Сосновскій Янъ.
179. Стабровскій Александръ.
180. Станевичъ Викторъ.
181. Стапкевичъ Іосифъ.
182. Стодольскій Раймундъ.
183. Стракачъ Владиславъ.
184. Стржембошъ Викторъ.
185. Свентоховскій Андрей.
186. Сыскій Игнатій.
187. Тарговскій Юлій.
188. Топольскій Антонъ.
189. Тукалло Конрадова.
190. Фаянсъ Яковъ.
191. Фаленцкій Станиславъ.
192. Филевскій Фаустинъ кс.
193. Флятау Эдуардъ.
194. Фляумъ Максимиліанъ.
195. Хелховскій Казиміръ.
196. Хелмицкій Богданъ.
197. Холевинскій Раймундъ.
198. Чаплицкій Карлъ.
199. Чаплицкая Марія.
200. Чартковскій Адамъ.
201. Чеховскій Александръ.
202. Чоповскій Генрихъ.
203. Шепфельдъ Эмиль.
204. Шюрръ Владиславъ.
205. Шайкевичъ Адамъ.
206. Шнабль Янъ.
207. Шокальскій Карлъ.
208. Шпотанскій Казиміръ.
209. Шицъ Апеля.
210. Шиманскій Ромуальдъ.
211. Эльжановскій Леонъ.
212. Яблоповскій Алексапдръ.
213. Яблоповскій Владиславъ.
214. Якимякъ Болеславъ.

143. Rothert Adolf.	179. Szycówna Aniela.
144. Rozmysłowski Michał.	180. Szymański Romuald.
145. Rudowski Edward.	181. Targowski Juljusz.
146. Rundo Henryk.	182. Topolski Antoni.
147. Rutkowski Tadeusz.	183. Tukałło Konradowa.
148. Rząd Antoni	184. Wasiutyński Aleksander.
149. Rzętkowski Józef.	185. Wasiutyński Zygmunt.
150. Rzodkiewicz Stanisław.	186. Weisblat Daniel.
151. Sadowski Bronisław.	187. Wegner Józef.
152. Saski Kazimierz.	188. Werner Helena.
153. Sawicki Bronisław.	189. Wierzbicka Eleonora.
154. Sawicka Stanisława.	190. Witt Adolf.
155. Sąchocki Jan.	191. Włocki Stanisław.
156. Schönfeld Emil.	192. Włodarski Włodzimierz.
157. Schürr Władysław.	193. Włodarkiewicz Eust.
158. Sierzputowska Helena.	194. Wojciechowski Jarosław.
159. Seydel Hugon.	195. Wojtowicz Władysław.
160. Silberberg Izydor.	196. Wolff Józef.
161. Skimborowicz Hipolit Ks.	197. Wolski Zygmunt.
162. Skomorowski Michał W.	198. Wortman Jan.
163. Sokołowski Antoni.	199. Wóycicki Kazimierz.
164. Sokołowski Władysław.	200. Wóycicki Zygmunt.
165. Sommer Kazimierz.	201. Wróbel Józef.
166. Sosnowski Jan.	202. Zaborski Józef.
167. Stabrowski Aleksander.	203. Zaborski Dyonizy St.
168. Staniewicz Wiktor.	204. Zagrodzki Feliks.
169. Stankiewicz Józef.	205. Zajdler Władysław.
170. Stodolski Rajmund.	206. Zamoyski hr. Ksawery.
171. Strakacz Władysław.	207. Zatorski Bohdan.
172. Strzembosz Wiktor.	208. Zdański Zygmunt.
173. Świętochowski Andrzej.	209. Zieliński Edward.
174. Syski Ignacy.	210. Zieliński Zdzisław.
175. Szajkiewicz Adam.	211. Zienkowski Edward.
176. Sznabl Jan.	212. Znatowicz Bronisław.
177. Szokalski Karol.	213. Żera Teofil.
178. Szpotański Kazimierz.	214. Żurakowski Witold.

189065

